

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 188 (XXXII) — Nr. 97

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 10 februarie 2020

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 607 din 10 octombrie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței Guvernului nr. 15/2002 privind aplicarea tarifului de utilizare și a tarifului de trecere pe rețeaua de drumuri naționale din România, în ansamblul său	2–4
Decizia nr. 664 din 29 octombrie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 47 alin. (2), (4) și (7) din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală	4–7
Decizia nr. 786 din 3 decembrie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 ¹ alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economici și ale art. I pct. 3 din Legea nr. 203/2009 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 79/2008 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economici	8–10
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
2.866/2019. — Ordin al ministrului culturii și identității naționale privind clasarea ca monument istoric a imobilului situat la adresa poștală str. General Alexandru Anghel, localitatea Poienarii Burchii, județul Prahova, în Lista monumentelor istorice, cu denumirea Ansamblul funerar al generalului de divizie Alexandru Anghel și al Zoi Anghel, în categoria IV — memoriale și funerare, a — ansamblu cu două componente în categoria m — monument, grupa B	11
REPUBLICĂRI	
Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române	12–47

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 607**

din 10 octombrie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței Guvernului nr. 15/2002 privind aplicarea tarifului de utilizare și a tarifului de trecere pe rețeaua de drumuri naționale din România, în ansamblul său

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Bianca Drăghici	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 din Ordonanța Guvernului nr. 15/2002 privind aplicarea tarifului de utilizare și a tarifului de trecere pe rețeaua de drumuri naționale din România, precum și a Ordonanței Guvernului nr. 15/2002, în integralitatea sa, excepție ridicată de Cabinetul Individual de Avocatură Belecciu Gilmar, prin avocat Gilmar Belecciu, în Dosarul nr. 29.033/212/2015* al Judecătoriei Constanța — Secția civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.744D/2017.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, având în vedere că în această materie există precedent constituțional.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

4. Prin Încheierea din 19 octombrie 2017, astfel cum a fost modificată prin Încheierea nr. 17.485 din 30 octombrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 29.033/212/2015*, **Judecătoria Constanța — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 din Ordonanța Guvernului nr. 15/2002 privind aplicarea tarifului de utilizare și a tarifului de trecere pe rețeaua de drumuri naționale din România, precum și a Ordonanței Guvernului nr. 15/2002, în integralitatea sa.** Excepția a fost ridicată de Cabinetul Individual de Avocatură Belecciu Gilmar, prin avocat Gilmar Belecciu, într-o cauză având ca obiect o acțiune în constatarea nulității obligației de plată a rovinietei.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține, în esență, că introducerea tarifului de utilizare și a rovinietei este neconstituțională. Astfel, apreciază că taxa criticată, denumită rovinietă pentru utilizarea drumurilor, este o taxă de drum la fel ca cea inclusă în prețul benzinei și contravine principiului prevăzut în art. 56 din Constituția României — principiul justei așezări a sarcinilor fiscale — și principiului unicității taxei, reglementat de Codul fiscal, în sensul că pentru unul și același serviciu prestat unei persoane, aceasta nu datorează taxa decât o singură dată, taxa atacată reprezentând

o suprapunere în mod vădit cu taxa reglementată prin art. 175 și art. 193 din Codul fiscal, a cărei finalitate este tot folosirea drumurilor publice naționale.

6. Autorul consideră că este injustă plata taxei pe valoarea adăugată la o taxă denumită rovinietă, ambele direcționate către bugetul general al statului. În opinia sa, această situație constituie o îmbogățire fără justă cauză a statului român.

7. Autorul apreciază că rovinietă nu se încadrează în nicio definiție admisă de Directiva 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, astfel că, în opinia sa, „ne aflăm în ipoteza unei simple taxe aplicată de un stat membru, desprinzându-se ideea că taxa pe valoarea adăugată este datorată doar în momentul în care o persoană impozabilă pune la dispoziția unei alte persoane (fie ea impozabilă sau neimpozabilă) bunuri sau servicii de care aceasta să beneficieze în schimbul unei contraprestații”.

8. Cu privire la critica de neconstituționalitate a Ordonanței Guvernului nr. 15/2002, în ansamblul său, prin raportare la art. 115 alin. (4) din Constituție, se arată că Guvernul poate adopta o ordonanță de urgență numai dacă sunt întrunite cumulativ următoarele condiții: existența unei situații extraordinare, reglementarea acesteia să nu poată fi amânată și urgența să fie motivată în cuprinsul ordonanței. Față de aceste repere susține că, în preambulul ordonanței de urgență supuse controlului, caracterul de urgență este determinat de oportunitatea, rațiunea și utilitatea reglementării, fără a se evidenția însă existența unei situații extraordinare a cărei reglementare nu poate fi amânată. În final, autorul conchide că, în situația în care se va admite prezenta excepție de neconstituționalitate, este lipsită de utilitate examinarea celorlalte critici aduse actului normativ în raport cu prevederile art. 56 din Constituția României.

9. **Judecătoria Constanța — Secția civilă** apreciază că excepția de neconstituționalitate invocată este neîntemeiată, iar dispozițiile criticate nu intră în conflict cu prevederile art. 56 din Constituție, având în vedere că, prin perceperea unui tarif de utilizare a drumurilor naționale, nu se încalcă aceste prevederi constituționale, contribuția cetățenilor prin plata tarifului de utilizare la formarea (parțială) a bugetului necesar pentru întreținerea drumurilor naționale îndeplinind condiția de a fi prevăzută de lege și corespunzând unui serviciu, respectiv acelaia de punere la dispoziție a infrastructurii rutiere naționale. În fapt, nemulțumirea reclamantului este determinată, în accepțiunea sa, de obligația de a achita de două ori un tarif pentru același serviciu, ceea ce ar contraveni prevederilor Codului fiscal, care reglementează principiul unicității taxei, însă o asemenea verificare nu poate face obiectul controlului de constituționalitate, care vizează conformitatea unor prevederi din legi sau ordonanțe cu Constituția, iar nu cu un act de rang inferior normei fundamentale. În ceea ce privește neconstituționalitatea ordonanței în ansamblul său, instanța apreciază că excepția nu este întemeiată, întrucât susținerile reclamantului nu sunt pertinente, acesta făcând confuzie între ordonanța de urgență a Guvernului și ordonanța de Guvern.

10. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

11. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate invocată este neîntemeiată, având în vedere că atât prevederile art. 1 din Ordonanța Guvernului nr. 15/2002, cât și Ordonanța Guvernului nr. 15/2002, în ansamblul său, au mai făcut obiectul controlului de constituționalitate, inclusiv prin raportare la art. 56 din Constituție (de exemplu, Decizia nr. 782 din 20 septembrie 2007, Decizia nr. 745 din 24 iunie 2008 și Decizia nr. 1.204 din 20 septembrie 2011), Curtea Constituțională respingând criticile formulate. Totodată, se arată că prevederile constituționale ale art. 115 alin. (4) nu au incidență în cauză, în condițiile în care Ordonanța Guvernului nr. 15/2002 a fost adoptată în temeiul Legii nr. 751/2001 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe, în acord cu art. 115 alin. (1) și (2) din Constituție, iar nu ca Ordonanță „de urgență” a Guvernului, în sensul prevederilor constituționale invocate de autor.

12. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, prevederile legale criticate, raportate la dispozițiile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

13. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

14. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie, potrivit încheierii de sesizare din 19 octombrie 2017, astfel cum a fost modificată prin Încheierea nr. 17.485 din 30 octombrie 2017, dispozițiile art. 2 din Ordonanța Guvernului nr. 15/2002 privind aplicarea tarifului de utilizare și a tarifului de trecere pe rețeaua de drumuri naționale din România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 82 din 1 februarie 2002, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 424/2002, cu modificările și completările ulterioare, precum și Ordonanța Guvernului nr. 15/2002, în integralitatea sa. Însă, având în vedere notele autorului excepției depuse în motivarea criticii, Curtea reține că obiect al excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 15/2002 privind aplicarea tarifului de utilizare și a tarifului de trecere pe rețeaua de drumuri naționale din România, în ansamblul său.

15. Autorul excepției consideră că dispozițiile legale criticate contravin prevederilor constituționale ale art. 56 privind contribuțiile financiare și ale art. 115 alin. (4), potrivit căruia „*Guvernul poate adopta ordonanțe de urgență numai în situații extraordinare a căror reglementare nu poate fi amânată, având obligația de a motiva urgența în cuprinsul acestora*”.

16. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, prin Decizia nr. 257 din 21 mai 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 381 din 27 iunie 2013, a statuat că dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 15/2002 au ca obiect tarifarea utilizării și a trecerii pe rețeaua de drumuri naționale din România și instituie reguli speciale privind aplicarea tarifului de utilizare și a tarifului de trecere pe rețeaua de drumuri naționale din România, pentru diferite categorii de autovehicule și de proprietari și utilizatori ai acestora, stabilind

același regim juridic în cadrul fiecărei categorii și prevăzând în mod diferit de la o categorie la alta, în funcție de particularitățile acestora.

17. De asemenea, Curtea reține că, potrivit art. 1 alin. (1) lit. e) și j) și alin. (11) din Ordonanța Guvernului nr. 15/2002, tariful de utilizare reprezintă o anumită sumă a cărei plată conferă unui vehicul dreptul de a utiliza, pe parcursul unei perioade date, rețeaua de drumuri naționale din România, concesionată Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România — S.A.; rovinieta constituie înregistrarea în format electronic a tarifului de utilizare, iar rovinieta valabilă reprezintă înregistrarea în baza de date a SIEGMCR a informațiilor privind achitarea corespunzătoare a tarifului de utilizare pentru un vehicul, a cărei perioadă de valabilitate cuprinde data și ora pentru care se efectuează verificarea. De asemenea, potrivit art. 1 alin. (1) lit. n) din ordonanță, SIEGMCR — sistem informatic de emiteri, gestiune, monitorizare și control al rovinietei — este sistemul informatic ce permite înregistrarea în format electronic a informațiilor privind achitarea tarifului de utilizare și a tarifului de trecere, gestiunea datelor privind vehiculele pentru care tarifele au fost achitate, monitorizarea și controlul achitării tarifului de utilizare și de trecere.

18. Totodată, Curtea observă că prin prevederile art. 1 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 15/2002 se introduce tariful de utilizare a rețelei de drumuri naționale din România pentru toate vehiculele înmatriculate și pentru toți utilizatorii români și străini. Neachitarea acestui tarif reprezintă contravenție și se sancționează cu amendă, limitele acesteia fiind stabilite în funcție de tipul vehiculului și fiind cuprinse în anexa nr. 2 la ordonanță (a se vedea în acest sens Decizia nr. 640 din 16 octombrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1107 din 28 decembrie 2018, și Decizia nr. 57 din 26 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 244 din 11 aprilie 2012).

19. Referitor la critica formulată prin raportare la prevederile art. 56 din Constituție, prin Decizia nr. 745 din 24 iunie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 569 din 29 iulie 2008, Curtea a statuat că tariful de utilizare a drumurilor publice instituit prin ordonanța criticată nu reprezintă o taxă, în sensul de obligație fiscală impusă unei anumite categorii de persoane și care se face venit la bugetul de stat sau bugetele locale, deoarece, potrivit art. 12 alin. (1) din ordonanța criticată, sumele încasate în urma aplicării tarifelor de utilizare se constituie venit la dispoziția Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România — S.A. Totodată, aceste sume sunt utilizate pentru finanțarea lucrărilor de construcție, modernizare, întreținere și reparație a drumurilor naționale, precum și pentru garantarea și rambursarea creditelor externe și interne contractate în acest scop, inclusiv pentru plăți în numele autorității publice contractante, ca urmare a obligațiilor asumate în cadrul contractelor de parteneriat public-privat în sectorul drumurilor naționale și autostrăzilor.

20. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate a actului normativ în ansamblul său, prin raportare la art. 115 alin. (4) din Constituție, Curtea constată netemeinicia acestei susțineri, având în vedere că Ordonanța Guvernului nr. 15/2002 a fost adoptată, în acord cu prevederile constituționale ale art. 115 alin. (1) și (2), în temeiul art. 1 pct. II.12 din Legea nr. 751/2001 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 840 din 27 decembrie 2001, nu ca ordonanță de urgență așa cum în mod eronat susține autorul excepției.

21. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Cabinetul Individual de Avocatură Belecciu Gilmar, prin avocat Gilmar Belecciu, în Dosarul nr. 29.033/212/2015* al Judecătorei Constanța — Secția civilă și constată că dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 15/2002 privind aplicarea tarifului de utilizare și a tarifului de trecere pe rețeaua de drumuri naționale din România, în ansamblul său, sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătorei Constanța — Secția civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 10 octombrie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,

Bianca Drăghici

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 664

din 29 octombrie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 47 alin. (2), (4) și (7) din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ingrid Alina Tudora	— magistrat-asistent

concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

4. Prin Încheierea din 14 decembrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 1.198/96/2016, **Curtea de Apel Târgu Mureș — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 47 alin. (2), (4) și (7) din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Kiss Andras cu ocazia soluționării recursului formulat împotriva Sentinței nr. 1.077 din 14 iunie 2017 pronunțată de Tribunalul Harghita într-o cauză având ca obiect anularea unei decizii de impunere.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorul acesteia susține, în esență, că prevederile de lege criticate sunt neconstituționale în condițiile în care nu asigură o comunicare eficientă a actelor fiscale. În acest sens arată că, potrivit vechiului Cod de procedură fiscală, organul fiscal avea obligația de a parcurge o serie de modalități de comunicare până să recurgă la cea prin publicitate, care nu este la fel de eficientă precum remiterea directă sau prin poștă. Susține că în noul Cod de procedură fiscală aceste modalități sunt comprimate în alin. (2) al art. 47, organul fiscal având libertatea de a face uz de oricare dintre acestea, ulterior trecând la comunicarea prin publicitate. Apreciază, astfel, că modalitatea de redactare a art. 47 din noul Cod de procedură fiscală permite ca procedura

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 47 alin. (2), (4) și (7) din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, excepție ridicată de Kiss Andras în Dosarul nr. 1.198/96/2016 al Curții de Apel Târgu Mureș — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 10D/2018.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită. Magistratul-asistent referă asupra stadiului dosarului și arată că acesta se află la al doilea termen de judecată, la termenul din 1 octombrie 2019 Curtea amânând cauza pentru lipsa de apărare, la cererea autorului excepției de neconstituționalitate.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune

de comunicare a actelor administrativ fiscale să devină o procedură formală, fără a se asigura, în fapt, finalitatea acesteia, respectiv aducerea la cunoștința contribuabilului a faptului că există unele demersuri administrativ-fiscale de natură să afecteze drepturile și obligațiile acestuia. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că dintr-o procedură *ultima ratio*, astfel cum este reglementată, spre exemplu, în Codul de procedură civilă, comunicarea prin publicitate are valența de a deveni în practică procedura standard de comunicare a actelor administrativ fiscale, un mijloc de comunicare care nu prezintă garanțiile necesare de asigurare a dreptului persoanelor vătămate de o autoritate publică de a-și exercita dreptul la liberul acces la justiție, respectiv de a contesta actele administrative.

6. În atare condiții, autorul excepției consideră că prin neprecizarea unui standard obligațional de diligență a organelor administrativ-fiscale în vederea comunicării electivă a actelor administrative, prin precizarea unei ordini de realizare a comunicării sau realizarea de interogări cu privire la domiciliul sau reședința de fapt a contribuabilului, limitând comunicarea doar la domiciliul fiscal, se eludează scopul legii, și anume acela de a comunica în mod efectiv actele administrativ fiscale destinatarilor acestora.

7. **Curtea de Apel Târgu Mureș — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal** apreciază că prevederile art. 47 alin. (2), (4) și (7) din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală sunt în concordanță cu Legea fundamentală. De altfel, așa cum reiese din motivarea excepției de neconstituționalitate, instanța de judecată reține că, de fapt, autorul acesteia dorește un plus de legiferare și critică modul în care se aplică, practic, reglementarea criticată. Învederează, de asemenea, că modul în care este redactat textul de lege criticat este tocmai urmarea admiterii unei excepții de neconstituționalitate a unor prevederi din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003, referitoare la comunicarea actelor fiscale și punerea în acord a acestora cu dispozițiile constituționale.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

9. **Avocatul Poporului** arată că prevederile legale referitoare la ordinea de comunicare a actelor administrativ fiscale, astfel cum aceasta era reglementată în Codul de procedură fiscală din 2003, au mai fost supuse controlului de constituționalitate, în acest sens fiind Decizia nr. 536 din 28 aprilie 2011, prin care Curtea Constituțională a subliniat, în esență, că „modalitatea de comunicare a actului administrativ fiscal prin publicitate [...] reglementează o modalitate ultimă și subsidiară de comunicare a actelor administrative fiscale, folosită doar în cazul în care celelalte modalități de comunicare nu au putut fi îndeplinite din motive obiective.”

10. În ceea ce privește art. 47 din noul Cod de procedură fiscală, Avocatul Poporului apreciază că noua reglementare nu stabilește cu certitudine o ordine în comunicarea actelor fiscale, contrar celor statuate prin deciziile Curții Constituționale nr. 667 din 30 aprilie 2009, nr. 891 din 6 iulie 2010 și, respectiv, nr. 536 din 28 aprilie 2011, lăsând astfel loc pentru interpretări multiple. Așa fiind, consideră că prevederile art. 47 alin. (2), (4) și (7) din Codul de procedură fiscală sunt constituționale în măsura în care se interpretează că modalitatea de comunicare a actelor administrative fiscale prin publicitate reprezintă doar o modalitate ultimă și subsidiară de comunicare a acestora,

folosită doar în cazul în care celelalte modalități de comunicare nu au putut fi îndeplinite din motive obiective și justificate.

11. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

13. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie prevederile art. 47 alin. (2), (4) și (7) din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 547 din 23 iulie 2015, în redactarea anterioară modificării acestora prin Ordonanța Guvernului nr. 30/2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 708 din 31 august 2017, prevederi care aveau următorul conținut: „(2) *Actul administrativ fiscal emis pe suport hârtie se comunică contribuabilului/plătitorului ori împuternicitului acestora, la domiciliul fiscal, direct, dacă se asigură primirea sub semnătură a actului administrativ fiscal, sau prin poștă, cu scrisoare recomandată cu confirmare de primire.[...]*

(4) *În cazul în care comunicarea potrivit alin. (2) sau (3), după caz, nu a fost posibilă, aceasta se realizează prin publicitate. [...]*

(7) *În cazul în care actul administrativ fiscal se comunică prin publicitate, acesta se consideră comunicat în termen de 15 zile de la data afișării anunțului.”*

14. Curtea observă că în urma modificărilor și completărilor aduse Legii nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală prin Ordonanța Guvernului nr. 30/2017, prevederile art. 47 alin. (2), (4) și (7) au în prezent următorul conținut normativ: „(2) *Actul administrativ fiscal emis pe suport hârtie poate fi comunicat fie prin poștă potrivit alin. (3)—(7), fie prin remitere la domiciliul fiscal al contribuabilului/plătitorului ori împuternicitului sau curatorului acestuia potrivit alin. (8)—(12), fie prin remitere la sediul organului fiscal potrivit alin. (13), iar actul administrativ fiscal emis în formă electronică se comunică prin mijloace electronice de transmitere la distanță potrivit alin. (15)—(17).[...]*

(4) *În cazul în care comunicarea potrivit alin. (3) nu a fost posibilă, aceasta se realizează prin publicitate potrivit alin. (5)—(7).[...]*

(7) *În cazul în care actul administrativ fiscal se comunică prin publicitate, acesta se consideră comunicat în termen de 15 zile de la data afișării anunțului.”*

15. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, potrivit art. 1 pct. 1 din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, „*actul administrativ fiscal reprezintă actul emis de organul fiscal în exercitarea atribuțiilor de administrare a impozitelor, taxelor și contribuțiilor sociale, pentru stabilirea unei situații individuale și în scopul de a produce efecte juridice față de cel cărui a îi este adresat*”. Astfel cum a fost definit în doctrină, actul administrativ fiscal este „acea formă juridică principală a activității organelor administrației publice, care constă într-o manifestare unilaterală și expresă de voință de a da naștere, a modifica și a stinge drepturi și obligații, în realizarea puterii publice, sub controlul principal de legalitate al instanțelor judecătorești”. Această manifestare unilaterală de voință, chiar dacă apare în contextul realizării puterii publice,

presupune asigurarea unui echilibru ce implică respectarea intereselor private legitime, a drepturilor conferite de lege destinatarului actului administrativ fiscal, precum și asigurarea condițiilor necesare exercitării de către instanțele judecătorești a controlului de legalitate a actului administrativ. În acest context, natura unilaterală a actului administrativ fiscal are ca rezultată reglementarea condițiilor de emitere, comunicare, precum și a modalităților de asigurare a opozabilității acestuia.

16. Astfel, comunicarea actului administrativ fiscal către destinatarul său (contribuabilul/plătitorul căruia îi este destinat) reprezintă o garanție importantă împotriva arbitrarului și, totodată, cea mai eficientă modalitate de aducere la cunoștință a conținutului raportului juridic fiscal care ia naștere ca urmare a emiterii acestui act. Comunicarea actului administrativ fiscal are importanță și cu privire la efectele juridice produse de acesta, actul administrativ fiscal producând efecte juridice față de destinatarul său doar din momentul în care îi este comunicat în mod legal. Prin urmare, comunicarea actului administrativ fiscal reprezintă o condiție preliminară pentru opozabilitate, respectiv pentru a determina data de la care actul administrativ fiscal poate produce efecte pentru contribuabil. Așa cum este și firesc, regula o constituie comunicarea actului administrativ fiscal către contribuabilul/plătitorul căruia îi este destinat. În acest fel se asigură cunoașterea nemijlocită de către partea din raportul juridic fiscal a conținutului raportului juridic născut ca urmare a emiterii actului administrativ fiscal.

17. Curtea observă că în acest sens sunt și prevederile art. 48 din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, care prevăd că actul administrativ fiscal produce efecte din momentul în care este comunicat contribuabilului/plătitorului sau la o dată ulterioară menționată în actul administrativ comunicat, potrivit legii. Actul administrativ fiscal care nu a fost comunicat potrivit art. 47 din actul normativ precitat nu este opozabil contribuabilului/plătitorului și nu produce niciun efect juridic.

18. Raportat la criticile formulate din prisma reglementării anterioare cuprinse în art. 44 din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, Curtea Constituțională constată că prin Decizia nr. 536 din 28 aprilie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 482 din 7 iulie 2011, s-a statuat că „interesul organelor fiscale de aducere la cunoștința contribuabilului a existenței unei obligații fiscale al cărei creditor este însuși statul implică necesitatea comunicării actului administrativ în care aceasta este consemnată prin modalități care să asigure aducerea efectivă la cunoștința contribuabilului despre existența unor obligații fiscale în sarcina sa”. Curtea a mai reținut, prin decizia precitată, că „în art. 44 alin. (2) lit. a)—d) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003, legiuitorul a stabilit modalitățile prin care pot fi comunicate actele administrative fiscale, și anume: a) prin prezentarea contribuabilului la sediul organului fiscal emitent și primirea actului administrativ fiscal de către acesta sub semnătură, data comunicării fiind data ridicării sub semnătură a actului; b) prin remiterea, sub semnătură, a actului administrativ fiscal de către persoanele împuternicite ale organului fiscal, potrivit legii, data comunicării fiind data remiterii sub semnătură a actului; c) prin poștă, la domiciliul fiscal al contribuabilului, cu scrisoare recomandată cu confirmare de primire, precum și prin alte mijloace, cum sunt fax, e-mail, dacă se asigură transmiterea textului actului administrativ fiscal și confirmarea primirii acestuia; d) prin publicitate”.

19. În acest context, Curtea a observat că art. 44 din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură

fiscală enumera aceste modalități fără să conțină vreo precizare referitoare la ordinea de prioritate în care acestea pot fi folosite, astfel încât, în practică, în lipsa unei mențiuni exprese referitoare la obligativitatea respectării ordinii în care acestea sunt enumerate, exista o tendință a organelor fiscale de a ignora succesiunea în care acestea sunt prevăzute în art. 44 alin. (2) și de a recurge la comunicarea direct prin publicitate, fără a proceda la epuizarea celorlalte mijloace de comunicare a actului administrativ fiscal. Așa fiind, Curtea a constatat că prevederile art. 44 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală sunt neconstituționale în măsura în care se interpretează în sensul că organul fiscal emitent poate să procedeze la comunicarea actului administrativ fiscal prin publicitate, cu înlăturarea nejustificată a ordinii de realizare a modalităților de comunicare prevăzute la art. 44 alin. (2) lit. a)—d) din aceeași ordonanță.

20. Referitor la modalitățile de efectuare a comunicării actului administrativ fiscal, Curtea reține că, în prezent, acestea sunt reglementate în cuprinsul art. 47 din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, criticat în speță, însă ele nu sunt alternative, organul fiscal neavând posibilitatea să aleagă modalitatea de comunicare care i se pare mai convenabilă, ci trebuie urmată, gradual, o ierarhie a modalităților de comunicare. Astfel, prin art. 47 din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, legiuitorul a prevăzut în mod concret modalitățile în care pot fi comunicate actele administrative fiscale, și anume: actul administrativ fiscal emis pe suport hârtie se comunică contribuabilului/plătitorului ori împuternicitului acestuia, la domiciliul fiscal, direct, dacă se asigură primirea sub semnătură a actului administrativ fiscal, sau prin poștă, cu scrisoare recomandată cu confirmare de primire [alin. (2)]; actul administrativ fiscal emis în formă electronică se comunică prin mijloace electronice de transmitere la distanță ori de câte ori contribuabilul/plătitorul a optat pentru această modalitate de emitere și de comunicare [alin. (3)]; în cazul în care comunicarea realizată potrivit alin. (2) sau (3), după caz, nu a fost posibilă, aceasta se îndeplinește prin publicitate.

21. Prin urmare, Curtea constată că modalitățile de comunicare a actului administrativ fiscal consacrate de Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală sunt: *comunicarea directă*, această modalitate de comunicare presupunând înmânarea directă a actului administrativ fiscal emis pe suport hârtie către contribuabil/plătitor sau către împuternicitul acestuia, sub semnătură de primire; *comunicarea prin poștă*, la domiciliul fiscal al contribuabilului/plătitorului ori al împuternicitului acestuia, cu scrisoare recomandată cu confirmare de primire; *comunicarea actului administrativ fiscal emis în formă electronică*, prin mijloace electronice de transmitere la distanță, și *comunicarea prin publicitate*. Curtea subliniază faptul că, în cazul actelor administrative fiscale emise în formă electronică, legiuitorul a prevăzut că acestea se comunică prin mijloace electronice de transmitere la distanță ori de câte ori contribuabilul/plătitorul a optat pentru această modalitate de emitere și de comunicare.

22. Curtea reține, de asemenea, că art. 31 din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală se referă la domiciliul fiscal în cazul creanțelor fiscale administrate de organul fiscal central, precizând că, „(1) În cazul creanțelor fiscale administrate de organul fiscal central, prin domiciliu fiscal se înțelege:

a) pentru persoanele fizice, adresa unde își au domiciliul, potrivit legii, sau adresa unde locuiesc efectiv, în cazul în care aceasta este diferită de domiciliu;

b) pentru persoanele fizice care desfășoară activități economice în mod independent sau exercită profesii libere, sediul activității sau locul unde se desfășoară efectiv activitatea principală;

c) pentru persoanele juridice, sediul social sau locul unde se exercită gestiunea administrativă și conducerea efectivă a afacerilor, în cazul în care acestea nu se realizează la sediul social declarat;

d) pentru asocierile și alte entități fără personalitate juridică, sediul acestora sau locul unde se desfășoară efectiv activitatea principală.

(2) Prin adresa unde locuiesc efectiv, în sensul alin. (1) lit. a), se înțelege adresa locuinței pe care o persoană o folosește în mod continuu peste 183 de zile într-un an calendaristic, întreruperile de până la 30 de zile nefiind luate în considerare. Dacă șederea are un scop exclusiv de vizită, concediu, tratament sau alte scopuri particulare asemănătoare și nu depășește perioada unui an, nu se consideră adresa unde locuiesc efectiv.

(3) În situația în care domiciliul fiscal nu se poate stabili potrivit alin. (1) lit. c) și d), domiciliul fiscal este locul în care se află majoritatea activelor”.

23. De asemenea, Curtea reține faptul că, potrivit art. 32 alin. (1) din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, domiciliul fiscal se înregistrează/modifică la/de organul fiscal central în toate cazurile în care acesta este diferit de domiciliul sau de sediul social, prin depunerea de către contribuabil/plătitor a unei cereri de înregistrare/modificare a domiciliului fiscal, însoțită de acte doveditoare ale informațiilor cuprinse în aceasta, obligație pe care reclamantul din prezenta cauză nu a îndeplinit-o. Data înregistrării/modificării domiciliului fiscal este data comunicării deciziei de înregistrare/modificare a domiciliului fiscal.

24. Așa fiind, Curtea constată că prevederile criticate din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală sunt conforme exigențelor constituționale, îndeplinind condiția de claritate a textului, în sensul că organele fiscale au obligația să comunice actul administrativ fiscal contribuabilului/plătitorului sau împuternicitului acestora la domiciliul fiscal, direct, dacă se

asigură primirea sub semnătură a actului administrativ fiscal; prin poștă, cu scrisoare recomandată cu confirmare de primire; prin mijloace electronice, dacă contribuabilul/plătitorul a optat pentru această modalitate de emitere și de comunicare; ori, în măsura în care în niciuna dintre modalitățile de mai sus nu a fost posibilă, comunicarea se realizează prin publicitate.

25. Curtea constată, astfel, că spre deosebire de reglementarea inițială cuprinsă în art. 44 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală și declarată neconstituțională prin Decizia nr. 536 din 28 aprilie 2011, precitată, prevederile art. 47 din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală nu lasă loc arbitrarului organelor fiscale, acestea putând să recurgă doar în ultimă instanță la comunicarea actului administrativ fiscal prin publicitate.

26. De altfel, așa cum a reținut Curtea prin Decizia nr. 443 din 29 octombrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 28 din 14 ianuarie 2014, „modalitatea de comunicare a actului administrativ fiscal prin publicitate, (...) reprezintă o modalitate ultimă și subsidiară de comunicare a actelor administrative fiscale, folosită doar în cazul în care celelalte modalități de comunicare nu au putut fi îndeplinite din motive obiective. Constatarea folosirii abuzive a acestui mod de comunicare a actelor administrative este apanajul exclusiv al instanțelor judecătorești, însă acest aspect ține de aplicarea și interpretarea legii. Numai instanța de judecată este cea competentă să stabilească dacă comunicarea prin publicitatea actului administrativ fiscal a fost efectuată în condițiile Codului de procedură fiscală”.

27. Prin urmare, Curtea constată că nu poate fi reținută încălcarea dispozițiilor constituționale ale art. 21 privind accesul liber la justiție și ale art. 24 privind dreptul la apărare, persoana interesată având posibilitatea să combată în fața instanței judecătorești constatările organului fiscal în legătură cu stabilirea domiciliului său fiscal sau cu privire la modul de comunicare a actelor administrative fiscale. În ceea ce privește invocarea dispozițiilor constituționale ale art. 52 referitoare la dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, acestea nu au incidență în prezenta cauză.

28. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Kiss Andras în Dosarul nr. 1.198/96/2016 al Curții de Apel Târgu Mureș — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și constată că prevederile art. 47 alin. (2), (4) și (7) din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Târgu Mureș — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 29 octombrie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Ingrid Alina Tudora

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 786

din 3 decembrie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3¹ alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economici și ale art. I pct. 3 din Legea nr. 203/2009 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 79/2008 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economici

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ionița Cochintu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Brezeanu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3¹ alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economici și ale art. I din Legea nr. 203/2009 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 79/2008 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economici, excepție ridicată de Gheorghe Bucurel Ghirdă în Dosarul nr. 1.321/293/2016 al Judecătoriei Rupea și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 677D/2017.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca inadmisibilă. În acest sens arată că prevederile constituționale care reglementează regimul general privind raporturile de muncă nu au incidență în cauză, întrucât, astfel cum a statuat Curtea Constituțională în jurisprudența sa, spre exemplu, prin Decizia nr. 255 din 6 mai 2014, contractul de mandat nu se circumscrie raporturilor de muncă.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 5 decembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 1.321/293/2016, **Judecătoria Rupea a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3¹ alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economici și ale art. I din Legea nr. 203/2009 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 79/2008 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economici.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Gheorghe Bucurel Ghirdă într-o cauză având ca obiect soluționarea unei cereri prin care se solicită obligarea acestuia la plata unei sume reprezentând prejudiciu constat de către Camera de Conturi a Județului Brașov, cauzat în perioada cât acesta a deținut calitatea de

director al Regiei Publice Locale a Pădurilor Stejarul — R.A. din Rupea în baza unui contract de mandat.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că prevederile art. 3¹ alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 coroborate cu cele ale art. I din Legea nr. 203/2009, prin intermediul cărora se plafonează nivelul maxim al remunerației ce poate fi acordată prin contractul de mandat directorului/directorului general, sunt neconstituționale, deoarece reglementările în domeniul respectiv pot fi adoptate doar prin intermediul unei legi organice, având în vedere dispozițiile Legii fundamentale cu privire la regimul general privind raporturile de muncă, respectiv art. 73 alin. (3) lit. p). În acest context, se face trimitere la Codul muncii, Codul civil și Codul fiscal și se susține că raporturile juridice stabilite în baza contractului de mandat sunt asimilate raporturilor juridice de muncă, fiind necesară reglementarea acestora prin lege organică, respectiv să fie adoptate cu majoritatea prevăzută de art. 76 alin. (1) din Constituție.

6. **Judecătoria Rupea** opinează în sensul că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, având în vedere jurisprudența Curții Constituționale cu privire la diferența dintre contractul de muncă și contractul de mandat; contractul de mandat încheiat de către directorii generali/directorii unităților economice de interes local reprezintă o varietate a contractului de mandat reglementat de Codul civil, deosebindu-se în mod esențial de contractul de muncă. De altfel, textul constituțional menționat nici nu are incidență în cauză.

7. Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Guvernul**, având în vedere jurisprudența Curții Constituționale cu privire la contractul de muncă, pe de o parte, și contractul de mandat, pe de altă parte, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Totodată, precizează că și în situația în care raportul juridic rezultat din contractul de mandat ar fi asimilat unui raport de muncă, obligativitatea reglementării prin lege organică vizează regimul general privind raporturile de muncă (Codul muncii), și nu instituirea unor norme cu caracter particular aplicabile unor categorii de persoane.

9. **Avocatul Poporului**, având în vedere jurisprudența Curții Constituționale cu privire la contractul de muncă și contractul de mandat, consideră că excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă, deoarece dispozițiile constituționale invocate în susținerea acesteia nu sunt aplicabile speței, normele legale criticate neavând ca obiect regimul general al raporturilor de muncă.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze prezenta excepție.

12. **Obiectul excepției de neconstituționalitate**, astfel cum reiese din încheierea de sesizare, îl constituie dispozițiile art. 31 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economici, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 465 din 23 iunie 2008, și ale art. I din Legea nr. 203/2009 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 79/2008 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economici, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 389 din 9 iunie 2009.

13. Din evaluarea cadrului legislativ în materie, Curtea observă că prevederile criticate în mod punctual [art. 31 alin. (1)] au fost introduse în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 prin art. I pct. 3 din Legea nr. 203/2009, astfel că, având în vedere motivarea excepției de neconstituționalitate, în realitate obiectul acesteia se circumscrie la dispozițiile art. 31 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008, precum și la art. I pct. 3 din Legea nr. 203/2009. Dispozițiile art. 31 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008, criticate în mod punctual, au următorul cuprins: „(1) *Directorul general/directorul beneficiază de o remunerație lunară acordată prin contractul de mandat, după cum urmează:*

a) la nivelul regiilor autonome, societăților și companiilor naționale și societăților comerciale aflate în coordonarea, subordonarea sau sub autoritatea ministerelor, organelor de specialitate ale administrației publice centrale și a autorităților publice centrale la care statul este acționar unic sau majoritar, precum și al filialelor acestora, remunerația nu poate depăși nivelul indemnizației lunare acordate prin lege pentru funcția de secretar de stat;

b) la nivelul regiilor autonome, societăților și companiilor de interes județean aflate în coordonarea, subordonarea sau sub autoritatea unei unități administrativ-teritoriale județene, precum și al filialelor acestora, remunerația nu poate depăși nivelul indemnizației lunare acordate prin lege pentru funcția de vicepreședinte al consiliului județean, respectiv viceprimar al municipiului București;

c) la nivelul regiilor autonome, societăților și companiilor de interes local aflate în coordonarea, subordonarea sau sub autoritatea unei unități administrativ-teritoriale de interes local, precum și al filialelor acestora, remunerația nu poate depăși nivelul indemnizației lunare acordate prin lege pentru funcția de viceprimar.”

14. De asemenea, Curtea observă că atât Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008, cât și Legea nr. 203/2009 au fost abrogate prin art. 15 lit. a) din Ordonanța Guvernului nr. 26/2013 privind întărirea disciplinei financiare la nivelul unor operatori economici la care statul sau unitățile administrativ-teritoriale sunt acționari unici ori majoritari sau dețin direct ori indirect o participație majoritară, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 29 august 2013. Însă, având în vedere Decizia Curții Constituționale nr. 766 din 15 iunie 2011,

publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, Curtea urmează a exercita controlul de constituționalitate asupra prevederilor criticate.

15. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții legale sunt invocate prevederile constituționale ale art. 73 alin. (3) lit. p) referitor la regimul general privind raporturile de muncă, sindicatele, patronatele și protecția socială care se reglementează prin lege organică și ale art. 76 alin. (1) cu privire la majoritatea cu care se adoptă legile organice.

16. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că autorul acesteia este nemulțumit de faptul că prevederile art. 31 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008, prin care s-au legiferat aspecte cu privire la remunerația acordată prin contractul de mandat directorului/directorului general, au fost reglementate/introduse prin Legea nr. 203/2009, lege care nu a fost adoptată cu majoritatea cerută pentru legile organice prevăzută la art. 76 alin. (1) din Constituție. Or, în opinia acestuia, raporturile stabilite în baza unui contract de mandat sunt asimilate raporturilor juridice de muncă, rapoarturi care se circumscriu art. 73 alin. (3) lit. p) referitor la regimul general privind raporturile de muncă din Legea fundamentală.

17. Curtea observă că prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 se reglementează aspecte ce țin de contractul de mandat ce are incidență în cazul regiilor autonome, societăților și companiilor naționale și societăților comerciale la care statul sau o unitate administrativ-teritorială este acționar unic sau majoritar, precum și al filialelor acestora.

18. În contextul unor rapoarturi juridice circumscrise contractului de mandat prevăzut de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008, directorii generali/directorii asigură conducerea operatorilor economici prevăzuți de lege, în baza unui contract de mandat încheiat în condițiile Legii societăților nr. 31/1990, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1066 din 17 noiembrie 2004, și ale ordonanței de urgență în discuție, și beneficiază de o remunerație lunară acordată prin contractul de mandat, potrivit prevederilor art. 31 și 32 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008, reglementări care au fost adoptate în procesul legislativ cu ocazia aprobării prin lege a ordonanței de urgență.

19. În ceea ce privește noțiunea de mandat, aceasta este prevăzută de Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 505 din 15 iulie 2011. Astfel, la art. 2.009 din acest act normativ se prevede că mandatul este contractul prin care o parte, numită mandatar, se obligă să încheie unul sau mai multe acte juridice pe seama celeilalte părți, numită mandant, și care poate fi cu titlu gratuit sau cu titlu oneros. Astfel, mandatul dat pentru acte de exercitare a unei activități profesionale se prezumă a fi cu titlu oneros. Dacă mandatul este cu titlu oneros, iar remunerația mandatarului nu este determinată prin contract, aceasta se va stabili potrivit legii, uzanțelor ori, în lipsă, după valoarea serviciilor prestate (art. 2.010 din Codul civil). De asemenea, contractul de mandat este circumscris anumitor condiții referitoare la durata, întinderea și executarea mandatului, obligația de a da socoteală și la diligența mandatarului etc., care, în esență, au în vedere faptul că mandatarul nu poate să depășească limitele stabilite prin mandat (art. 2.011—2.019 din Codul civil).

20. În ceea ce privește contractul individual de muncă, potrivit art. 10 din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 18 mai 2011, acesta este contractul în temeiul căruia o persoană

fizică, denumită salariat, se obligă să presteze munca pentru și sub autoritatea unui angajator, persoană fizică sau juridică, în schimbul unei remunerații denumite salariu. Potrivit art. 229 alin. (1) din același cod, contractul colectiv de muncă este convenția încheiată în formă scrisă între angajator sau organizația patronală, de o parte, și salariați, reprezentați prin sindicate ori în alt mod prevăzut de lege, de cealaltă parte, prin care se stabilesc clauze privind condițiile de muncă, salarizarea, precum și alte drepturi și obligații ce decurg din raporturile de muncă.

21. Cu privire la natura juridică a contractului de mandat prevăzut de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008, prin Decizia nr. 52 din 17 februarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 366 din 27 mai 2015, paragraful 18, și prin Decizia nr. 255 din 6 mai 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 446 din 18 iunie 2014, paragraful 14, instanța de contencios constituțional a reținut că directorii generali/directorii unităților economice încheie un contract de mandat în baza căruia beneficiază de o retribuție potrivit legii, iar contractul de mandat astfel încheiat reprezintă o varietate a contractului de mandat reglementat de art. 2.009 și următoarele din Codul civil, deosebindu-se, în mod esențial, de raportul de muncă. În contextul respectiv, Curtea a arătat că, întrucât art. 41 din Constituție vizează, în mod esențial, raportul de muncă, și nu drepturile și obligațiile născute în temeiul unui contract de mandat, modalitatea de configurare și quantumul retribuției plătite în baza contractului de mandat nu pot fi cenzurate prin prisma acestui text constituțional.

22. Față de această împrejurare, pentru identitate de rațiune, Curtea reține că normele constituționale ale art. 73 alin. (3) lit. p) din Constituție, invocate în susținerea prezentei excepții de neconstituționalitate, nu sunt incidente în speța de față, întrucât prin art. I pct. 3 din Legea nr. 203/2009 [prin care au fost introduse în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 prevederile art. 31 alin. (1)] nu s-a reglementat în domeniul referitor la regimul general privind raporturile de muncă prevăzut de textul constituțional anterferit, ci cu privire la remunerația lunară ce se cuvine directorilor generali/directorilor unităților economice care exercită această funcție în baza contractului de

mandat, care, astfel cum reiese din cele prezentate mai sus, este diferit de raportul de muncă.

23. De altfel, normele criticate constituie o aplicare a dreptului comun în materie la contractul de mandat încheiat în cazul regiilor autonome, societăților și companiilor naționale și societăților comerciale la care statul sau o unitate administrativ-teritorială este acționar unic sau majoritar, precum și al filialelor acestora și prin care remunerația mandatarului este determinată concret prin lege, întrucât Codul civil statuează că, dacă mandatul este cu titlu oneros, iar remunerația mandatarului nu este determinată prin contract, aceasta se va stabili potrivit legii.

24. Acest aspect reiese și din dispozițiile art. 31 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008, prin care se prevede că se acordă și alte drepturi decât cele bănești prin similitudine cu cele din contractul colectiv de muncă aplicabil unității respective, potrivit căroră „*directorul general/directorul beneficiază prin contractul de mandat de concediu de odihnă anual și indemnizația aferentă, diurnă și cheltuieli de delegare în interesul serviciului, concediu medical conform legii și zile libere plătite pentru sărbătorile legale, zile festive specifice, căsătorie, nașterea unui copil sau în caz de deces al unui membru de familie, acordate prin similitudine cu cele din contractul colectiv de muncă aplicabil unității respective*”. Astfel, potrivit art. 32 din aceeași ordonanță de urgență, remunerația lunară a directorului general/directorului stabilită prin contractul de mandat în condițiile art. 31 alin. (1) este unica formă de recompensare în bani a activității depuse de persoana respectivă și nu i se pot acorda prin contractul de mandat alte beneficii, de orice formă, în afara celor prevăzute la art. 31 alin. (2).

25. Prin urmare, față de cele prezentate, Curtea constată că nu se impunea adoptarea prevederilor art. I pct. 3 din Legea nr. 203/2009 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 79/2008 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economici — și, implicit, introducerea art. 31 alin. (1) în această ordonanță de urgență — cu majoritatea cerută pentru legile organice prevăzută la art. 76 alin. (1) din Constituție, astfel că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

26. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Gheorghe Bucurel Ghirdă în Dosarul nr. 1.321/293/2016 al Judecătorei Rupea și constată că dispozițiile art. 31 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economici și ale art. I pct. 3 din Legea nr. 203/2009 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 79/2008 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economici sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătorei Rupea și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 3 decembrie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Ionița Cochintu

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL CULTURII ȘI IDENTITĂȚII NAȚIONALE

ORDIN

privind clasarea ca monument istoric a imobilului situat la adresa poștală str. General Alexandru Angelescu, localitatea Poienarii Burchii, județul Prahova, în Lista monumentelor istorice, cu denumirea Ansamblul funerar al generalului de divizie Alexandru Angelescu și al Zoei Angelescu, în categoria IV — memoriale și funerare, a — ansamblu cu două componente în categoria m — monument, grupa B

Având în vedere Referatul nr. 6.699/2018 din 16 aprilie 2019 de aprobare a proiectului Ordinului ministrului culturii și identității naționale privind clasarea imobilelor situate la adresa poștală str. General Alexandru Angelescu, localitatea Poienarii Burchii, județul Prahova, în Lista monumentelor istorice, cu denumirea Ansamblul funerar al generalului de divizie Alexandru Angelescu și al Zoei Angelescu, monumentul funerar și împrejurime, în categoria IV — memoriale și funerare, a — ansamblu cu două componente în categoria m — monument, grupa valorică B,

în conformitate cu dispozițiile art. 13 alin. (1) pct. 1 lit. a) și ale art. 33 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 16 alin. (2) și (3) din Normele metodologice de clasare și inventariere a monumentelor istorice, aprobate prin Ordinul ministrului culturii și cultelor nr. 2.260/2008, cu modificările și completările ulterioare, și ale prevederilor art. 11 alin. (1) și (4) din Hotărârea Guvernului nr. 90/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Culturii și Identității Naționale, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul culturii și identității naționale emite următorul ordin:

Art. 1. — (1) Se clasează ca monument istoric Ansamblul funerar al generalului de divizie Alexandru Angelescu și al Zoei Angelescu, imobil situat la adresa poștală str. General Alexandru Angelescu, localitatea Poienarii Burchii, județul Prahova, în categoria IV — memoriale și funerare, a — ansamblu, grupa B, cu codul în Lista monumentelor istorice PH-IV-a-B-21169, cu două componente, situate la aceeași adresă poștală, ambele în categoria IV — memoriale și funerare, m — monument, grupa B, după cum urmează:

— monumentul funerar, cu codul în Lista monumentelor istorice PH-IV-m-B-21169.01;

— împrejurime, cu codul în Lista monumentelor istorice PH-IV-m-B-21169.02.

(2) Coordonatele punctelor de contur ale zonei de protecție a monumentului istoric prevăzut la alin. (1) sunt date în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul culturii și identității naționale,
Alexandru Pugna,
secretar de stat

București, 3 septembrie 2019.
Nr. 2.866.

ANEXĂ

Zona de protecție a monumentului istoric Ansamblul funerar al generalului de divizie Alexandru Angelescu și al Zoei Angelescu, str. General Alexandru Angelescu, localitatea Poienarii Burchii, județul Prahova

Coordonate puncte de contur Stereo 70:

Nume punct	X (m)	Y (m)
0	580903,629	363117,661
1	580944,483	363133,065
2	580940,130	363145,120
3	580991,365	363161,864
4	580900,407	363155,166
5	581009,448	363156,506
6	581020,499	363162,199
7	581042,266	363163,203
8	581059,679	363164,543
9	581079,437	363186,183
10	580934,772	363138,631

REPUBLICĂRI

STATUTUL*)

pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române

Dispoziții generale

Art. 1. — Biserica Ortodoxă Română este comunitatea creștinilor ortodocși, clerici, monahi și mireni, constituiți canonic în parohii și mănăstiri din eparhiile Patriarhiei Române aflate în interiorul și în afara granițelor României, care mărturisesc pe Dumnezeu în Sfânta Treime, Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt, pe temeiul Sfintei Scripturi și al Sfintei Tradiții și participă la viața Bisericii prin aceleași Sfinte Taine, slujbe liturgice și rânduieli canonice.

Art. 2. — (1) Biserica Ortodoxă Română, de origine apostolică, este și rămâne în comuniune și unitate dogmatică, liturgică și canonică cu Biserica Ortodoxă universală.

(2) Biserica Ortodoxă Română este autocefală și unitară în organizarea și în lucrarea sa pastorală, misionară și administrativă.

Art. 3. — (1) Biserica Ortodoxă Română are conducere sinodală ierarhică, potrivit învățăturii și canoanelor Bisericii Ortodoxe și tradiției sale istorice.

(2) Biserica Ortodoxă Română se administrează în mod autonom prin organisme proprii reprezentative, constituite din clerici și mireni, potrivit Sfintelor Canoane, dispozițiilor prezentului statut și altor dispoziții ale autorității bisericești competente.

Art. 4. — (1) Biserica Ortodoxă Română este autonomă față de stat și față de alte instituții.

(2) Biserica Ortodoxă Română stabilește relații de dialog și cooperare cu statul și cu diferite instituții pentru împlinirea misiunii sale pastorale, spiritual-cultural, educaționale și social-filantropice.

Art. 5. — (1) Biserica Ortodoxă Română cuprinde pe creștinii ortodocși din țară și pe creștinii ortodocși români din afara granițelor țării, precum și pe cei primiți canonic în comunitățile ei.

(2) Biserica Ortodoxă Română este națională și majoritară potrivit vechimii apostolice, tradiției, numărului de credincioși și contribuției sale deosebite la viața și cultura poporului român. Biserica Ortodoxă Română este Biserica neamului românesc.

PARTEA I

Organizarea

Art. 6. — (1) Biserica Ortodoxă Română este organizată ca Patriarhie, cu titulatura „Patriarhia Română”.

(2) Patriarhia Română cuprinde eparhii (arhiepiscopii și episcopii) grupate în mitropolii, precum și alte unități în interiorul sau în afara granițelor României, după cum urmează:

I. **Mitropolia Munteniei și Dobrogei**, cuprinzând:

1. Arhiepiscopia Bucureștilor, cu sediul în municipiul București;
2. Arhiepiscopia Tomisului, cu sediul în municipiul Constanța;
3. Arhiepiscopia Târgoviștei, cu sediul în municipiul Târgoviște;
4. Arhiepiscopia Argeșului și Muscelului, cu sediul în municipiul Curtea de Argeș;
5. Arhiepiscopia Buzăului și Vrancei, cu sediul în municipiul Buzău;

6. Arhiepiscopia Dunării de Jos, cu sediul în municipiul Galați;

7. Episcopia Sloboziei și Călărașilor, cu sediul în municipiul Slobozia;

8. Episcopia Alexandriei și Teleormanului, cu sediul în municipiul Alexandria;

9. Episcopia Giurgiului, cu sediul în municipiul Giurgiu;

10. Episcopia Tulcii, cu sediul în municipiul Tulcea;

II. **Mitropolia Moldovei și Bucovinei**, cuprinzând:

11. Arhiepiscopia Iașilor, cu sediul în municipiul Iași;

12. Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, cu sediul în municipiul Suceava;

13. Arhiepiscopia Romanului și Bacăului, cu sediul în municipiul Roman;

14. Episcopia Hușilor, cu sediul în municipiul Huși;

III. **Mitropolia Ardealului**, cuprinzând:

15. Arhiepiscopia Sibiului, cu sediul în municipiul Sibiu;

16. Arhiepiscopia Alba Iuliei, cu sediul în municipiul Alba Iulia;

17. Episcopia Ortodoxă Română a Oradiei, cu sediul în municipiul Oradea;

18. Episcopia Covasnei și Harghitei, cu sediul în municipiul Miercurea-Ciuc;

19. Episcopia Devei și Hunedoarei, cu sediul în municipiul Deva;

IV. **Mitropolia Clujului, Maramureșului și Sălajului**, cuprinzând:

20. Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului, cu sediul în municipiul Cluj-Napoca;

21. Episcopia Ortodoxă Română a Maramureșului și Sătmarului, cu sediul în municipiul Baia Mare;

22. Episcopia Sălajului, cu sediul în municipiul Zalău;

V. **Mitropolia Olteniei**, cuprinzând:

23. Arhiepiscopia Craiovei, cu sediul în municipiul Craiova;

24. Arhiepiscopia Râmnicului, cu sediul în municipiul Râmnicu Vâlcea;

25. Episcopia Severinului și Strehaiei, cu sediul în municipiul Drobeta-Turnu Severin;

26. Episcopia Slatinei și Romanaților, cu sediul în municipiul Slatina;

VI. **Mitropolia Banatului**, cuprinzând:

27. Arhiepiscopia Timișoarei, cu sediul în municipiul Timișoara;

28. Arhiepiscopia Aradului, cu sediul în municipiul Arad;

29. Episcopia Caransebeșului, cu sediul în municipiul Caransebeș;

VII. **Mitropolia Basarabiei, autonomă și de stil vechi și Exarhat al Plaiurilor**, cuprinzând:

30. Arhiepiscopia Chișinăului, cu sediul în municipiul Chișinău;

31. Episcopia de Bălți (fostă a Hotinului), cu sediul în orașul Bălți;

32. Episcopia Basarabiei de Sud (fostă de Cetatea Albă-Ismail), cu sediul în orașul Cahul;

33. Episcopia Ortodoxă a Dubăsarilor și a toată Transnistria (fostă Misiunea Ortodoxă Română din Transnistria), cu sediul la Dubăsari;

*) Republicat în temeiul art. II din Ordinul secretarului de stat al Secretariatului de Stat pentru Culte nr. 116/2019, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 13 și 13 bis din 10 ianuarie 2020.

Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române a fost recunoscut prin Hotărârea Guvernului nr. 53/2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 50 din 22 ianuarie 2008, și a fost rectificat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 132 din 20 februarie 2008.

VIII. Mitropolia Ortodoxă Română a Europei Occidentale și Meridionale, cuprinzând:

34. Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Europei Occidentale, cu sediul la Paris;

35. Episcopia Ortodoxă Română a Italiei, cu sediul la Roma;

36. Episcopia Ortodoxă Română a Spaniei și Portugaliei, cu sediul la Madrid;

IX. Mitropolia Ortodoxă Română a Germaniei, Europei Centrale și de Nord, cuprinzând:

37. Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Germaniei, Austriei și Luxemburgului, cu sediul la Nürnberg;

38. Episcopia Ortodoxă Română a Europei de Nord, cu sediul la Stockholm;

X. Mitropolia Ortodoxă Română a celor două Americi, cu sediul la Chicago, cuprinzând:

39. Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Statelor Unite ale Americii, cu sediul la Chicago (SUA);

40. Episcopia Ortodoxă Română a Canadei, cu sediul la St. Hubert/Montreal (Quebec, Canada);

XI. (41) **Episcopia Daciei Felix**, cu sediul în Vârșeț, sub autoritatea directă a Patriarhiei Române;

XII. (42) **Episcopia Ortodoxă Română a Ungariei**, cu sediul în Gyula, sub autoritatea directă a Patriarhiei Române;

XIII. (43) **Episcopia Ortodoxă Română a Australiei și Noii Zeelande**, cu sediul la Melbourne, sub autoritatea directă a Patriarhiei Române;

XIV. **Vicariatul Ortodox Ucrainean**, cu sediul în municipiul Sighetu Marmăției, sub autoritatea directă a Patriarhiei Române;

XV. Reprezentanțe și comunități ale Patriarhiei Române în străinătate:

Reprezentanța Patriarhiei Române la Locurile Sfinte (Așezământul Românesc de la Ierusalim; Așezământul Românesc de la Ierihon cu Centrul de Studii și Pelerinaje „Sfântul Cuvios Ioan Iacob”, Așezământul Românesc de la Iordan), Reprezentanța Patriarhiei Române pe lângă instituțiile europene (Bruxelles), Comunitatea Ortodoxă Română din Sofia (Bulgaria), Comunitatea Ortodoxă Română din Turcia (Istanbul), Comunitatea Ortodoxă Română din Africa de Sud (Johannesburg), Comunitatea Ortodoxă Română din Cipru (Nicosia), Reprezentanța Patriarhiei Române de la Tokyo (Japonia) și Comunitatea Ortodoxă Română din Osaka (Japonia), Comunitatea Ortodoxă Română din Siria (Damasc) și altele, înființate conform principiilor înscrise la art. 8 alin. (1) și art. 14 alin. (11) din prezentul statut.

XVI. **Unități ortodoxe române din străinătate, care păstrează legături spirituale și culturale cu Patriarhia Română:** Așezămintele Românești din Sfântul Munte Athos (Prodromu, Lacu și alte schituri sau chilii), precum și alte unități asemănătoare acestora.

Art. 7. — (1) Înființarea, desființarea, modificarea teritorială și schimbarea titulaturii mitropoliilor, arhiepiscopiiilor și episcopiiilor se fac prin hotărâri ale Sfântului Sinod, ținându-se seama de cerințele pastoral-misionare și luându-se în considerare organizarea administrativ-teritorială a statului.

(2) Titulatura mitropoliților, arhiepiscopilor și episcopilor este cea a mitropoliei sau a eparhiei în care păstoresc. Titulatura episcopilor-vicari patriarhali, a episcopilor-vicari și a arhierilor-vicari se stabilește de Sfântul Sinod, la propunerea Patriarhului României pentru episcopii-vicari patriarhali și a chiriarhului locului pentru episcopii-vicari și arhierii-vicari.

(3) Ierarhii eparhioți din unele scaune chiriarhale cu trecut istoric recunoscut și cu importanță pastoral-misionară, administrativă și cultural-națională, care s-au distins printr-o slujire chiriarhală deosebită și îndelungată a Bisericii, la propunerea Patriarhului României, făcută în consultare cu Sinodul Permanent, pot primi, cu aprobarea Sfântului Sinod, ranguri cu titlu personal, de mitropolit onorific cei dintre arhiepiscopi și de arhiepiscop onorific cei dintre episcopi,

eparhia păstrându-și în continuare locul stabilit în dipticele canonic și administrativ al Bisericii Ortodoxe Române. De asemenea, episcopiiile vechi pot deveni arhiepiscopii, pe baza unei motivații temeinice.

(4) Membrii Sfântului Sinod cărora li se acordă ranguri onorifice cu titlu personal vor fi înscrși în lista membrilor Sfântului Sinod și pomeniți la slujbele religioase după mitropoliiții, respectiv, după arhiepiscopii din ordinea administrativă a Bisericii Ortodoxe Române.

(5) Succesorii în scaunul arhiepiscopilor și episcopilor care au primit ranguri onorifice cu titlu personal nu preiau dreptul de a folosi aceste ranguri.

(6) Hotărârile luate în temeiul prevederilor alin. (1), (2) și (3) din prezentul articol se comunică ministerului de resort.

Art. 8. — (1) Organizarea canonică și pastorală a credincioșilor ortodocși români din afara granițelor României se asigură de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

(2) Episcopiiile, arhiepiscopiiile, mitropoliile și alte unități bisericești din afara granițelor țării sunt organizate și funcționează în conformitate cu statutele proprii, aprobate de Sfântul Sinod, concordante cu Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române.

(3) În cazul înființării de noi eparhii în afara granițelor țării, mitropolitul locului sau delegatul Sfântului Sinod va proceda la organizarea eparhiilor nou-înființate, inclusiv întocmirea statutelor eparhiilor respective, informând periodic Patriarhia Română despre stadiul misiunii sale.

CAPITOLUL I

Organizarea centrală

Art. 9. — (1) În Biserica Ortodoxă Română, la nivel central, funcționează organisme deliberative, executive, de judecată și administrative.

(2) Organismele centrale deliberative ale Bisericii Ortodoxe Române sunt:

- a) Sfântul Sinod;
- b) Sinodul Permanent;
- c) Adunarea Națională Bisericească.

(3) Organismele centrale executive ale Bisericii Ortodoxe Române sunt:

- a) Patriarhul României;
- b) Consiliul Național Bisericesc;
- c) Permanența Consiliului Național Bisericesc.

(4) Organismele centrale de judecată ale Bisericii Ortodoxe Române sunt:

- a) Consistoriul Arhieresc Prim, ca instanță de judecare în fond a cauzelor ierarhilor;
- b) Consistoriul Arhieresc Ultim, ca instanță de judecare în apel a cauzelor ierarhilor;
- c) Consistoriul Superior Bisericesc, ca instanță de judecare în recurs a cauzelor clericilor de mir sancționați cu caterisirea;
- d) Consistoriul Superior Bisericesc Monahal, ca instanță de judecare în recurs a cauzelor monahilor clerici sancționați cu caterisirea.

(5) Organismele centrale administrative ale Bisericii Ortodoxe Române sunt:

- a) Cancelaria Sfântului Sinod;
- b) Administrația Patriarhală.

Dispoziții comune

Art. 10. — (1) Organismele centrale deliberative și executive bisericești sunt valabil constituite cu prezența a cel puțin două treimi din numărul membrilor lor și iau hotărâri cu jumătate plus unu din voturile valide, cu excepția cazurilor prevăzute de art. 14 alin. (7), (10) și (12) — alegerea de Patriarh al României, (15) și (16) din prezentul statut. Pentru situațiile care privesc alegerile sau retragerile de ierarhi, votul organismelor centrale

deliberative sau executive este secret, iar pentru situații de procedură, votul este deschis.

(2) Validarea sau invalidarea mandatelor membrilor clerici și mireni aleși se face de către Adunarea Națională Bisericească.

(3) Convocarea organismelor centrale deliberative, cu precizarea ordinii de zi, se face de către președinte, cu cel puțin 14 zile calendaristice înainte de data fixată pentru ședință, iar, în cazuri excepționale, în cel mai scurt timp posibil.

(4) Deschiderea și închiderea ședințelor de lucru ale organismelor centrale deliberative și executive se fac de către președinte.

(5) Procesul-verbal al fiecărei ședințe de lucru a organismelor centrale deliberative și executive se semnează de președinte și de secretarii desemnați.

(6) Hotărârile organismelor centrale deliberative și executive sunt obligatorii pentru întreaga Biserică Ortodoxă Română.

SECȚIUNEA I

Organismele centrale deliberative

A. Sfântul Sinod

Art. 11. — Sfântul Sinod este cea mai înaltă autoritate a Bisericii Ortodoxe Române, în toate domeniile ei de activitate.

Art. 12. — (1) Sfântul Sinod se compune din: Patriarhul României și toți mitropoliții, arhiepiscopii, episcopii eparhioți, episcopii-vicari patriarhali, episcopii-vicari și arhierii-vicari în funcție. Ierarhii în funcție au îndatorirea de a-și desfășura activitatea în cooperare sinodală, supunându-se hotărârilor Sfântului Sinod și prevederilor prezentului statut. De asemenea, ierarhii retrași din funcție au îndatorirea de a păstra disciplina canonică sinodală.

(2) Președintele Sfântului Sinod este Patriarhul României. În absența Patriarhului, președinte al Sfântului Sinod este, în ordine, mitropolitul Moldovei și Bucovinei, mitropolitul Ardealului, mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, mitropolitul Olteniei, mitropolitul Banatului, ceilalți mitropoliți, arhiepiscopi sau episcopi în conformitate cu ordinea canonică a eparhiilor din Patriarhia Română (Diptice).

(3) Secretarul Sfântului Sinod este unul dintre episcopii-vicari patriarhali desemnat de plenul acestuia, la propunerea Patriarhului României.

Art. 13. — (1) Sfântul Sinod se întrunește anual în cel puțin două ședințe de lucru în perioadele de primăvară și toamnă, iar în ședințe extraordinare, ori de câte ori este nevoie. Sfântul Sinod se poate întruni și în ședințe solemne.

(2) Sfântul Sinod este autoritatea canonică disciplinară și de judecată centrală a membrilor săi în ultimă instanță.

(3) Sfântul Sinod este autoritatea canonică disciplinară de cercetare și de judecată în primă și ultimă instanță a Patriarhului României.

Art. 14. — Atribuțiile Sfântului Sinod sunt următoarele:

(1) păstrează unitatea dogmatică, liturgică și canonică, statutară și regulamentară, în Biserica Ortodoxă Română, precum și comuniunea cu întreaga Biserică Ortodoxă;

(2) promovează coresponsabilitatea, consultarea și cooperarea între ierarhii săi, în timpul și între ședințele de lucru, prin conslujire la diferite evenimente bisericesti centrale și regionale, prin scrisori de felicitare, prin conlucrare permanentă între sinoadele mitropolitane învecinate, la nivel pastoral-misionar, social-filantropic și cultural, prin întrajutorarea frățească a eparhiilor mai sărace din interiorul și din afara granițelor țării și prin solidaritate spirituală și materială exprimată în cazuri de urgență (dezastre, calamități naturale etc.);

(3) examinează orice problemă de ordin dogmatic, liturgic, canonic și pastoral-misionar, pe care o soluționează în conformitate cu învățătura Bisericii Ortodoxe și hotărăște, potrivit Sfintelor Canoane, asupra problemelor bisericesti de orice natură;

(4) se îngrijește de sfințirea Marelui Mir, potrivit cerințelor pastoral-misionare din Biserica Ortodoxă Română;

(5) aprobă canonizarea sfinților și emite tomosul sinodal de canonizare;

(6) exprimă poziția oficială a Bisericii Ortodoxe Române asupra proiectelor de acte normative ale statului referitoare la activitatea cultelor recunoscute și organizațiilor religioase, la învățământul teologic și religios, la asistența socială și religioasă, la patrimoniul cultural-național, în special cel bisericesc, precum și în alte domenii importante pentru Biserică și societate;

(7) aprobă, prin vot deschis, cu o majoritate de două treimi din numărul membrilor prezenți, Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române și regulamentele de aplicare a acestuia și modifică textul acestor documente când este strict necesar;

(8) inițiază și aprobă acorduri și parteneriate cu statul și cu alte instituții în domeniul de interes general bisericesc;

(9) exprimă poziția oficială a Bisericii Ortodoxe Române în probleme de interes general ale societății;

(10) aprobă, cu o majoritate de două treimi din numărul membrilor prezenți, înființarea, desființarea, modificarea teritorială și schimbarea titulaturii eparhiilor (episcopiiilor și arhiepiscopiiilor) și mitropoliilor din Patriarhia Română, iar, în cazul înființării de noi eparhii, emite tomosul sinodal de înființare;

(11) are dreptul și îndatorirea de a se îngriji de păstoria credincioșilor ortodocși români din afara granițelor României, în care scop aprobă sau retrimite, motivat, spre amendare, statutele de organizare și funcționare a eparhiilor (episcopiiilor și arhiepiscopiiilor) și mitropoliilor, precum și ale altor unități bisericesti din afara granițelor României, și adresează acestora îndemnuri pastorale;

(12) alege, cu două treimi din totalul voturilor valide, pe Patriarhul României, iar cu jumătate plus unu din totalul voturilor valide, pe mitropoliții, arhiepiscopii și pe episcopii eparhioți pentru eparhiile din Patriarhia Română;

(13) alege, cu jumătate plus unu din totalul voturilor valide, pe episcopii-vicari patriarhali, pe episcopii-vicari și pe arhierii-vicari;

(14) emite gramata sinodală pentru întronizarea Patriarhului României;

(15) hotărăște, cu o majoritate de două treimi din numărul membrilor prezenți, cu privire la retragerea ierarhilor și stabilește drepturile acestora;

(16) aprobă, cu o majoritate de două treimi din numărul membrilor prezenți, propunerea de hotărâre a Consistoriului Arhieresc Ultim sau i-o trimite motivat acestuia spre rejudecare;

(17) aprobă sau respinge motivat cererile de iertare ale preoților și diaconilor sancționați prin caterisire care, după recurs, a rămas definitivă și irevocabilă, dacă aceștia, timp de mai mulți ani, au dat sau nu dovadă de pocăință și îndreptare;

(18) aprobă sau respinge motivat cererile de iertare ale ierarhilor sancționați prin caterisire sau depunere (destituire) din slujirea arhierescă, care, după recurs, a rămas definitivă și irevocabilă, dacă aceștia, timp de mai mulți ani, au dat sau nu dovadă de pocăință și îndreptare;

(19) stabilește criteriile după care arhimandriții sau preoții văduvi (prin deces) sunt eligibili pentru slujirea de arhieriu;

(20) aprobă propunerile Sinoadelor mitropolitane privind componența Consistoriului Superior Bisericesc și a Consistoriului Superior Bisericesc Monahal;

(21) aprobă propunerile Sinodului Permanent privind componența Consistoriului Arhieresc Prim și a Consistoriului Arhieresc Ultim;

(22) aprobă sau respinge hotărârile Consistoriului Superior Bisericesc și ale Consistoriului Superior Bisericesc Monahal privind recursurile clericilor de mir și din cinul monahal sancționați prin caterisire;

(23) aprobă sau respinge, cu o majoritate de două treimi din numărul membrilor prezenți, hotărârile Consistoriului Arhieresc Ultim;

(24) îndrumă și supraveghează ca activitatea organismelor deliberative și executive de la episcopii, arhiepiscopii, mitropolii și Patriarhia Română să se desfășoare potrivit prevederilor statutare și regulamentare bisericești;

(25) inițiază și cultivă relații frățești interortodoxe, relații de dialog și cooperare intercreștină și interreligioasă pe plan național și internațional;

(26) aprobă, la solicitarea chiriarhului, înființarea, organizarea, funcționarea și desființarea unităților de învățământ teologic preuniversitar (școli de cântăreți bisericești/școli de arte și meserii, seminarii teologice liceale) și universitar (departamente și facultăți de teologie) și a altor unități de învățământ organizate de Biserica Ortodoxă Română, precum și normele privind predarea Religiei în școlile de stat, particulare și confesionale;

(27) stabilește normele privind învățământul confesional de toate nivelurile, precum și programele pentru catehizarea tinerilor și adulților;

(28) aprobă înființarea și desființarea instituțiilor media scrise (reviste, ziare și periodice oficiale) și audiovizuale (radio, televiziune și altele) ale Patriarhiei Române și ale centrelor eparhiale, la propunerea temeinic motivată a Patriarhului României sau a chiriarhilor eparhiilor din țară și din afara granițelor țării, în scopul păstrării, promovării și apărării unității de credință și a unității vieții bisericești;

(29) aprobă normele activității misionar-pastorale și pe cele pentru promovarea vieții religioase și morale a clerului;

(30) stabilește normele activității de asistență social-filantrropică pentru întreaga Biserică Ortodoxă Română și aprobă măsurile pentru organizarea asistenței religioase în armată, penitenciare, spitale, cămine pentru copii și pentru bătrâni, așezăminte sociale și medicale destinate persoanelor defavorizate etc.;

(31) aprobă înființarea, organizarea și desființarea asociațiilor și fundațiilor bisericești cu caracter național, care sunt constituite și conduse de către Biserica Ortodoxă Română;

(32) acordă sau retrage binecuvântarea (aprobarea scrisă) pentru înființarea, organizarea și, respectiv, desființarea asociațiilor și fundațiilor cu caracter național, altele decât cele bisericești, care au fondator unic sau membri asociați unități de cult, având conducere proprie formată din creștini ortodocși, și care contribuie la opera misionară, socială, culturală, educativă din Patriarhia Română, activând în eparhiile acesteia;

(33) aprobă sau respinge motivat raportul financiar anual și rapoartele semestriale de activitate ale asociațiilor și fundațiilor care funcționează cu binecuvântarea Sfântului Sinod, pe care acestea au obligația de a le prezenta Cancelariei Sfântului Sinod;

(34) inițiază, autorizează și supraveghează traducerea, diortosirea, editarea și difuzarea Sfintei Scripturi, tipărirea și răspândirea cărților de cult și acatistelor, a calendarului bisericesc, manualelor de teologie și a manualelor de Religie;

(35) supraveghează din punct de vedere dogmatic, liturgic și canonic lucrările de arhitectură, pictură, sculptură și alte forme de artă bisericească ortodoxă și ia măsurile convenite în caz de abateri;

(36) aprobă anual modul de constituire și de repartizare a Fondului central misionar;

(37) instituie fonduri speciale și stabilește modul de constituire și destinația acestora;

(38) aprobă sau respinge motivat propunerile chiriarhilor de acordare a rangului de arhimandrit;

(39) aprobă sau respinge motivat solicitările primite la Patriarhia Română sau la eparhii din partea unor instituții sau persoane fizice, pentru cercetarea academică, publicistică sau de altă natură a documentelor din Arhivele Patriarhiei Române ori din arhivele centrale eparhiale, privind viața personală și activitatea ierarhilor;

(40) interpretează, în formă definitivă și obligatorie, pentru toate organismele bisericești, dispozițiile statutare sau regulamentare.

Art. 15. — (1) Pentru studierea și formularea propunerilor asupra problemelor ce urmează a se supune deliberării, Sfântul Sinod alege, dintre membrii săi, 4 comisii sinodale.

(2) Fiecare comisie este prezidată de un mitropolit și are un raportor. Ceilalți mitropoliți sunt copreședinți ai comisiilor în care sunt repartizați de Sfântul Sinod.

(3) Comisiile Sfântului Sinod sunt:

a) Comisia pastorală, monahală și socială;

b) Comisia teologică, liturgică și didactică;

c) Comisia canonică, juridică și pentru disciplină;

d) Comisia pentru comunități externe, relații interortodoxe, intercreștine și interreligioase.

(4) Sfântul Sinod decide dacă o problemă trebuie examinată în comun de două sau mai multe comisii.

(5) Pentru anumite probleme, cu caracter permanent sau temporar, Sfântul Sinod decide instituirea unor subcomisii speciale afiliate uneia dintre cele 4 comisii. Din subcomisii pot face parte și ierarhi din alte comisii și pot fi cooptați profesori de teologie, clerici, monahi, mireni, specialiști în domeniul abordat, după modelul Subcomisiei pentru canonizarea sfinților români.

Art. 16. — (1) Sfântul Sinod poate invita la lucrările comisiilor sale, pentru consultări, profesori de teologie și specialiști din alte domenii.

(2) Asociațiile și fundațiile menționate la art. 14 alin. (31) și (32) au obligația de a prezenta Cancelariei Sfântului Sinod, de două ori pe an (primăvara și toamna), rapoarte privind activitatea desfășurată și, o dată pe an, raportul privind situația financiară.

(3) Patriarhia Română, prin Corpul de control financiar și audit, poate verifica inopinat situația financiară și patrimonială a respectivelor asociații sau fundații, împreună sau separat de cenzor sau comisia de cenzori. În cazul în care constată deficiențe și lipsuri, Patriarhia Română adoptă măsuri pentru remedierea acestora.

(4) Nu intră în atribuțiile Sfântului Sinod să devină, în fața autorităților de stat, garantul sau reprezentantul organizațiilor neguvernamentale (ONG-uri), chiar dacă unele dintre acestea funcționează cu aprobarea Bisericii; acestea se vor adresa direct instituțiilor de resort în nume propriu, ca fiind dedicate unor activități specifice.

B. Sinodul Permanent

Art. 17. — (1) Sinodul Permanent este organismul central deliberativ care funcționează în timpul dintre ședințele Sfântului Sinod, când importanța unor probleme impune examinarea lor fără întârziere.

(2) Sinodul Permanent se compune din Patriarhul României și toți mitropoliții în funcție de la eparhiile din țară și din afara granițelor României. Din Sinodul Permanent fac parte și alți 3 ierarhi eparhioți (un arhiepiscop și 2 episcopi) desemnați anual de Sfântul Sinod.

(3) Președintele Sinodului Permanent este Patriarhul României. În lipsa Patriarhului, ședințele Sinodului Permanent sunt prezidate în ordinea prevăzută de art. 12 alin. (2) din prezentul statut.

(4) Convocarea Sinodului Permanent, cu precizarea ordinii de zi, se face de către președinte, ori de câte ori este nevoie.

(5) Secretarul Sfântului Sinod este și secretarul Sinodului Permanent.

(6) Sinodul Permanent ia hotărâri valabile prin consens sau cu votul a jumătate plus unu dintre membrii prezenți.

(7) Dispozițiile art. 16 alin. (1) din prezentul statut se aplică și cu privire la ședințele Sinodului Permanent.

Art. 18. — (1) Sinodul Permanent exercită, în timpul dintre ședințele Sfântului Sinod, următoarele atribuții:

a) exprimă poziția oficială a Bisericii Ortodoxe Române în relațiile ei cu statul și în probleme de interes general ale societății;

b) sprijină, în diferite forme, predarea Religiei în școlile de stat, particulare și confesionale;

c) inițiază și sprijină traducerea, diortosirea, editarea și distribuirea Sfintei Scripturi și a cărților de cult, inclusiv a acatistelor, a calendarului bisericesc, a manualelor de teologie și a manualelor de religie;

d) semnalează Sfântului Sinod literatura teologică și spirituală sincretistă și confuză;

e) hotărăște în privința înstrăinării în orice mod (vânzare, schimb, donație, cedare de drepturi litigioase etc.) a bunurilor imobile bisericești ale Patriarhiei Române, cu excepția bunurilor sacre, care sunt inalienabile.

(2) Sinodul Permanent este autoritatea canonică disciplinară centrală pentru mitropoliți, pentru ierarhii din afara României aflați sub directa autoritate a Patriarhiei Române și pentru episcopii-vicari patriarhali în ceea ce privește abaterile acestora.

(3) Sinodul Permanent este autoritatea canonică disciplinară centrală care analizează și aprobă sau respinge, cu o majoritate de două treimi din numărul membrilor prezenți, trimiterea ierarhilor Bisericii Ortodoxe Române în judecata Consistoriului Arhieresc Prim.

(4) Sinodul Permanent este autoritatea canonică disciplinară centrală care aprobă, cu o majoritate de două treimi din numărul membrilor prezenți, propunerea de hotărâre a Consistoriului Arhieresc Prim sau i-o trimite motivat acestuia spre rejudecare.

(5) Sinodul Permanent, la solicitarea Patriarhului României sau a membrilor săi, examinează și formulează propuneri privind probleme ce urmează a fi aduse în dezbaterile Sfântului Sinod.

(6) Sinodul Permanent exercită și alte atribuții date de către Sfântul Sinod sau prin statut și regulamente.

(7) Sinodul Permanent aduce la cunoștință Sfântului Sinod, pentru aprobare, hotărârile luate în timpul dintre ședințele acestuia.

C. Adunarea Națională Bisericească

Art. 19. — Adunarea Națională Bisericească este organismul central deliberativ al Bisericii Ortodoxe Române pentru problemele administrative, sociale, culturale, economice și patrimoniale.

Art. 20. — (1) Adunarea Națională Bisericească este alcătuită din câte trei reprezentanți ai fiecărei eparhii, un cleric și 2 mireni, delegați de Adunările eparhiale din țară și din jurul granițelor, pe termen de 4 ani. Ei pot fi delegați pentru cel mult două mandate.

(2) Ierarhii Sfântului Sinod participă la lucrările Adunării Naționale Bisericești.

(3) Președintele Adunării Naționale Bisericești este Patriarhul României. În lipsa Patriarhului României, ședințele sunt prezidate în ordinea prevăzută de art. 12 alin. (2) din prezentul statut.

(4) Hotărârile Adunării Naționale Bisericești devin executorii după ratificarea lor de către Sfântul Sinod.

Art. 21. — Adunarea Națională Bisericească se întrunește o dată pe an în ședință de lucru, iar în caz de necesitate, ori de câte ori este nevoie. Adunarea Națională Bisericească se întrunește și în ședințe solemne.

Art. 22. — Atribuțiile Adunării Naționale Bisericești sunt următoarele:

(1) susține drepturile și activitățile Bisericii Ortodoxe Române;

(2) avizează regulamente de aplicare ale prezentului statut cu privire la domenii de activitate date în competența sa de către Sfântul Sinod;

(3) la propunerea Patriarhului României, alege membrii Consiliului Național Bisericesc;

(4) adoptă măsuri generale pentru sprijinirea așezămintelor culturale, social-filantropice, economice și fundamentale ale Bisericii;

(5) stabilește mijloacele de ajutorare ale organismelor și instituțiilor centrale bisericești;

(6) examinează și aprobă Raportul general anual al Consiliului Național Bisericesc privind activitatea din Biserica Ortodoxă Română și hotărăște cu privire la măsurile ce trebuie luate pentru buna desfășurare a vieții bisericești;

(7) aprobă contul de execuție bugetară și bilanțul financiar-contabil al Administrației Patriarhale, al Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă și al instituțiilor centrale bisericești cu scop misionar;

(8) aprobă bugetul general al Administrației Patriarhale, al Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă și al instituțiilor centrale bisericești cu scop misionar;

(9) aprobă măsuri unitare privind administrarea bunurilor mobile și imobile, aflate în proprietatea sau folosința unităților de cult din întreaga Biserică Ortodoxă Română, precum și a celor fundamentale;

(10) aprobă proiecte sociale, culturale, educaționale și comunicaționale ale Bisericii Ortodoxe Române;

(11) stabilește mijloacele de ajutorare a românilor din afara granițelor țării;

(12) exercită și alte atribuții care îi sunt date prin statut, prin regulamentele bisericești sau de către Sfântul Sinod.

Art. 23. — (1) Pentru studierea problemelor și formularea propunerilor ce urmează a fi supuse deliberării, Adunarea Națională Bisericească alege, la începutul fiecărui mandat de 4 ani, dintre membrii ei clerici și mireni, 5 comisii de lucru permanente, care au câte un președinte, vicepreședinte și raportor desemnați de plen, la propunerea președintelui. Comisiile Adunării Naționale Bisericești sunt:

a) Comisia administrativ-juridică și de validare;

b) Comisia socială și pentru comunicații media;

c) Comisia culturală și educațională;

d) Comisia economică, bugetară și de patrimoniu imobiliar (bunuri bisericești);

e) Comisia pentru românii ortodocși de peste hotare și pentru relații externe bisericești.

(2) La lucrările Comisiei pentru românii ortodocși de peste hotare și pentru relații externe bisericești pot fi invitați și reprezentanți clerici și mireni ai eparhiilor ortodoxe române din afara granițelor țării, când ordinea de zi impune acest fapt.

(3) La convocarea președintelui, comisiile Adunării Naționale Bisericești se pot întruni și între ședințele acesteia, potrivit cerințelor.

SECȚIUNEA a II-a

Organismele centrale executive

A. Patriarhul României

Art. 24. — Patriarhul României este Întâistătătorul între ierarhii Bisericii Ortodoxe Române și președintele organismelor centrale deliberative și executive bisericești.

Art. 25. — (1) Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române este și Arhiepiscopul Bucureștilor și Mitropolitul Munteniei și Dobrogei.

(2) Titulatura sa este: „Preafericirea Sa, Preafericitul Părinte (N), Arhiepiscopul Bucureștilor, Mitropolitul Munteniei și Dobrogei, Loctiitorul tronului Cezareei Capadociei și Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române” sau „Patriarhul României”.

(3) În conformitate cu Sfintele Canoane, cu tradiția panortodoxă și cu practica Bisericii Ortodoxe Române, la serviciile religioase Patriarhul României este pomenit de către mitropoliți, mitropoliții sunt pomeniți de către ierarhii sufragani, iar arhiepiscopii și episcopii sunt pomeniți de către preoții slujitori.

(4) Patriarhul României poartă ca însemne distinctiv: o cruce și două engolpioane, haine de culoare albă: reverendă și rasă, culion și camilafcă având cruce.

(5) Patriarhul României exercită drepturile și îndeplinește îndatoririle prevăzute de Sfintele Canoane, de prezentul statut și de regulamentele bisericești.

(6) În exercitarea drepturilor și îndatoririlor sale, Patriarhul României emite: tomosuri patriarhale, gramate patriarhale, acte patriarhale, decizii și dispoziții patriarhale, acte de acordare a unor ordine, distincții și ranguri bisericești, prevăzute de prezentul statut și de regulamentele bisericești.

Art. 26. — Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române are următoarele atribuții:

(1) convoacă și prezidează organisme centrale deliberative și executive bisericești și veghează pentru ducerea la îndeplinire a hotărârilor acestora;

(2) convoacă Sfântul Sinod în cel mult trei zile, în cazuri de urgență și de forță majoră;

(3) când constată că aplicarea unei hotărâri a Sfântului Sinod nu mai este favorabilă vieții bisericești, convoacă Sinodul Permanent, într-o ședință extraordinară, pentru a formula și propune Sfântului Sinod, spre dezbatere și aprobare, o nouă hotărâre prin care se modifică sau se completează hotărârea precedentă;

(4) dispune măsurile necesare, potrivit hotărârii Sfântului Sinod, pentru pregătirea și sfințirea Marelui Mir la Patriarhia Română;

(5) reprezintă Patriarhia Română în relațiile cu autoritățile publice centrale și locale, în justiție și față de terți, personal sau prin delegați împuterniciți;

(6) reprezintă Biserica Ortodoxă Română în relațiile cu celelalte Biserici Ortodoxe surori, personal sau prin delegați;

(7) reprezintă, personal sau prin delegați, Biserica Ortodoxă Română în relațiile cu celelalte Biserici creștine, organizații intercreștine, organizații religioase și interreligioase, din țară și de peste hotare;

(8) adresează scrisori pastorale pentru întreaga Biserică Ortodoxă Română, cu încuviințarea Sfântului Sinod sau a Sinodului Permanent;

(9) efectuează vizite canonice (statutare) în eparhiile Bisericii Ortodoxe Române, la invitația chiriarhilor acestora;

(10) efectuează vizite irenice la celelalte Biserici Ortodoxe și adresează scrisori irenice întâistătătorilor acestora, în scopul menținerii unității Ortodoxiei și al promovării comuniunii frățești;

(11) efectuează vizite oficiale la alte Biserici creștine, la organizații creștine, religioase și civile în folosul Bisericii Ortodoxe Române;

(12) se îngrijește de îndeplinirea prevederilor statutare pentru completarea eparhiilor vacante;

(13) prezidează Sfântul Sinod pentru alegerea mitropoliților ortodocși români din țară și din afara granițelor;

(14) hirotonește împreună cu alți ierarhi și întronizează pe mitropoliți;

(15) emite tomosul patriarhal pentru proclamarea ridicării în rang a unei eparhii, pe baza aprobării Sfântului Sinod;

(16) emite gramata patriarhală pentru întronizarea mitropoliților și a chiriarhilor din afara granițelor țării care se află sub autoritatea directă a Patriarhiei Române;

(17) emite gramata patriarhală pentru acordarea de ranguri onorifice unor ierarhi (arhiepiscop sau mitropolit onorific);

(18) numește loctiitori de mitropoliți în cazul vacanței scaunelor mitropolitane;

(19) sfătuiește frățește pe ierarhii eparhiilor ortodoxe române din țară și din afara granițelor și conciliază eventuale neînțelegeri dintre aceștia;

(20) sesizează Sinodul Permanent, printr-o adresă scrisă, cu privire la abaterile mitropoliților, ale ierarhilor aflați sub autoritatea directă a Patriarhiei Române și ale episcopilor-vicari patriarhali, solicitând cercetarea respectivei sesizări în vederea trimerii în judecata Consistoriului Arhieresc Prim;

(21) primește apelul motivat al unui ierarh sancționat printr-o hotărâre a Consistoriului Arhieresc Prim aprobată de Sinodul Permanent și îl trimite spre judecare Consistoriului Arhieresc Ultim;

(22) în consultare cu Sinodul Permanent, propune Sfântului Sinod candidați de episcop-vicar patriarhal și prezidează alegerea acestora;

(23) în consultare cu Adunarea eparhială a eparhiei vacante, propune Sinodului Permanent 2 (doi) candidați pentru slujirea de episcop eparhial al unei eparhii aflate sub autoritatea directă a Patriarhiei Române;

(24) exercită dreptul de a primi apel și dreptul de devoluțiune în mitropolii și în eparhiile aflate sub autoritatea directă a Patriarhiei Române pentru restabilirea ordinii canonice și administrative;

(25) numește, sancționează și revocă, într-o ședință a Permanenței Consiliului Național Bisericesc, personalul de conducere, precum și celelalte categorii de personal clerical și neclerical de la Cancelaria Sfântului Sinod, de la Administrația Patriarhală, de la Institutul Biblic și de Misiune Ortodoxă, de la celelalte instituții centrale bisericești cu scop misionar, precum și personalul de la unitățile bisericești din interiorul țării și de la reprezentanțele, comunitățile și unitățile bisericești din afara granițelor țării, aflate sub autoritatea directă a Patriarhiei Române;

(26) convoacă și prezidează ședințele Comisiei de pictură bisericească, personal sau printr-un delegat, aprobă, modifică sau respinge hotărârile Comisiei, cu scopul de a promova pictura ortodoxă autentică și de a sprijini unitățile bisericești;

(27) numește pe membrii Comisiei de pictură bisericească, iar în caz de indisciplină sau incompetență, îi sancționează și îi revocă;

(28) emite, suspendă sau anulează atestatele de pictor/restaurator bisericesc într-o ședință a Comisiei de pictură bisericească, dacă ele nu corespund cu exigențele Comisiei de pictură bisericească;

(29) aprobă, modifică sau respinge soluțiile Comisiei de pictură bisericească în cazurile de apel sau arbitraj;

(30) aprobă în regim de urgență proiecte/devize de pictură bisericească și dispune măsuri pentru ducerea la îndeplinire a procedurilor legale și pentru realizarea obiectivelor aprobate;

(31) aprobă anual lista pictorilor și restauratorilor bisericești autorizați din Patriarhia Română, la propunerea Comisiei de pictură bisericească;

(32) delegă un membru al Comisiei de pictură bisericească sau mai mulți pentru cercetarea sesizărilor primite de la eparhii asupra oricăror lucrări de pictură bisericească executate necorespunzător;

(33) emite, suspendă sau anulează, într-o ședință a Comisiei de pictură bisericească, autorizațiile în diferite domenii ale artei bisericești;

(34) sancționează pictorii sau restauratorii bisericești autorizați din Patriarhia Română, la propunerea Comisiei de pictură bisericească;

(35) aprobă formatul documentelor utilizate de Comisia de pictură bisericească, la propunerea acesteia;

(36) prin Decizie patriarhală, dizolvă Adunările eparhiale în vederea organizării de noi alegeri și confirmă noile adunări eparhiale;

(37) în cazul unor acțiuni potrivnice Bisericii din partea Adunării eparhiale, la solicitarea chiriarhului locului sau a locțiitorului acestuia, Patriarhul României, prin decizie, dizolvă respectiva Adunare eparhială în vederea organizării de noi alegeri;

(38) în mod excepțional și cu motivații justificate, în acord cu tradiția ortodoxă și cutuma românească, poate întemeia stravropighii în interes bisericesc, cu acordul prealabil al chiriarhului locului și cu aprobarea Sfântului Sinod, pe care le organizează și administrează prin delegații săi;

(39) conferă distincții patriarhale clericilor și mirenilor din Biserica Ortodoxă Română, precum și unor personalități din țară și de peste hotare, care sprijină activitățile Patriarhiei Române;

(40) aprobă, la solicitarea unui ierarh ortodox străin, cartea canonică de ieșire din Biserica Ortodoxă Română a unui cleric, de mir sau din cinul monahal, care a fost emisă de chiriarhul lui;

(41) aprobă, la solicitarea unui ierarh ortodox străin, transferul monahilor în Muntele Athos sau în mănăstiri din alte Biserici Ortodoxe autocefale, după ce au obținut în prealabil acordul chiriarhului lor;

(42) aprobă hirotonia absolvenților instituțiilor de învățământ teologic ortodox din România pentru comunități ale eparhiilor ortodoxe române din afara țării, după ce au obținut acordul scris al chiriarhului care le-a acordat binecuvântarea pentru studii și a chiriarhului român din afara granițelor țării care solicită hirotonia absolventului respectiv;

(43) aprobă transferul absolvenților instituțiilor de învățământ teologic ortodox din România într-o altă biserică ortodoxă autocefală, în vederea hirotoniei, după obținerea în prealabil a acordului chiriarhului ortodox român care a acordat binecuvântarea (aprobarea scrisă) pentru studiile de teologie și consultarea chiriarhului ortodox român din regiunea respectivă (Europa, America și Australia);

(44) acordă binecuvântarea (aprobarea scrisă) pentru teologii ortodocși români care doresc să studieze în străinătate;

(45) aprobă aducerea moaștelor unor sfinți din afara țării, pentru pelerinaj sau în dar, în Biserica Ortodoxă Română și informează Sfântul Sinod despre aceasta;

(46) aprobă solicitările adresate eparhiilor ortodoxe române pentru pelerinaj cu moaște ale unor sfinți în afara României și informează Sfântul Sinod despre acestea;

(47) acordă binecuvântarea (aprobarea scrisă) pentru trecerea moaștelor de la o eparhie ortodoxă română la alta, pentru pelerinaj sau în dar, și informează Sfântul Sinod despre aceasta;

(48) aprobă efectuarea concediului de odihnă pentru mitropoliții din țară și din afara granițelor, pentru ierarhii care sunt sub autoritatea sa directă, precum și pentru personalul angajat în instituțiile bisericești centrale și în unitățile bisericești care sunt sub autoritatea sa directă;

(49) exercită și alte atribuții prevăzute de Sfintele Canoane, de prezentul statut, de regulamentele bisericești și cele încredințate de Sfântul Sinod.

Art. 27. — Pentru desfășurarea activității curente, la dispoziția Patriarhului României se află Cabinetul Patriarhului, coordonat de un vicar patriarhal, cu personalul corespunzător și serviciile aferente: secretariat, registratură, arhivă, bibliotecă etc.

B. Consiliul Național Bisericesc

Art. 28. — Consiliul Național Bisericesc este organism central executiv al Sfântului Sinod și al Adunării Naționale Bisericești.

Art. 29. — (1) Consiliul Național Bisericesc se întrunește, la convocarea președintelui, cel puțin de două ori pe an sau ori de câte ori este nevoie.

(2) Consiliul Național Bisericesc se compune din 12 membri ai Adunării Naționale Bisericești, câte un cleric și câte un mirean reprezentând fiecare mitropolie din țară, desemnați pe o perioadă de 4 ani și pentru cel mult două mandate.

(3) Președintele Consiliului Național Bisericesc este Patriarhul României, iar în lipsă locțiitorul său, conform prevederilor art. 12 alin. (2) din prezentul statut. Membrii Sfântului Sinod pot participa cu vot deliberativ la ședințele Consiliului Național Bisericesc.

(4) Episcopii-vicari patriarhali sunt membri de drept ai Consiliului Național Bisericesc, cu vot deliberativ.

(5) Vicarul administrativ patriarhal, vicarii patriarhali, consilierii patriarhali și inspectorul general bisericesc sunt membri permanenți ai Consiliului Național Bisericesc, cu vot consultativ.

(6) Consiliul Național Bisericesc ia hotărâri valabile prin consens sau cu votul a jumătate plus unu dintre membrii prezenți.

(7) Secretar al ședințelor este vicarul patriarhal coordonator de la Cabinetul Patriarhului, iar în lipsa acestuia unul dintre consilierii patriarhali, desemnat de Patriarhul României.

Art. 30. — Consiliul Național Bisericesc exercită, în timpul dintre ședințele Adunării Naționale Bisericești, următoarele atribuții:

(1) susține drepturile și activitățile Bisericii Ortodoxe Române;

(2) adoptă măsuri generale pentru sprijinirea așezămintelor culturale, social-filantropice, economice și fundamentale ale Bisericii;

(3) stabilește mijloace de ajutorare ale organismelor și instituțiilor centrale bisericești;

(4) întocmește raportul anual privind activitatea generală a Bisericii Ortodoxe Române, care se prezintă spre aprobare Adunării Naționale Bisericești;

(5) întocmește contul de execuție bugetară și bilanțul financiar-contabil al Administrației Patriarhale, al Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă și al celorlalte instituții centrale bisericești cu scop misionar;

(6) întocmește bugetul general al Administrației Patriarhale, al Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă și al celorlalte instituții centrale bisericești cu scop misionar;

(7) aprobă planul de activitate al editurii, tipografiei și atelierelor Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă;

(8) aprobă modul de administrare a bunurilor mobile și imobile ale Administrației Patriarhale, ale Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, ale celorlalte instituții centrale bisericești cu scop misionar și ale fundațiilor bisericești centrale;

(9) stabilește normele (instrucțiunile) de administrare a bunurilor bisericești centrale, în materiile care nu sunt stabilite printr-o altă normă statutară sau regulamentară;

(10) decide, după aprobarea prealabilă a Sinodului Permanent, în privința înstrăinării în orice mod (vânzare, schimb, donație, cedare de drepturi litigioase etc.) a bunurilor imobile bisericești ale Patriarhiei Române, cu excepția bunurilor sacre care sunt inalienabile;

(11) exercită și alte atribuții care îi sunt date prin statut, regulamente sau prin hotărâri ale Sfântului Sinod și ale Adunării Naționale Bisericești.

C. Permanența Consiliului Național Bisericesc

Art. 31. — (1) Între ședințele Consiliului Național Bisericesc funcționează Permanența Consiliului Național Bisericesc, ca organism central executiv.

(2) Permanența Consiliului Național Bisericesc se compune din Patriarhul României, ca președinte, episcopii-vicari patriarhali, vicarul administrativ patriarhal, vicarii patriarhali, consilierii patriarhali și inspectorul general bisericesc, ca membri, și ia hotărâri valide prin consensul membrilor prezenți. În funcție de agenda ședinței, pot participa și conducătorii eparhiilor, reprezentanțelor, comunităților și altor unități bisericești din interiorul și din afara granițelor țării, aflate sub autoritatea directă a Patriarhiei Române.

(3) Din încredințarea Patriarhului României, Permanența Consiliului Național Bisericesc poate fi prezidată de unul din episcopii-vicari patriarhali sau de un delegat. În această situație, procesul-verbal al lucrărilor este supus aprobării Patriarhului. Hotărârile devin executorii numai după confirmarea lor în scris, de către Patriarhul României.

Art. 32. — Permanența Consiliului Național Bisericesc, prezidată de Patriarhul României, exercită atribuțiile Consiliului Național Bisericesc, în perioada dintre ședințele sale, precum și următoarele competențe:

(1) susține drepturile și activitățile Bisericii Ortodoxe Române;

(2) adoptă măsuri generale pentru sprijinirea așezămintelor culturale, social-filantropice, economice și fundamentale ale Bisericii;

(3) stabilește mijloace de ajutorare ale organismelor și instituțiilor centrale bisericești;

(4) întocmește raportul anual privind activitatea generală a Bisericii Ortodoxe Române, care se prezintă spre aprobare Adunării Naționale Bisericești;

(5) întocmește contul de execuție bugetară și bilanțul financiar-contabil al Administrației Patriarhale, al Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă și al celorlalte instituții centrale bisericești cu scop misionar;

(6) întocmește bugetul general al Administrației Patriarhale, al Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă și al celorlalte instituții centrale bisericești cu scop misionar;

(7) aprobă planul de activitate al editurii, tipografiei și atelierelor Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă;

(8) hotărăște cu privire la administrarea bunurilor mobile și imobile ale Administrației Patriarhale, ale Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, ale celorlalte instituții centrale bisericești cu scop misionar și ale fundațiilor bisericești centrale;

(9) verifică și aprobă inventarul bunurilor bisericești ce aparțin Patriarhiei Române, precum și inventarele instituțiilor centrale ale Bisericii Ortodoxe Române, întocmite de sectorul de resort;

(10) se îngrijește de păstrarea, întreținerea și punerea în valoare a bunurilor Patriarhiei Române;

(11) acordă subvenții, ajutoare și burse instituțiilor bisericești sărace și școlilor pentru pregătirea personalului bisericesc;

(12) examinează orice problemă bisericească, misionar-pastorală, culturală, socială, administrativ-gospodărească, economic-financiară etc. din cadrul instituțiilor centrale bisericești ce urmează a face obiectul dezbaterilor organismelor centrale deliberative și executive și face propuneri statutare;

(13) examinează și definitivează dările de seamă anuale asupra activității instituțiilor centrale bisericești;

(14) prezintă spre definitivare contul de execuție bugetară și bilanțul financiar-contabil al instituțiilor centrale bisericești;

(15) prezintă spre definitivare proiectul bugetului general anual al instituțiilor centrale bisericești;

(16) întocmește planurile anuale ale activității instituțiilor centrale bisericești;

(17) analizează și face propuneri Consiliului Național Bisericesc privind modul de administrare a bunurilor mobile și imobile ale instituțiilor centrale bisericești și ale fundațiilor bisericești centrale;

(18) administrează Fondul central misionar, în limita bugetului aprobat de Sfântul Sinod, și prezintă anual acestuia contul de execuție bugetară;

(19) administrează fondurile special instituite la nivelul Administrației Patriarhale potrivit destinației lor și în limita sumelor colectate, informând anual Sfântul Sinod despre situația acestora;

(20) aprobă proiectele de investiții în limita bugetului Administrației Patriarhale, al Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă și al celorlalte instituții centrale bisericești cu scop misionar;

(21) aprobă prețurile maxime ale lucrărilor de pictură bisericească, obligatorii și unitare în toate unitățile de cult din Patriarhia Română;

(22) aprobă, cu avizul Centrului eparhial, devizele suplimentare de pictură în cazuri excepționale, temeinic motivate și în procent de maximum 20% din valoarea devizului inițial;

(23) aprobă proiectele de investiții ale Comisiei de pictură bisericească;

(24) sprijină acțiunile cu caracter juridic și patrimonial ale Comisiei de pictură bisericească;

(25) evaluează de două ori pe an activitatea Comisiei de pictură bisericească;

(26) face demersuri pe lângă autoritățile publice centrale și locale și pe lângă alte instituții pentru obținerea de sprijin destinat activităților interne și internaționale organizate de Patriarhia Română prin instituțiile centrale bisericești, precum și pentru acordarea altor forme de sprijin de la bugetul de stat sau de la bugetele locale alocate Bisericii, în general, sau unităților de cult din interiorul sau din afara granițelor României;

(27) decide în privința folosinței bunurilor imobile bisericești ale Patriarhiei Române, cu excepția bunurilor sacre, care sunt inalienabile;

(28) hotărăște cu privire la acceptarea donațiilor, legatelor, sponsorizărilor și cumpărării de bunuri în favoarea Patriarhiei Române, pentru instituțiile sale centrale, precum și în legătură cu transmiterea folosinței bunurilor imobile bisericești (închiriere, comodat, arendare etc.), a grevării cu sarcini sau afectării de servituți a acestora;

(29) aprobă înființarea și organizarea de instituții cu caracter economic, cu sau fără personalitate juridică, distincte de instituțiile administrative centrale bisericești sau de unitățile subordonate lor, pentru susținerea activităților misionar-pastorale și social-filantropice ale acestora, în condițiile prezentului statut, ale regulamentelor bisericești și legislației în vigoare;

(30) exercită și alte atribuții care îi sunt date prin statut, regulamente și prin hotărâri ale Sfântului Sinod, ale Sinodului Permanent și ale Adunării Naționale Bisericești.

Art. 33. — (1) Permanența Consiliului Național Bisericesc se întrunește, de regulă, săptămânal, la convocarea președintelui sau a delegatului său.

(2) Vicarul patriarhal coordonator al Cabinetului Patriarhului sau, în absența acestuia, unul dintre ceilalți consilieri patriarhali, desemnat de președinte, întocmește procesul-verbal al ședințelor Permanenței Consiliului Național Bisericesc.

Art. 34. — Hotărârile Permanenței Consiliului Național Bisericesc sunt duse la îndeplinire de Cancelaria Sfântului Sinod și de sectoarele celorlalte instituții centrale bisericești.

SECȚIUNEA a III-a

Organismele centrale administrative

Art. 35. — (1) În exercitarea atribuțiilor sale executive de șef de departament al organismelor centrale bisericești deliberative și executive și Întâistătător al Bisericii Ortodoxe Române, Patriarhul României este ajutat de:

- a) Cancelaria Sfântului Sinod;
- b) Administrația Patriarhală.

(2) Din încredințarea Patriarhului României, Cancelaria Sfântului Sinod, sectoarele Administrației Patriarhale și celelalte instituții centrale bisericești sunt coordonate de episcopii-vicari patriarhali sau de către un delegat al Patriarhului.

(3) Episcopii-vicari patriarhali se aleg de către Sfântul Sinod în conformitate cu prevederile art. 131 din prezentul statut și sunt asimilați în drepturile de pomenire și cinstire cu episcopii eparhioți.

(4) Episcopii-vicari patriarhali îndeplinesc atribuțiile delegate lor, prin decizie, de către Patriarhul României și desfășoară activități liturgice în capitală și în Arhiepiscopia Bucureștilor, ca delegați ai Patriarhului României, de reprezentare în fața autorităților centrale și locale, precum și în relațiile cu organizații din țară și din străinătate.

A. Cancelaria Sfântului Sinod

Art. 36. — (1) Cancelaria Sfântului Sinod este organism central administrativ al Sfântului Sinod, al Sinodului Permanent, al Adunării Naționale Bisericești, al Patriarhului României, al Consiliului Național Bisericesc și al Permanenței Consiliului Național Bisericesc.

(2) Secretarul Sfântului Sinod, prin decizie patriarhală, coordonează Cancelaria Sfântului Sinod, având colaboratori pe vicarul administrativ patriarhal și consilierul patriarhal de resort.

(3) Vicarul administrativ patriarhal și consilierul patriarhal din Cancelaria Sfântului Sinod, sub conducerea episcopului-vicar patriarhal, pregătesc lucrările pentru convocarea organismelor centrale deliberative și executive bisericești și cele care se supun examinării acestora.

(4) Cancelaria Sfântului Sinod elaborează, păstrează și pregătește pentru publicarea în revista „Biserica Ortodoxă Română”, procesele-verbale ale ședințelor de lucru ale organismelor centrale bisericești, comunică tuturor centrelor eparhiale hotărârile acestora și ține evidența modului de aducere a lor la îndeplinire, cu excepția celor care sunt date în competența sectoarelor Administrației Patriarhale prevăzute de art. 38 din prezentul statut sau altor instituții centrale bisericești.

(5) Elaborează corespondența organismelor centrale bisericești și a președintelui acestora cu autoritățile publice centrale în probleme care privesc viața religioasă din Biserica Ortodoxă Română.

(6) Întocmește și supune aprobării deciziile patriarhale de atribuții ale personalului de conducere din cadrul Cancelariei Sfântului Sinod și de la celelalte instituții centrale bisericești.

(7) Centralizează datele referitoare la domeniile vieții religioase din Patriarhia Română pentru evidență și publicare în presa bisericească.

(8) Cancelaria Sfântului Sinod este păstrătoarea sigiliului Sfântului Sinod.

(9) Pentru îndeplinirea atribuțiilor sale, ca organism central administrativ, Cancelaria Sfântului Sinod are următoarele servicii: Oficiul de reprezentare și comunicare, Oficiul canonic-juridic, Corpul de inspecție bisericească, Secretariat, Registratură și Arhivele Patriarhiei Române, Serviciul personal (Resurse umane), Serviciul IT, Biblioteca Sfântului Sinod, Responsabil pentru protecția datelor cu caracter personal și altele, a căror activitate este organizată de vicarul administrativ patriarhal.

Art. 37. — (1) Corpul de inspecție bisericească are atribuții generale de inspecție bisericească în domeniile liturgic, duhovnicesc și administrativ-gospodăresc.

(2) Corpul de inspecție bisericească este coordonat de un inspector general bisericesc, care are și atribuția de referent la Consistoriul Superior Bisericesc.

(3) Membrii Corpului de inspecție bisericească își desfășoară activitatea din dispoziția Patriarhului României, potrivit atribuțiilor prevăzute de statut, de regulamentele bisericești și de legislația în vigoare.

B. Administrația Patriarhală

Art. 38. — (1) Administrația Patriarhală, ca organism central administrativ, are în atribuțiile sale studierea și întocmirea referatelor privitoare la problemele bisericești de competența organismelor centrale deliberative și executive, prin următoarele sectoare administrative de specialitate:

- a) Sectorul teologic-educational;
- b) Sectorul social-filantropic;
- c) Sectorul cultură și patrimoniu religios (inclusiv Comisia de pictură bisericească, Comisia de arhitectură bisericească și Centrul de pregătire pentru patrimoniu);
- d) Sectorul comunicații și relații publice (Centrul de presă BASILICA);
- e) Sectorul monumente și construcții bisericești;
- f) Sectorul relații bisericești, interreligioase și comunități bisericești externe;
- g) Sectorul pelerinaje;
- h) Sectorul stavropighii patriarhale și centre sociale;
- i) Sectorul economic-financiar (cu următoarele servicii: Contabilitate, Bunuri, Prognoză financiară);
- j) Control financiar și audit intern.

(2) Prin hotărâri ale Permanenței Consiliului Național Bisericesc pot lua ființă și alte sectoare și servicii în cadrul Administrației Patriarhale.

(3) Prin decizie patriarhală, episcopii-vicari patriarhali sau delegați ai Patriarhului României coordonează sectoarele Administrației Patriarhale, având colaboratori pe consilierii patriarhali de resort și pe inspectorii de specialitate.

(4) Prin sectoarele administrative de specialitate și prin serviciile aferente, Administrația Patriarhală studiază problemele bisericești specifice acestora care intră în competența organismelor centrale deliberative și executive, comunică centrelor eparhiale hotărârile acestora și ține evidența modului de aducere a lor la îndeplinire.

(5) La Administrația Patriarhală se pot numi, prin decizie patriarhală, unul sau mai mulți vicari patriarhali, din rândurile clerului monahal și de mir, având atribuții de reprezentare și de organizare a unor activități ale Patriarhiei Române, ca delegați ai Patriarhului României. Numărul posturilor și responsabilitățile funcției de vicar patriarhal se stabilesc, prin decizie, de către Patriarhul României.

Art. 39. — (1) Vicarul administrativ patriarhal, vicarii patriarhali, consilierii patriarhali și inspectorii patriarhali se numesc în condițiile art. 26 alin. (25) din prezentul statut, dintre preoții doctori, absolvenți de masterat, licențiați în teologie sau în alte specializări, cu activități și aptitudini deosebite, fără impedimente canonice sau condamnări penale. Clericii din instituțiile centrale bisericești pot fi numiți slujitori la parohii direct (fără concurs) de către Patriarhul României.

(2) Vicarului administrativ patriarhal, vicarilor patriarhali, consilierilor patriarhali și inspectorilor patriarhali li se fixează, prin decizie a Patriarhului României, sfera de activitate și atribuțiile în cadrul sectoarelor pe care le coordonează, ca membri ai Permanenței Consiliului Național Bisericesc sau ca invitați.

(3) Vicarul administrativ patriarhal, vicarii patriarhali și consilierii patriarhali participă la ședințele organismelor centrale deliberative și executive bisericești, cu vot consultativ, iar la ședințele Permanenței Consiliului Național Bisericesc, cu vot deliberativ.

(4) În cadrul instituțiilor centrale bisericești este încadrat, pe funcții de execuție, personal de specialitate clerical, monahal și neclerical. Acesta este numit, transferat și promovat de Patriarhul României într-o ședință a Permanenței Consiliului Național Bisericesc.

(5) Toate categoriile de personal clerical, monahal și neclerical menționate la alin. (1) și (4) se sancționează și se revocă de către Patriarhul României într-o ședință a Permanenței Consiliului Național Bisericesc, pentru activitate necorespunzătoare sau abateri disciplinare, conform prevederilor statutare și regulamentare.

CAPITOLUL II Organizarea locală

Art. 40. — (1) Unitățile componente ale Bisericii Ortodoxe Române, organizată ca Patriarhie, sunt:

- a) parohia;
- b) mănăstirea;
- c) protopopiatul (protoieria);
- d) vicariatul;
- e) eparhia (arhiepiscopia și episcopia);
- f) mitropolia.

(2) Cu binecuvântarea chiriarhului și cu aprobarea Permanenței Consiliului eparhial se pot înființa și organiza asociații, fundații și instituții cu caracter economic, pentru susținerea activităților social-filantropice, social-medice, cultural-educative și misionare ale Bisericii.

(3) Fiecare din unitățile componente ale Bisericii, în conformitate cu dispozițiile prezentului statut, are dreptul de a se conduce și de a se administra autonom față de altă parte componentă de același rang și de a participa, prin reprezentanții săi aleși, clerici și mireni — în cazul parohiilor și eparhiilor, la lucrările unităților componente superioare.

(4) Modul de constituire și funcționare a unităților componente și a organismelor locale de același grad este identic pentru întreaga Biserică Ortodoxă Română.

Despre personalitatea juridică

Art. 41. — (1) Patriarhia Română, mitropolia, arhiepiscopia, episcopia, vicariatul, protopopiatul (protoieria), mănăstirea și parohia sunt persoane juridice de drept privat și utilitate publică, cu drepturile și obligațiile prevăzute de prezentul statut.

(2) Aceste persoane juridice au dreptul la două coduri unice de înregistrare fiscală, atât pentru activitatea nonprofit, cât și pentru cea economică.

Art. 42. — Înființarea și desființarea unităților componente ale Bisericii Ortodoxe Române se comunică, pentru evidență, instituției administrației publice centrale de resort.

SECȚIUNEA I

A. Parohia

Art. 43. — Parohia este comunitatea creștinilor ortodocși, clerici și mireni, situată pe un anume teritoriu și subordonată Centrului eparhial din punct de vedere canonic, juridic, administrativ și patrimonial, condusă de un preot paroh numit de chiriarhul (arhiepiscopul sau episcopul) eparhiei respective.

Art. 44. — Înființarea, desființarea și delimitarea teritorială a parohiilor se aprobă de către Permanența Consiliului eparhial, ținând seamă de cerințele misionare și pastorale din teritoriu.

Art. 45. — Credincioșii parohiei au următoarele drepturi: de a beneficia de asistență religioasă, de a alege și a fi aleși în organismele parohiale, de a beneficia de ajutor filantropic, după posibilități; și îndatoriri: de a susține, întări și mărturisii credința

Bisericii Ortodoxe; de a viețui potrivit învățaturii de credință ortodoxă; de a participa la sfintele slujbe; de a se împărtăși cu Sfintele Taine; de a împlini faptele milei creștine; de a întreține și a ajuta Biserica și pe slujitorii ei.

Art. 46. — (1) Comunitatea credincioșilor care nu poate susține cu mijloace proprii o parohie, prin hotărâre a Permanenței Consiliului eparhial, se poate alătura la o comunitate vecină, împreună cu care formează parohia. În acest caz, comunitatea care se alătură poartă denumirea de filie, iar membrii săi au aceleași drepturi și îndatoriri față de parohie ca și cei din comunitatea la care se alătură.

(2) Prin hotărâre a Permanenței Consiliului eparhial, parohiile cu posibilități economice ajută parohiile sărace și cu număr mic de credincioși.

Art. 47. — (1) În eparhiile Bisericii Ortodoxe Române, ținând cont de condițiile misionar-pastorale și de numărul de credincioși, de posibilitățile materiale, ca și de situarea lor în mediul urban sau rural, parohiile sunt de 3 categorii, pe baza unor criterii stabilite de consiliile eparhiale.

(2) Clasificarea pe categorii a parohiilor se aprobă de Permanența Consiliului eparhial, în baza raportului cuprinzând datele statistice oficiale (număr de credincioși, condiții materiale, zonă geografică, medie de vârstă etc.).

Art. 48. — (1) Pe durata activității lor în parohie, preoții și diaconii sunt datori a locui în parohie, în case parohiale, acolo unde acestea există, sau în case închiriate, și au dreptul de folosință gratuită a unei anumite suprafețe de teren, proprietatea parohiei, aprobată de Centrul eparhial.

(2) Pentru asigurarea unei prezențe stabile a preotului (preoților) în parohie, acolo unde nu se află casă parohială, aceasta va fi construită, iar dacă nu sunt condiții pentru construire, Consiliul parohial va lua măsuri pentru achiziționarea unei case existente sau pentru plata chiriei locuinței preotului, până când se va construi o casă parohială nouă.

(3) La parohiile și bisericile noi, consiliile parohiale, sub îndrumarea Centrului eparhial, vor prevedea în buget, vor iniția și susține construirea de case parohiale destinate ca locuință slujitorilor Sfântului Altar.

B. Parohul

Art. 49. — (1) Preotul paroh, ca delegat al chiriarhului, este păstorul sufletesc al credincioșilor dintr-o parohie, iar în activitatea administrativă este conducătorul administrației parohiale și președinte al Adunării parohiale, al Consiliului parohial și al Comitetului parohial.

(2) Numirea sau revocarea din oficiu de paroh se face de chiriarh într-o ședință a Permanenței Consiliului eparhial, având în vedere calitatea activității desfășurate.

(3) Din motive administrative, misionare sau disciplinare, oficiul parohial se poate încredința de către chiriarh și celorlalți preoți slujitori, într-o ședință a Permanenței Consiliului eparhial.

Art. 50. — În cadrul întregii slujiri preoțești: învățătorescă, sfînșitoare și pastoral-misionară, parohul exercită următoarele atribuții:

(1) săvârșește Sfânta Liturghie și Laudele bisericești în duminici, sărbători și în alte zile ale săptămânii, cu rostirea cuvântului de învățătură; săvârșește Sfintele Taine și ierurgii; catehizează copii, tineri și adulți conform îndrumărilor Centrului eparhial și asigură accesul zilnic în lăcașul de cult, conform programului afișat la intrarea în biserică;

(2) preotul paroh sau unul dintre ceilalți preoți, dacă sunt mai mulți, cu binecuvântarea (aprobarea scrisă a) chiriarhului, în fiecare an școlar, va solicita aprobarea inspectoratului școlar județean pentru predarea orelor de religie la școala din parohie, dacă acestea nu sunt repartizate unui cadru didactic titular sau suplinitor;

(3) aduce la îndeplinire toate dispozițiile prezentului statut, ale regulamentelor bisericești și ale organismelor bisericești centrale și eparhiale în ceea ce privește parohia;

(4) aduce la îndeplinire hotărârile organismelor eparhiale și dispozițiile autorității superioare bisericești (protopop, episcop sau arhiepiscop), precum și cele ale Consiliului parohial, referitoare la viața parohială;

(5) întocmește și duce la îndeplinire prevederile programului anual al activităților pastoral-misionare, social-filantropice și administrativ-gospodărești ale parohiei, comunicând Centrului eparhial, în scris, și credincioșilor rezultatele acțiunilor întreprinse în acest sens;

(6) fără aprobarea prealabilă scrisă a chiriarhului, nu poate reprezenta parohia în justiție, în fața autorităților locale și față de terți, personal sau prin delegați. În aceeași măsură, clericii din parohii, în virtutea jurământului de ascultare (subordonare) față de chiriarh depus la hirotonie, nu pot să compare în fața instanțelor judecătorești fără aprobarea prealabilă scrisă a chiriarhului, inclusiv în cauze de interes personal; încălcarea acestei prevederi atrage sancțiuni canonice și disciplinare;

(7) convoacă și prezidează Adunarea parohială, Consiliul parohial și Comitetul parohial;

(8) duce la îndeplinire hotărârile Adunării parohiale și ale Consiliului parohial;

(9) ține registrul cu evidența tuturor parohienilor;

(10) ține la zi evidența botezaților, cununaților și decedaților din parohie în registrele speciale (mitricale) și emite certificate de botez și de cununie;

(11) administrează patrimoniul parohiei în conformitate cu hotărârile Adunării parohiale și ale Consiliului parohial și controlează modul de administrare a bunurilor instituțiilor culturale, social-filantropice și fundamentale bisericești din parohie;

(12) întocmește și ține la zi inventarul bunurilor parohiei de orice natură, biblioteca, precum și arhiva parohiei;

(13) deține sigiliul parohiei pe durata oficiului de paroh.

Art. 51. — (1) Pe lângă preotul paroh, într-o parohie pot fi unul sau mai mulți preoți și diaconi slujitori numiți de chiriarh într-o ședință a Permanenței Consiliului eparhial. Numărul slujitorilor la parohie se stabilește în funcție de cerințele misionar-pastorale locale constatate de conducerea eparhiei.

(2) Parohul, preoții și diaconii slujitori, precum și personalul bisericesc neclerical sunt datori să locuiască în parohie.

Art. 52. — (1) La parohiile cu mai mulți preoți slujitori, aceștia sunt egali în drepturile și îndatoririle sacramentale, învățătoarești și pastoral-misionare. Dintre aceștia, celor mai harnici și conștiințioși li se poate încredința, de către chiriarh, oficiul de paroh, pentru intensificarea activității parohiale.

(2) Fiecare preot slujitor are în cuprinsul parohiei un sector bine delimitat și aprobat de chiriarh, pe baza raportului întocmit de către delegații Centrului eparhial.

(3) Preoții și diaconii, personalul didactic din învățământul teologic și cel care predă religia, studenții în teologie, precum și dascălii (cateheții) care au absolvit Școala de cântăreți bisericești au îndatorirea pastorală și misionară de a face catehizare în parohiile la care slujesc sau în care locuiesc, în acord cu preotul paroh, conform normelor stabilite de către Sfântul Sinod și centrele eparhiale.

(4) Preoții, diaconii și cântăreții bisericești au drepturile și îndatoririle prevăzute de Sfintele Canoane, prezentul statut, regulamentele bisericești și hotărârile Centrului eparhial.

Art. 53. — (1) Mai multe parohii (10—15) din cadrul unui protopopiat se constituie într-un cerc pastoral-misionar pentru desfășurarea de activități bisericești, misionar-pastorale, culturale și sociale.

(2) Chiriarhul delegă pe unul din preoți drept coordonator al cercului pastoral-misionar.

C. Adunarea parohială

Art. 54. — (1) Parohia are ca organism deliberativ Adunarea parohială.

(2) Adunarea parohială este compusă din credincioșii majori ai parohiei, bărbați și femei, care mărturisesc prin credință, faptele și ținuta lor morală, atașamentul față de Biserica Ortodoxă, de învățătura ei de credință și de instituțiile ei.

(3) Președintele Adunării parohiale este preotul paroh, iar dacă acesta este absent sau suspendat din funcție, un preot delegat de protopop dintre slujitorii parohiei sau de la o altă parohie învecinată. În cazul în care la Adunarea parohială ia parte protopopul sau un preot delegat de către Centrul eparhial, acesta prezidează ședința.

(4) Preoții și diaconii slujitori activi ai unei parohii, precum și preoții pensionari care au domiciliul stabil pe teritoriul parohiei respective sunt membri de drept ai Adunării parohiale.

Art. 55. — Adunarea parohială exercită următoarele atribuții:

(1) alege membrii Consiliului parohial și pe cei ai Comitetului parohial;

(2) aprobă raportul de activitate al Consiliului parohial;

(3) aprobă raportul de activitate al Comitetului parohial;

(4) avizează bugetul anual al parohiei spre a fi aprobat de către Permanența Consiliului eparhial;

(5) ia hotărâri cu privire la zidirea, repararea, restaurarea și întreținerea bisericii, a casei parohiale și a altor clădiri ale parohiei, precum și la conservarea și restaurarea patrimoniului mobil, și solicită aprobarea scrisă Permanenței Consiliului eparhial, care verifică, prin specialiștii de la Centrul eparhial, necesitatea, legalitatea și calitatea proiectelor ce se propun a fi realizate;

(6) hotărăște înființarea de fonduri cu scop bisericesc, cultural sau social-filantropic și stabilește normele pentru completarea resurselor financiare necesare parohiei;

(7) la propunerea Consiliului parohial fixează cuantumul contribuțiilor benevole de cult, potrivit nevoilor parohiei, informând despre aceasta Centrul eparhial;

(8) examinează și completează raportul anual privind desfășurarea activităților din parohie;

(9) avizează raportul anual privind situația economico-financiară a parohiei spre a fi aprobat de către Permanența Consiliului eparhial;

(10) face propuneri spre aprobare de către Consiliul eparhial, cu privire la înstrăinarea în orice mod (vânzare, schimb, donație, cedare de drepturi litigioase etc.) a bunurilor imobile bisericești ale parohiei;

(11) aprobă măsuri pentru administrarea proprietăților mobile și imobile ale parohiei, supraveghind buna întreținere a edificiilor bisericești, culturale, social-filantropice și fundamentale.

Art. 56. — (1) Adunarea parohială se întrunește în ședință ordinară o dată pe an, și anume în primul trimestru al anului, iar în ședințe extraordinare, ori de câte ori este nevoie.

(2) Adunarea parohială este convocată de președinte, cu cel puțin o săptămână înainte de data fixată pentru întrunire, înștiințând despre aceasta pe protopop. În caz de neputință sau rea-voință a parohului, constatată de Centrul eparhial, Adunarea parohială este convocată și prezidată de protopop sau delegatul acestuia, din încredințarea chiriarhului.

(3) Convocarea va cuprinde locul, data și ora Adunării parohiale, precum și problemele ce se vor discuta, va fi citită de preotul paroh în biserică, îndată după terminarea Sfintei Liturghii, și va fi afișată la ușa bisericii.

Art. 57. — (1) Adunarea parohială este valabil constituită în prezența preotului paroh sau a preotului delegat de către Centrul eparhial și a cel puțin o zecime din totalul membrilor înscriși în lista membrilor Adunării parohiale.

(2) Dacă la data fixată pentru Adunarea parohială nu se întrunește numărul necesar de membri, Adunarea parohială are loc, fără vreo altă convocare, în duminica următoare, în același

loc și la aceeași oră, când aceasta este valabil constituită cu numărul de membri prezenți, dintre care nu pot lipsi două treimi dintre membrii Consiliului parohial.

Art. 58. — (1) Adunarea parohială ia hotărâri valabile cu votul a jumătate plus unu dintre membrii prezenți.

(2) Lucrările și hotărârile Adunării parohiale se consemnează într-un registru de procese-verbale ale ședințelor acesteia.

(3) Împotriva hotărârilor Adunării parohiale se pot face contestații la Permanența Consiliului eparhial numai de către membrii Adunării parohiale înscrșiși în listă și prezenți la ședința Adunării parohiale care a adoptat hotărârea contestată.

(4) Contestațiile se depun în termen de 14 zile lucrătoare de la data ședinței, la protopopiat, care le va înregistra și înainta, odată cu avizul acestuia, Permanenței Consiliului eparhial.

D. Consiliul parohial

Art. 59. — (1) Consiliul parohial este organismul executiv al Adunării parohiale. Adunarea parohială alege din rândul ei pe membrii Consiliului parohial — în număr de 7, 9 sau 12 membri — în funcție de categoria parohiei, precum și 2—4 membri supleanți.

(2) Membrii Consiliului parohial și supleanții, persoane majore, sunt aleși pe termen de 4 ani dintre credincioșii care frecventează biserica, au o viață creștină pilduitoare, se bucură de respectul comunității și nu au fost judecați și condamnați penal; aceștia activează benevol și pot fi realeși.

(3) Membrii aceleiași familii: soțul și soția, părinții și copiii, frații, verii primari, ginerii, socrii, nașii și finii nu pot fi, în același timp, membri ai Consiliului parohial.

(4) Sunt membri de drept în Consiliul parohial, cu vot deliberativ, preotul paroh ca președinte, ceilalți preoți și diaconi slujitori activi ai parohiei, precum și primul cântăreț (cantor, dascăl) al bisericii parohiale.

Art. 60. — Pentru activitate ostilă Bisericii, comportament imoral și ofensator, membrii Consiliului parohial pot fi revocați de Permanența Consiliului eparhial, la cererea motivată a parohului, avizată de protopop, sau în urma constatării de către autoritatea superioară bisericească. Membrii revocați nu pot fi realeși timp de 5 ani în Consiliul parohial.

Art. 61. — În afara atribuțiilor prevăzute de art. 55 alin. (1), (2), (3), (4), (5), (9) și (10), între ședințele Adunării parohiale, Consiliul parohial exercită toate atribuțiile acesteia, precum și următoarele atribuții:

(1) desemnează dintre membrii Adunării parohiale un delegat pentru alegerea membrilor mireni ai Adunării eparhiale din circumscripția respectivă, pe care îl comunică protopopului, pentru aprobare;

(2) întocmește raportul anual privind situația economico-financiară a parohiei, iar o copie a acestui raport se va înainta spre informare Centrului eparhial;

(3) elaborează raportul anual privind activitatea Consiliului parohial, pe care îl prezintă spre aprobare Adunării parohiale;

(4) desemnează doi cenzeni pentru controlul financiar al Comitetului parohial, pe care îi comunică protopopului, pentru aprobare;

(5) primește și verifică justificarea financiară anuală a gestiunii Comitetului parohial;

(6) aprobă propunerile preotului paroh privind înzestrarea bisericii cu veșminte, icoane, obiecte și cărți de cult, cele necesare pentru serviciul religios și a instituțiilor parohiale (culturale, sociale, fundaționale), precum și alocarea fondurilor corespunzătoare;

(7) veghează ca aprovizionarea pangarului parohiei cu lumânări, calendare, obiecte și cărți de cult, precum și tipărituri de zidire duhovnicească, să se facă numai de la Centrul eparhial, pentru susținerea activităților misionare ale eparhiei respective;

(8) unde sunt mai mulți slujitori ai altarului, încredințează, cu proces-verbal, pangarul unui alt slujitor decât parohul, cu asumarea întregii răspunderi materiale și gestionare de către acesta, iar apoi îi comunică protopopului, pentru aprobare;

(9) verifică anual și înaintează în primul trimestru al anului următor Permanenței Consiliului eparhial inventarul bunurilor mobile și imobile aflate în proprietatea sau folosința parohiei;

(10) întocmește proiectul de buget (venituri, cu identificarea resurselor, și cheltuieli) și raportul economic-financiar, pe care le prezintă spre avizare protopopiatului, în vederea înaintării Permanenței Consiliului eparhial spre aprobare;

(11) ia hotărâri cu privire la zidirea, repararea, restaurarea și întreținerea bisericii, a casei parohiale și a altor clădiri ale parohiei, precum și la conservarea și restaurarea patrimoniului mobil, și solicită aprobarea scrisă Permanenței Consiliului Eparhial, care verifică, prin Centrul eparhial, necesitatea, legalitatea și calitatea proiectelor ce se propun a fi realizate;

(12) face propuneri spre aprobare Permanenței Consiliului eparhial, cu privire la transmiterea folosinței bunurilor imobile bisericești ale parohiei (închiriere, comodat, arendare etc.), a grevării cu sarcini sau afectării de servituți a acestora, cu excepția lăcașurilor de cult;

(13) face propuneri, spre aprobare, Consiliului eparhial, cu privire la înstrăinarea în orice mod (vânzare, schimb, donație, cedare de drepturi litigioase etc.) a bunurilor imobile bisericești ale parohiei;

(14) propune Adunării parohiale, spre aprobare, cuantumul contribuțiilor de cult, potrivit nevoilor parohiei, cuantum ce va fi confirmat, modificat sau respins de Permanența Consiliului eparhial;

(15) îndeplinește orice alte atribuții care îi sunt atribuite prin prezentul statut, regulamente, hotărâri sau instrucțiuni ale autorităților superioare bisericești.

Art. 62. — (1) Consiliul parohial se întrunește lunar sau ori de câte ori este nevoie.

(2) Convocarea o face preotul paroh, cu prezentarea problemelor ce se află pe ordinea de zi.

(3) Consiliul parohial este legal constituit cu prezența a trei pătrimi dintre membrii săi și ia hotărâri valabile cu votul a două treimi dintre membrii prezenți.

(4) Lucrările și hotărârile Consiliului parohial se consemnează într-un registru de procese-verbale ale ședințelor Consiliului parohial.

(5) Hotărârile Consiliului parohial sunt valabile pentru toți credincioșii parohiei.

(6) Eventualele contestații împotriva hotărârilor Consiliului parohial se pot face în cel mult 14 zile la protopop, care este dator să le înainteze, cu avizul său, Permanenței Consiliului eparhial, în termen de cel mult 5 zile.

Art. 63. — Consiliul parohial delegă unul sau doi membri care, în calitate de epitropi, sprijină parohul în administrarea corectă și eficientă a bunurilor parohiale. Numele epitropilor se comunică protopopiatului pentru aprobare.

E. Administrarea bunurilor parohiale

Art. 64. — (1) Parohul este administratorul întregii averi parohiale mobile și imobile împreună cu Consiliul parohial, sub controlul Centrului eparhial, și răspunde canonic-disciplinar și administrativ-bisericesc în fața acestuia, iar pentru administrarea și gestionarea defectuoasă a averii bisericești răspunde și în fața instanțelor civile și penale, în baza legislației în vigoare.

(2) Când unele atribuții gestionare au fost delegate altui preot sau unui diacon slujitor de la parohie, potrivit prevederilor art. 61 alin. (8) din prezentul statut, acesta răspunde canonic-disciplinar, administrativ-bisericesc, civil și penal pentru gestionarea bunurilor încredințate.

(3) Aprobarea anuală a gestiunii nu îl exonerează de răspundere pe paroh, pe preotul sau diaconul gestionar pentru neregulile descoperite ulterior.

Art. 65. — Preotul paroh, ca administrator al bunurilor parohiale, are următoarele îndatoriri:

(1) administrează corect bunurile mobile și imobile ale parohiei, instituțiilor culturale, sociale și fundamentale, precum și fondurile parohiale pe baza registrelor de evidență financiar-contabilă, de gestiune și inventar;

(2) ia măsuri pentru păstrarea în siguranță a bunurilor și a documentelor de valoare ale parohiei. În caz de distrugere sau deteriorare a acestora, informează, de urgență, Centrul eparhial, care ia măsurile adecvate pentru rezolvarea problemei;

(3) ia măsuri pentru restaurarea, conservarea și protejarea bunurilor mobile și imobile ale parohiei, potrivit legislației bisericești și civile în vigoare, referitoare la patrimoniul cultural-național;

(4) ține registrul de venituri și cheltuieli;

(5) prezintă anual Consiliului parohial și Adunării parohiale o informare asupra veniturilor și cheltuielilor bisericești, culturale, sociale și fundamentale, precum și asupra modului de administrare și gestionare a patrimoniului bisericesc din anul anterior;

(6) se îngrijește, împreună cu ceilalți preoți slujitori și cu epitropul sau epitropii, de luarea măsurilor pentru întreținerea, repararea și restaurarea edificiilor bisericești, bunurilor mobile și imobile parohiale, ale instituțiilor culturale, social-filantropice și fundamentale, a patrimoniului cultural-național, a casei parohiale, a curții și cimitirului parohial, precum și a altor bunuri bisericești parohiale;

(7) se îngrijește să construiască sau să cumpere o casă parohială, acolo unde nu există;

(8) se îngrijește, împreună cu ceilalți preoți slujitori și cu epitropul sau epitropii, de înscrierea în evidențele parohiale și ale autorităților centrale și locale competente a bunurilor mobile și imobile ale parohiei, de buna administrare a acestora, precum și de întocmirea și buna păstrare a actelor de proprietate, potrivit prevederilor statutare, regulamentare bisericești, a hotărârilor organismelor bisericești centrale și eparhiale. Câte o copie legalizată a actelor de proprietate a bunurilor parohiale se păstrează la protopopiat și la Centrul eparhial;

(9) sprijinit de epitrop, încasează sumele convenite parohiei potrivit hotărârilor Adunării parohiale și face, la timp, plățile curente;

(10) semnează documente de administrare curentă, în calitate de reprezentant legal al parohiei, conform atribuțiilor din decizia chiriarhală de numire și aprobărilor organismelor superioare bisericești;

(11) întocmește și ține la zi registrul inventar al bunurilor parohiale de orice natură, biblioteca, precum și arhiva parohiei;

(12) cu binecuvântarea scrisă a chiriarhului, preotul paroh depune toate diligențele în vederea recuperării bunurilor mobile și imobile ale parohiei preluate abuziv în decursul timpului, precum și în vederea înlăturării cauzelor punctuale de abuz asupra patrimoniului bisericesc, cu sprijinul autorităților competente, străduindu-se, împreună cu membrii Consiliului parohial, să conserve și să sporească patrimoniul parohiei;

(13) împreună cu ceilalți preoți slujitori și cu membrii Consiliului parohial, este responsabil pentru asigurarea fondurilor proprii necesare întreținerii bunurilor parohiale și completării drepturilor salariale ale angajaților care deservește parohia;

(14) administrează patrimoniul parohiei în conformitate cu hotărârile Consiliului parohial și controlează modul de administrare a cimitirului parohial, a bunurilor instituțiilor culturale, social-filantropice și fundamentale bisericești din parohie;

(15) întocmește și ține la zi registrul inventar al bunurilor parohiale de orice natură, biblioteca, precum și arhiva parohiei.

F. Comitetul parohial

Art. 66. — (1) Comitetul parohial este organismul bisericesc parohial care funcționează sub președinția de drept a preotului paroh și este subordonat Consiliului parohial. Membrii Comitetului parohial sunt aleși de Adunarea parohială dintre membrii ei. Comitetul parohial are un număr dublu de membri față de cel al Consiliului parohial.

(2) Comitetul parohial este alcătuit din persoane majore ale comunității parohiale, pe principiul voluntariatului.

(3) Comitetul parohial este prezidat de preotul-paroh ajutat de un birou de conducere compus din: coordonator de programe, secretar și casier.

(4) Comitetul parohial poate avea prevederi și evidență gestionară proprie în cadrul bugetului parohial pentru activitățile desfășurate utilizând, sub controlul preotului paroh, același cont bancar, și face justificarea financiară anuală față de Consiliul parohial. Pentru controlul financiar al Comitetului parohial sunt desemnați doi cenzori de către Consiliul parohial.

(5) Revocarea membrilor Comitetului parohial se face potrivit procedurii prevăzute pentru membrii Consiliului parohial la art. 60 din prezentul statut.

Art. 67. — (1) Comitetul parohial are cinci servicii, fiecare fiind condus de un coordonator numit de către biroul de conducere.

(2) Serviciile Comitetului parohial au următoarele atribuții:

a) *Serviciul social*:

1. cooperează permanent cu asistenții sociali ai parohiei, protopopiatului și Centrului eparhial;

2. cooperează în Comitetul parohial, pentru colaborare, pe asistentul social sau lucrătorul social de la primăria locală sau, după caz, îl invită la ședințele Comitetului parohial;

3. colaborează cu unitățile medicale și sprijină diferite programe de sănătate;

4. se ocupă cu ajutorarea săracilor, orfanilor, văduvelor și a vârstnicilor;

5. sprijină integrarea socială a deținuților eliberați din penitenciare;

6. sprijină reinserția socială a tinerilor instituționalizați care, după împlinirea vârstei de 18 ani, au părăsit centrele de plasament;

7. cooperează cu organizații neguvernamentale în condițiile legislației bisericești în vigoare;

8. sprijină programul de asistență maternală și adopțiile naționale;

9. promovează și susține programe social-filantropice ale parohiei; sprijină și întreține cantina socială a parohiei;

10. cooperează în permanență cu preoții misionari din sistemul de sănătate, penitenciare și armată, azile, orfelinate etc.;

11. cu acordul autorității bisericești superioare, colectează ajutoare în situații de urgență și sprijină constituirea unui fond financiar pentru astfel de situații;

12. sprijină programele de prevenire și eradicare a violenței în familie, de combatere a traficului de ființe umane, a drogurilor și altele, precum și acordarea asistenței spirituale și materiale familiilor din care părinții au plecat la muncă sau studii în străinătate ori au emigrat definitiv.

b) *Serviciul misionar*:

1. cooperează cu alte parohii, cu mănăstiri și cu duhovnici din zonă;

2. promovează difuzarea și citirea Sfintei Scripturi și a cărților duhovnicești, cu recomandarea preotului paroh;

3. îl sprijină pe preotul paroh în organizarea unor activități misionare, pentru o mai bună cunoaștere, păstrare și consolidare a credinței ortodoxe;

SECȚIUNEA a II-a

4. ajută la organizarea hramului bisericii, a întrunirilor duhovnicești și a altor manifestări religioase și sprijină achiziționarea de material audiovizual cu caracter religios;

5. organizează vizite misionare în spitale, în penitenciare, în centre pentru ocrotirea copiilor și a vârstnicilor și în familii aflate în dificultate;

6. menține, în permanență, legătura cu asociațiile bisericești ortodoxe de pe teritoriul parohiei și al eparhiei;

7. identifică și sprijină persoanele indecise și oscilante din punct de vedere religios, pentru întărirea lor în credință și participarea la viața Bisericii;

8. ajută Consiliul parohial la colectarea Fondului central misionar, Fondului Filantropia și a unor fonduri speciale în situații de urgență.

c) *Serviciul cultural:*

1. inițiază și sprijină achiziționarea și distribuirea cărților de cult, icoane, cruciulițe și cărți de zidire sufletească pentru credincioși și pentru biblioteca parohială;

2. încurajează în comunitate citirea cărților și a revistelor din biblioteca parohială, audierea programelor radiofonice ortodoxe și vizionarea programelor ortodoxe de televiziune;

3. împreună cu profesorii de religie, încurajează participarea elevilor la Sfânta Liturghie și la alte slujbe bisericești, precum și la activități cultural-educative care promovează credința creștină ortodoxă;

4. sprijină înființarea de capele sau paraclise în școlile din cuprinsul parohiei;

5. organizează festivități legate de marile sărbători bisericești și naționale menționate în calendarul bisericesc anual;

6. susține cântarea omofonă și a corului bisericii;

7. organizează acțiuni multiple privind cunoașterea operelor de artă bisericească, păstrarea și promovarea tradițiilor, a folclorului și a specificului cultural local și național;

8. înființează și acordă burse de studiu și ajutoare pentru elevii merituosi și pentru cei din familii cu posibilități materiale modeste;

9. organizează, cu sprijinul profesorilor și donatorilor, meditații gratuite pentru elevii săraci din parohie;

10. antrenează intelectualii din parohie în activități de promovare a credinței ortodoxe și a culturii românești.

d) *Serviciul pentru tineret:*

1. promovează cartea religioasă în rândul tinerilor și încurajează publicarea unei foi parohiale;

2. invită personalități culturale pentru conferințe adresate tinerilor;

3. organizează întâlniri cu tineri, la care sunt invitați ierarhi, preoți, profesori de teologie;

4. acordă premii în cărți elevilor merituosi din comunitate proveniți din instituții de ocrotire socială sau din familii și medii sociale defavorizate;

5. sprijină preotul paroh în ducerea la îndeplinire a deciziilor Sfântului Sinod sau ale chiriarhului locului în probleme de educație a tineretului școlar de toate vârstele;

6. organizează pelerinaje, excursii și tabere de tineret cu caracter creștin.

e) *Serviciul administrativ-gospodăresc:*

1. se îngrijește de înzestrarea și înfrumusețarea bisericii, precum și de cimitirul parohial;

2. se îngrijește de întreținerea monumentelor eroilor și a troițelor de pe teritoriul parohiei;

3. are grijă de întreținerea curții bisericii, a spațiilor verzi și a incintei (casă parohială, casă de prăznuire, clopotniță, capelă, muzeu etc.).

Art. 68. — Parohiile pot colabora cu asociații și fundații bisericești, constituite cu aprobarea Sfântului Sinod sau cu binecuvântarea (aprobarea scrisă a) chiriarhului, sau cu filiale ale acestora.

A. **Protopopiatul (protoieria)**

Art. 69. — (1) Protopopiatul (protoieria) este o unitate bisericească administrativă care cuprinde mai multe parohii arondate de pe teritoriul aceleiași eparhii.

(2) Înființarea, desființarea, delimitarea și schimbarea întinderii teritoriale a protopopiatelor se aprobă de Permanența Consiliului eparhial, ținând seama de cerințele misionar-pastorale locale, de situarea parohiilor și filiilor dintr-o zonă geografică, precum și de posibilitățile economice de funcționare.

(3) Fiecare protopopiat are o cancelarie administrativă proprie în cadrul căreia funcționează personal clerical și neclerical, potrivit competențelor date prin statut și regulamentele bisericești.

(4) Personalul administrativ clerical și neclerical din cancelaria protopopiatului se numește de chiriarh, într-o ședință a Permanenței Consiliului eparhial, pe baza unei liste de mai mulți candidați intervievați în prealabil la Centrul eparhial.

B. **Protopopul (protoiereul)**

Art. 70. — (1) Protopopul (protoiereul) este preotul conducător al protopopiatului și al cancelariei administrative a protopopiatului, în numele chiriarhului.

(2) Protopopul se numește de către chiriarh pe o perioadă de patru ani, într-o ședință de lucru a Permanenței Consiliului eparhial, ținându-se seama de următoarele criterii: media generală de licență în teologie — minimum 8,50, cel puțin 5 ani vechime în preoție, fără impedimente canonice sau condamnări penale, cu o activitate deosebită liturgică, administrativ-pastorală, misionară, culturală și socială, bucurându-se de o bună apreciere în societate.

(3) Protopopii pot fi numiți, prin decizie chiriarhală, pentru un nou mandat de 4 ani, doar dacă în cursul celor 4 ani de activitate au primit calificativul maxim cu ocazia evaluărilor periodice.

(4) Protopopul, precum și celelalte categorii de personal clerical și neclerical din cancelaria administrativă a protopopiatului, se sancționează și se revocă de chiriarh, într-o ședință de lucru a Permanenței Consiliului eparhial, pentru activitate necorespunzătoare sau abateri disciplinare.

Art. 71. — Protopopul are următoarele atribuții exercitate prin mandat, în numele chiriarhului:

(1) îndrumă, coordonează și supraveghează activitatea bisericească a parohiilor și filiilor din protopopiat;

(2) inspectează, cel puțin o dată pe an, parohiile, filiile și așezămintele sociale din protopopiat, constatând calitatea vieții religioase, morale și sociale; verifică registrele contabile, arhiva și biblioteca, starea bisericii și a obiectelor de patrimoniu cultural mobil, a clădirilor bisericești, a cimitirelor, precum și a altor bunuri bisericești;

(3) înscrie în registrul de inspecție al parohiei procesul-verbal amănunțit privind constatările făcute. O copie a acestuia se înaintează Centrului eparhial, cu raport și propuneri, iar al treilea exemplar rămâne la protopopiat;

(4) supraveghează și îndrumă activitatea catehetică, misionar-pastorală, culturală și social-filantropică a clerului din protopopiat, astfel încât aceasta să se desfășoare în conformitate cu prevederile statutare și regulamentare bisericești, cu hotărârile Sfântului Sinod și ale organismelor eparhiale;

(5) întocmește și prezintă anual Permanenței Consiliului eparhial situația privind bunurile mobile și imobile proprietăți ale parohiilor și filiilor din protopopiat;

(6) întocmește și prezintă anual Permanenței Consiliului eparhial situația privind bunurile mobile și imobile ale protoieriei;

(7) urmărește ca ordinele și dispozițiile autorităților superioare bisericești să fie transmise la timp unităților și personalului bisericesc din protopopiat și să fie aduse la îndeplinire;

(8) face propuneri chiriarhului cu privire la suplinirea posturilor vacante de preoți, diaconi și cântăreți bisericești;

(9) aprobă preoților și diaconilor din protopopiat până la 8 zile pe an din concediul legal de odihnă, asigurând suplinirea parohiei cu un alt preot și informând despre aceasta Centrul eparhial;

(10) aprobă concediul de odihnă personalului neclerical de la parohii și protopopiat, iar pentru personalul clerical înaintea Centrului eparhial, spre aprobare, planificarea concediului anual de odihnă;

(11) întocmește un raport anual general privind întreaga viață bisericească din protopopiat, pe care îl înaintea chiriarhului și îl face cunoscut preoților din protopopiat la prima conferință administrativă din fiecare an;

(12) avizează asupra tuturor lucrărilor organismelor parohiale care urmează a fi supuse aprobării Centrului eparhial;

(13) avizează bugetele anuale ale parohiilor;

(14) avizează decizia de inventariere a bunurilor parohiale și aprobă propunerile preotului paroh privind componența comisiei de inventariere a bunurilor parohiale;

(15) susține acuzarea în cauzele aflate pe rolul Consistoriului disciplinar protopopesc;

(16) coordonează, supraveghează și răspunde de activitatea cancelariei administrative a protopopiatului, în conformitate cu prevederile statutare și regulamentare, cu dispozițiile date de conducerea eparhială și cu normele legislației civile în vigoare;

(17) întocmește trimestrial un raport pastoral-misionar și financiar privind activitatea protopopiatului, pe care îl înaintea pentru aprobare către Permanența Consiliului eparhial;

(18) întocmește bugetul anual al protopopiatului și îl prezintă spre aprobare Permanenței Consiliului eparhial pe care, apoi, îl va face cunoscut preoților din protopopiat într-o ședință administrativă a acestuia;

(19) propune chiriarhului acordarea de ranguri și distincții de vrednicie clericilor și credincioșilor meritoși;

(20) face propuneri Centrului eparhial privind notarea anuală a preoților, în vederea definitivării de către Permanența Consiliului eparhial;

(21) analizează anual, împreună cu preotul paroh (și cu ceilalți preoți din parohie), configurația confesională a teritoriului parohial, informând despre aceasta Centrul eparhial;

(22) semnează documentele, în calitate de reprezentant legal al protoieriei, conform atribuțiilor din decizia chiriarhală de numire și aprobărilor organismelor superioare bisericești;

(23) administrează corect bunurile mobile și imobile ale protoieriei, instituțiilor culturale, sociale și fundamentale, precum și fondurile protoieriei, pe baza registrelor de evidență financiar-contabilă, de gestiune și inventar;

(24) ia măsuri pentru păstrarea în siguranță a bunurilor și a documentelor de valoare ale protoieriei. În caz de distrugere sau deteriorare a acestora, informează, de urgență, Centrul eparhial, care ia măsurile adecvate pentru rezolvarea problemei;

(25) ia măsuri pentru restaurarea, conservarea și protejarea bunurilor mobile și imobile ale protoieriei, potrivit legislației bisericești și civile în vigoare, referitoare la patrimoniul cultural-național;

(26) întocmește și ține la zi inventarul bunurilor protoieriei de orice natură, biblioteca, precum și arhiva protoieriei;

(27) îndeplinește și alte atribuții date de organismele eparhiale sau de chiriarh pentru bunul mers al vieții bisericești.

Art. 72. — (1) Protopopul este, pe teritoriul protopopiatului său, reprezentantul oficial al Centrului eparhial față de autoritățile publice locale și față de terți și îndeplinește sarcinile ce-i sunt atribuite prin prezentul statut, prin regulamentele bisericești și prin alte dispoziții în vigoare. În această calitate, lucrează cu încuviințarea chiriarhului, pe care îl informează, în prealabil, cu privire la problemele respective.

(2) Cu aprobarea prealabilă scrisă a chiriarhului, reprezintă protopopiatul și, când este cazul, unitățile bisericești din protopopiat, în justiție, în fața autorităților locale și față de terți, personal sau prin delegați.

SECȚIUNEA a III-a

Vicariatul (Ortodox Ucrainean)

Art. 73. — (1) Vicariatul este o unitate bisericească administrativă cu regim misionar-pastoral, aflată sub autoritatea directă a Patriarhiei Române, care cuprinde mai multe protopopiate, parohii și mănăstiri.

(2) Organizarea și funcționarea vicariatului se fac pe baza unui regulament propriu aprobat de Sfântul Sinod, la propunerea Patriarhului României, și care se comunică instituției administrației publice centrale de resort.

(3) Conducătorul vicariatului și protopopii din cuprinsul acestuia sunt numiți de Patriarhul României dintre preoții din vicariat, în aceleași condiții cu cele prevăzute pentru personalul clerical de conducere de la eparhii.

(4) Numirea, transferarea și sancționarea personalului clerical și neclerical de la unitățile bisericești din cuprinsul vicariatului se fac de către Patriarhul României, la propunerea conducătorului vicariatului, după consultarea acestuia cu chiriarhul locului.

(5) Pentru buna desfășurare a activității sacramentale, învățătoarești, de conducere, pastoral-misionare și social-filantropice în cuprinsul vicariatului, Patriarhul României poate apela frățește la chiriarii eparhiilor pe raza cărora funcționează unitățile bisericești din vicariat.

(6) Personalul clerical de conducere, personalul clerical și neclerical din cadrul vicariatului se bucură de aceleași drepturi și are aceleași îndatoriri ca și categoriile de personal similar de la eparhii, în condițiile prezentului statut.

(7) Unitățile bisericești din cuprinsul vicariatului primesc Antimisul sfințit, Sfântul și Marele Mir, precum și pastoralele chiriarhale de la Patriarhul României.

SECȚIUNEA a IV-a

A. Mănăstirea

Art. 74. — (1) Mănăstirea este o comunitate de călugări sau călugărițe care s-au hotărât în mod liber să-și ducă viața în înfrânare, sărăcie de bună voie și ascultare.

(2) Schitul și metocul funcționează în subordinea mănăstirii rânduită de chiriarh sau, direct, a Centrului eparhial.

(3) Catedrala eparhială are statut canonic de mănăstire.

(4) Mănăstirea depinde direct de chiriarhul locului, care este conducătorul ei canonic, în condițiile art. 78 alin. (1) din prezentul statut.

Art. 75. — (1) Înființarea, desființarea și transformarea mănăstirilor de călugări în mănăstiri de călugărițe sau a mănăstirilor de călugărițe în mănăstiri de călugări, precum și ridicarea schiturilor la rang de mănăstiri se aprobă de către Sinodul mitropolitan la propunerea motivată a chiriarhilor eparhiilor sufragane, după o atență și riguroasă evaluare a motivelor, a existenței bazei materiale și a personalului monahal necesar, precum și a condițiilor misionare locale.

(2) Înființarea, desființarea și transformarea schiturilor și a metocurilor de călugări în schituri și metocuri de călugărițe sau a schiturilor și a metocurilor de călugărițe în schituri și metocuri de călugări se aprobă de către chiriarh, aducându-se la cunoștința Consiliului eparhial.

(3) În mănăstirea, schitul sau metocul date în folosință prin sfințire, niciunul dintre ctitori, donatori și binefăcători nu are vreun drept de proprietate, folosință sau amestec în conducerea, administrarea și viața spirituală a acestora.

Art. 76. — Cu aprobarea chiriarhului, în mănăstiri se pot organiza:

a) școli teologice preuniversitare: seminarii teologice liceale pentru pregătirea teologică a personalului monahal în domeniul asistenței sociale, al educației religioase și al restaurării patrimoniului bisericesc, precum și școli de cântăreți bisericești;

b) cursuri religioase aprobate de chiriarh, pentru îndrumarea monahală duhovnicească a personalului monahal;

c) cursuri de arte și meserii, precum și ateliere în domeniile picturii și iconografiei, vitraliilor și mozaicului religios, sculpturii, broderiei artistice, țesătoriei de stofe bisericești și îmbrăcăminte, argintăriei bisericești, metalelor și emailării, croitoriei, țesătoriei de covoare și alte activități compatibile cu viața monahală aprobate de chiriarh, personalul monahal fiind dator ca, pe lângă ascultările din obște, să lucreze în cadrul acestora, acolo unde sunt organizate.

Art. 77. — (1) Primirea în mănăstire a celor ce doresc să intre în monahism se face la cererea scrisă a candidatului, cu recomandare de la duhovnic și stareț(ă) și cu aprobarea chiriarhului.

(2) Vârsta minimă pentru primirea în mănăstire, ca novice, este de 18 ani. Sub această vârstă, dar nu mai puțin de 16 ani, este necesar acordul scris al părinților sau tutorilor legali. De asemenea, este interzisă închinovierea și promovarea în cinul monahal a celor cu obligații și responsabilități familiale sau urmăriți penal.

(3) Tunderea în monahism se face, cu aprobarea chiriarhului, după cel puțin 3 ani de cercetare canonică și viețuire în mănăstire. Derogarea de la această regulă o poate decide numai chiriarhul din motive misionare urgente.

(4) Hirotonirea monahilor în treapta de ierodiacon și ieromonah se face cu aprobarea chiriarhului, numai după ce aceștia au absolvit o școală teologică (seminar sau facultate) și au promovat examenul de capacitate.

(5) Toți monahii (monahiile) dintr-o mănăstire (schit), inclusiv pensionarii, indiferent de rangurile și funcțiile deținute anterior, se vor supune rânduielilor mănăstirești, comune pentru întreaga obște.

(6) Monahii care doresc să plece din diferite eparhii ortodoxe române din țară și din afara granițelor țării pentru a se stabili în Muntele Athos sau în mănăstiri aparținând altei Biserici Ortodoxe trebuie să obțină, în prealabil, aprobarea scrisă a chiriarhului ortodox român de care depind canonic, precum și acordul Patriarhului României, la solicitarea ierarhului aparținând unei alte Biserici Ortodoxe surori.

(7) Monahii, în virtutea votului monahal al ascultării, nu pot să compare în fața instanțelor judecătorești fără aprobarea prealabilă scrisă a Chiriarhului, inclusiv în cauze de interes personal; încălcarea acestei prevederi atrage sancțiuni canonice și disciplinare.

B. Conducerea mănăstirii

Art. 78. — (1) Chiriarhul este conducătorul canonic al mănăstirilor, schiturilor și metocurilor din eparhia sa, cu excepția prevăzută de art. 26 alin. (38) din prezentul statut. Prin delegație din partea chiriarhului, conducerea mănăstirii este asigurată de stareț(ă), a schitului de egumen (ă), iar a metocului de persoana anume desemnată ca administrator.

(2) Starețul(a) și egumenul(a) se numesc direct de chiriarh dintre călugării cei mai vrednici, cu o frumoasă viețuire în mănăstire, cu intensă activitate duhovnicească, cu studii teologice sau, în mănăstirile cu obște mai mare, dintre primii 3 candidați desemnați de sobor, în baza calităților enumerate mai înainte, în cazul când chiriarhul a dispus să se facă alegere;

(3) Starețul(a) este ajutat(ă) în îndeplinirea atribuțiilor sale de conducere de: Soborul mănăstiresc, Consiliul duhovnicesc și de învățătură, Consiliul economic și Consiliul de disciplină (judecată).

(4) Cu aprobarea scrisă a chiriarhului, starețul(a) reprezintă mănăstirea în justiție, în fața autorităților locale și față de terți, personal sau prin delegați împuterniciți, în condițiile art. 50 alin. (6) din prezentul statut.

(5) Administrarea bunurilor mănăstirești se face de stareț sau de stareță, cu ajutorul Consiliului economic și al Soborului mănăstiresc, în conformitate cu dispozițiile prezentului statut, ale regulamentelor, hotărârilor sau instrucțiunilor date de autoritățile superioare bisericești.

Art. 79. — (1) Conducerea mănăstirii (schitului) are următoarele îndatoriri:

a) să rânduiască programul în așa fel încât mănăstirea (schitul) să devină un loc de aleasă viață duhovnicească, de practicare a virtuților creștinești, de evlavioasă participare la slujbele religioase, de zidire sufletească, atât pentru viețuitori, cât și pentru închinători;

b) să promoveze îndeletniciri potrivite cu sfințenia locului, atât pentru folosul viețuitorilor, cât și al credincioșilor, dovedind prin fapte bune dragoste față de comunitatea monahală, de Biserică și de popor;

c) să vegheze ca toți viețuitorii din mănăstiri și schituri, evlavioși și înclinați spre studiu, să fie îndatorați, cu binecuvântarea (aprobarea scrisă a) chiriarhului, să urmeze studii la instituțiile de învățământ teologic din eparhie sau din eparhiile învecinate, dacă nu există școli teologice în eparhia respectivă;

d) să coopereze cu Centrul eparhial în organizarea și susținerea activităților social-filantropice, culturale și misionare ale acestuia, potrivit mijloacelor materiale pe care le are mănăstirea sau schitul;

e) să aprovizioneze mănăstirea (schitul) cu lumânări și colportaj de la Centrul eparhial;

f) să asigure călugărilor sau călugărițelor condiții adecvate vieții chinoviale (de obște).

(2) Starețul sau stareța, ca administrator al bunurilor mănăstirești, are următoarele atribuții:

a) semnează documente, în calitate de reprezentant legal al mănăstirii, conform atribuțiilor din decizia chiriarhală de numire și aprobărilor organismelor superioare bisericești;

b) încredințează membrilor Consiliului economic, pe bază de inventare speciale, parte din bunurile mobile și imobile înscrise în inventarul general al mănăstirii, astfel: economului — obiectele din gospodăria mănăstirii; casierului — casa de bani cu toate cele ce țin de ea; eclesiarhului — biserica cu tot ce are și ține de dumnezeieștile slujbe; arhondarului — arhondaricul cu toate cele ce țin de primirea oaspeților; trapezarului — inventarul ce ține de trapeză, iar egumenului — atribuții de ordin gospodăresc și disciplinar;

c) gestionează corect averea mănăstirii (mobilă și imobilă), atât direct, cât și prin delegații săi, purtând grijă deosebită pentru toate bunurile și mai ales pentru cele care fac parte din patrimoniul cultural-național;

d) ia măsuri pentru păstrarea în siguranță a bunurilor și a documentelor de valoare ale mănăstirii. În caz de distrugere sau deteriorare a acestora, informează, de urgență, Centrul eparhial, care ia măsurile adecvate pentru rezolvarea problemei;

e) ia măsuri pentru restaurarea, conservarea și protejarea bunurilor mobile și imobile ale mănăstirii, potrivit legislației civile în vigoare și reglementărilor bisericești, referitoare la patrimoniul cultural-național;

f) se îngrijește, împreună cu ceilalți monahi, de luarea măsurilor pentru întreținerea, repararea și restaurarea edificiilor bisericești mănăstirești, ale instituțiilor culturale, social-filantropice și fundamentale, a stăreției, a chiliilor, a curții și cimitirului mănăstiresc, precum și a altor bunuri bisericești mănăstirești;

g) se îngrijește de înscrierea bunurilor mobile și imobile ale mănăstirii în evidențele mănăstirești și ale autorităților centrale și locale competente, de buna administrare a acestora, precum și de întocmirea și buna păstrare a actelor de proprietate, potrivit prevederilor statutare, regulamentare bisericești, a hotărârilor organismelor bisericești centrale și eparhiale. Câte o copie legalizată a actelor de proprietate a bunurilor mănăstirii se păstrează la protopopiat și la Centrul eparhial;

h) administrează patrimoniul mănăstirii în conformitate cu hotărârile Consiliului economic și ale Soborului mănăstiresc și controlează modul de administrare a cimitirului mănăstirii, a bunurilor instituțiilor culturale, social-filantropice și fundaționale bisericești din mănăstire;

i) întocmește și ține la zi registrul inventar al bunurilor mănăstirești de orice natură, biblioteca, precum și arhiva mănăstirii;

j) îndeplinește orice alte atribuții care îi sunt atribuite prin prezentul statut, regulamente, hotărâri sau instrucțiuni ale autorităților superioare bisericești.

(3) Consiliul economic al mănăstirii are următoarele atribuții:

a) întocmește proiectul de buget (venituri, cu identificarea resurselor, și cheltuieli) și raportul economic-financiar ale mănăstirii, pe care le supune spre avizare Soborului mănăstiresc, în vederea înaintării Permanenței Consiliului eparhial spre aprobare;

b) prezintă anual Soborului mănăstiresc și Permanenței Consiliului eparhial o informare asupra veniturilor și cheltuielilor bisericești, culturale, sociale și fundaționale, asupra modului de administrare și gestionare a patrimoniului bisericesc, precum și inventarul bunurilor mobile și imobile aflate în proprietatea sau folosința mănăstirii;

c) hotărăște executarea micilor reparații necesare mănăstirii;

d) aprobă propunerile starețului sau ale ecleziarhului privind înzestrarea bisericii cu veșminte, icoane, obiecte și cărți de cult, cele necesare pentru serviciul religios și a instituțiilor mănăstirești (culturale, sociale, fundaționale), precum și alocarea fondurilor corespunzătoare;

e) veghează ca aprovizionarea pangarului mănăstirii cu lumânări, calendare, obiecte și cărți de cult, precum și tipărituri de zidire duhovnicească să se facă numai de la Centrul eparhial, pentru susținerea activităților misionare ale eparhiei respective;

f) ține registrul de venituri și cheltuieli, prin intermediul casierului;

g) aprobă actele de plată încheiate de casier și aduce la îndeplinire hotărârile Soborului mănăstiresc și ale organismelor superioare bisericești;

h) îndeplinește orice alte atribuții care îi sunt atribuite prin prezentul statut, regulamente, hotărâri sau instrucțiuni ale autorităților superioare bisericești.

(4) Soborul mănăstiresc are următoarele atribuții:

a) avizează proiectul de buget și raportul economic-financiar întocmite de Consiliul economic, pe care le înaintează Permanenței Consiliului eparhial spre aprobare;

b) ia hotărâri cu privire la zidirea, repararea, restaurarea și întreținerea bisericii, a stăreției, a chiliilor și a altor clădiri ale mănăstirii, precum și la conservarea și restaurarea patrimoniului mobil și solicită aprobarea scrisă Permanenței Consiliului eparhial, care verifică, prin specialiștii de la Centrul eparhial, necesitatea, legalitatea și calitatea proiectelor ce se propun a fi realizate;

c) face propuneri, spre aprobare, Permanenței Consiliului eparhial, cu privire la dobândirea bunurilor imobile bisericești mănăstirești, transmiterea folosinței acestora (închiriere, comodat, arendare etc.), grevarea cu sarcini, afectarea de servituți, cu excepția lăcașurilor de cult;

d) face propuneri, spre aprobare, Consiliului eparhial, cu privire la înstrăinarea în orice mod (vânzare, schimb, donație, cedare de drepturi litigioase etc.) a bunurilor imobile bisericești ale mănăstirii;

e) verifică și înaintează anual Permanenței Consiliului eparhial inventarul bunurilor mobile și imobile aflate în proprietatea sau folosința mănăstirii;

f) îndeplinește orice alte atribuții care îi sunt atribuite prin prezentul statut, regulamente, hotărâri sau instrucțiuni ale autorităților superioare bisericești.

(5) Controlul administrării bunurilor mănăstirești, al casei și al gestiunii se face de către exarh, de sectoarele de resort ale Centrului eparhial sau de către delegatul chiriarhului.

Art. 80. — Dacă în vreo mănăstire s-ar afla vreun arhiereu retras, el poate fi desemnat stareț, cu aprobarea chiriarhului. În cazul când nu este desemnat stareț, obștea mănăstirii este datoare să îi creeze înlesnirile necesare traiului și să îi dea cinstea cuvenită demnității arhierești.

Art. 81. — (1) Treptele monahale sunt: fratele (novicele), rasoforul și monahul, în cazul bărbaților, și, respectiv, sora, rasofora și monahia, în cazul femeilor.

(2) Rangurile monahale sunt: arhidiacon, singhel, protosinghel și arhimandrit, în cazul călugărilor, și stareță cu cruce (stavroforă), în cazul călugărițelor.

(3) Rangurile de arhidiacon, singhel, protosinghel și stareță stavroforă se acordă de către chiriarh, iar rangul de arhimandrit se conferă de chiriarh, cu aprobarea prealabilă a Sfântului Sinod.

Art. 82. — (1) Chiriarhii vor lua măsurile necesare pentru organizarea, cel puțin o dată pe an, a sinaxelor (consfătuirilor) stareților(elor) și egumenilor(elor) din eparhiile pe care le păstoresc, pentru analizarea problemelor specifice, promovarea schimbului de experiență duhovnicească și administrativă și adoptarea de măsuri adecvate în scopul îmbunătățirii vieții și disciplinei monahale. La aceste sinaxe monahale eparhiale pot fi chemați și duhovnicii de mănăstiri, când se consideră necesar.

(2) Cel puțin o dată la 3 ani, se vor organiza sinaxe monahale mitropolitane cu stareții(ele) și egumenii(ele) din eparhiile mitropoliei respective, la care vor participa și ierarhii Sinodului mitropolitan, pentru examinarea unor aspecte specifice vieții monahale din zonele respective, la care pot fi chemați și duhovnicii de mănăstiri, când problematica impune acest lucru.

Art. 83. — Dispozițiile cuprinse în prezentul statut sunt comune și obligatorii pentru mănăstirile, schiturile și metocurile de călugări și călugărițe din cuprinsul eparhiilor aparținătoare Patriarhiei Române.

SECȚIUNEA a V-a

A. Eparhia (arhiepiscopia și episcopia)

Art. 84. — (1) Eparhiile sunt unități bisericești constituite dintr-un număr de parohii, grupate în protopopiate, precum și din mănăstirile aflate pe un anumit teritoriu. În cuprinsul eparhiilor pot funcționa instituții de învățământ teologic și confesional, social-filantropice etc.

(2) Eparhiile sunt arhiepiscopii sau episcopii, conduse de către arhiepiscop sau episcop.

(3) Nicio eparhie nu poate avea, înființa sau administra unități de cult pe teritoriul altei eparhii.

Art. 85. — (1) Organismele de conducere ale eparhiei sunt: chiriarhul (arhiepiscopul sau episcopul eparhiot), Adunarea eparhială ca organism deliberativ, Consiliul eparhial și Permanența Consiliului eparhial ca organisme executive.

(2) Bunurile eparhiilor (episcopii și arhiepiscopii) se administrează de Consiliul eparhial și de Permanența Consiliului eparhial, prin sectoarele Bunuri bisericești, Monumente și Construcții bisericești și Economic-financiar ale Administrației eparhiale, sub îndrumarea și controlul chiriarhului.

(3) Bunurile reședinței episcopale și arhiepiscopale vor fi administrate de un referent sau inspector, ajutat de un econom, care vor îndeplini atribuțiile prevăzute în fișa postului. Ei se numesc de către chiriarh, ca și celălalt personal al reședinței eparhiale.

B. Chiriarhul (arhiepiscopul sau episcopul eparhiot)

Art. 86. — (1) În eparhia sa, chiriarhul își exercită întreaga slujire în comuniune cu Sfântul Sinod.

(2) Chiriarhul își exercită dreptul de a conduce eparhia din momentul întronizării și al primirii gramatei din partea mitropolitului său canonic, respectiv, din partea Patriarhului României pentru mitropolit și pentru chiriarhii din afara granițelor țării care se află sub autoritatea directă a Patriarhiei Române.

Art. 87. — (1) Pe durata vacanței, locțiitorul de arhiepiscop sau de episcop îndeplinește toate prerogativele titularului de scaun, cu excepția modificării structurilor (instituțiilor și posturilor) eparhiale și înstrăinării sau schimbării destinației bunurilor bisericești.

(2) Arhiepiscopul, episcopul, episcopul-vicar și arhierul-vicar poartă uniforma monahală (reverenda, rasa și camilafca) de culoare neagră, cruce, engolpion și toiag pastoral.

Art. 88. — Chiriarhul (arhiepiscopul sau episcopul) exercită următoarele atribuții:

(1) exercită slujirea de învățător, slujitor al Sfintelor Taine și păstor al eparhiei sale;

(2) conduce eparhia în conformitate cu prevederile Sfintelor Canoane, ale statutului și regulamentelor bisericești, precum și cu hotărârile Sfântului Sinod;

(3) păstrează unitatea statutară, regulamentară și administrativă bisericească și se îngrijește de aducerea la îndeplinire în cuprinsul eparhiei a hotărârilor organismelor deliberative și executive centrale și eparhiale;

(4) veghează la bunul mers al vieții bisericești din eparhie, al organismelor și instituțiilor ei;

(5) convoacă și prezidează organismele deliberative și executive ale eparhiei, precum și conferințe și întruniri ale preoților și sinaxe ale personalului monahal;

(6) reprezintă eparhia în relațiile cu autoritățile publice centrale și locale, în justiție și față de terți, personal sau prin delegați;

(7) reprezintă eparhia în relațiile cu cultele religioase recunoscute de pe teritoriul eparhiei, în conformitate cu hotărârile Sfântului Sinod;

(8) efectuează vizite canonice și pastorale în eparhie cu scopul de a intensifica viața duhovnicească a clerului și credincioșilor, precum și dinamica activității liturgice, social-misionare și administrativ-gospodărești a eparhiei;

(9) prezintă Sfântului Sinod darea de seamă anuală cu privire la activitatea pastoral-misionară și social-filantropică din eparhie;

(10) dăruiește tuturor lăcașurilor de cult din eparhie Antimisul sfințit, precum și Sfântul și Marele Mir primit de la Patriarhia Română;

(11) după o consultare prealabilă, de principiu, cu președintele Sfântului Sinod și cu mitropolitul locului (conform canonului 34 apostolic) privind oportunitatea pastoral-misionară și administrativă a alegerii unui episcop-vicar, respectiv arhierul-vicar și, în consultare, prin vot secret, cu Sinodul mitropolitan, propune Sfântului Sinod doi candidați de episcop-vicar la arhiepiscopie și doi candidați de arhierul-vicar la episcopie. Chiriarhii care au împlinit vârsta de 75 de ani și care nu au episcop-vicar sau arhierul-vicar vor propune, statutar, doi candidați eligibili pentru această demnitate bisericească;

(12) adresează scrisori pastorale clerului și credincioșilor din eparhie;

(13) hirotonește clerici și se îngrijește de ocuparea la timp a parohiilor vacante, cu respectarea prevederilor canonice, statutare și regulamentare bisericești;

(14) numește, transferă, promovează, sancționează și revocă personalul clerical, monahal și neclerical prevăzut de art. 69 alin. (4), art. 70 alin. (2) și (3), art. 105 alin. (1) și art. 109 alin. (1) și (3) din prezentul statut, în ședințe ale Permanenței Consiliului eparhial;

(15) emite decizia de încetare a activității pentru personalul clerical și neclerical, la limita de vârstă, în vederea pensionării;

(16) aprobă înființarea și desființarea de posturi la Centrul eparhial și la unitățile subordonate acestuia, în ședințe ale Permanenței Consiliului eparhial;

(17) conferă distincții clericilor și mirenilor, precum și ranguri bisericești preoților, diaconilor și personalului monahal din eparhie, cu respectarea prevederilor statutare și regulamentare bisericești;

(18) avizează, într-o ședință a Permanenței Consiliului eparhial, proiectele lucrărilor de pictură/restaurare bisericească și le trimite spre aprobare Comisiei de pictură bisericească, cu avizul consultativ al unui specialist în domeniu;

(19) acordă sau retrage binecuvântarea (aprobarea scrisă) pentru numirea personalului didactic de predare a religiei din unitățile de învățământ public și particular, pentru încadrarea personalului didactic și a personalului de conducere din școlile confesionale și de la instituțiile de învățământ preuniversitar și universitar teologic din eparhia sa;

(20) eliberează cartea canonică unui cleric (de mir sau din cinul monahal) pentru ieșirea acestuia din eparhia sa, la solicitarea scrisă a unui ierarh ortodox român din țară, care îl primește în eparhia lui;

(21) cu acordul Patriarhului României, eliberează cartea canonică unui cleric (de mir sau din cinul monahal) pentru ieșirea acestuia din eparhia sa, la solicitarea scrisă a unui ierarh ortodox român din afara granițelor țării, care îl primește în eparhia lui;

(22) cu acordul Patriarhului României, eliberează cartea canonică unui cleric (de mir sau din cinul monahal) pentru ieșirea acestuia din Patriarhia Română, la solicitarea scrisă a unui ierarh aparținând unei alte Biserici Ortodoxe autocefale;

(23) acordă dispense bisericești de căsătorie și recăsătorire pentru credincioșii mireni, în limita prevederilor canonice;

(24) acordă concediul de odihnă personalului clerical și neclerical din administrația eparhială, protopopilor, personalului clerical de la parohii, precum și personalului monahal, pentru îngrijirea sănătății;

(25) emite decizia de numire a membrilor Consistoriului eparhial aleși de Adunarea eparhială, decizia de numire a membrilor consistoriului eparhial monahal pe care i-a desemnat, a membrilor consistoriilor protopopești propuși de protopop, precum și decizia de numire a apărătorilor bisericești, admiși în urma examenului pentru apărători;

(26) aprobă sau respinge motivat hotărârile pronunțate de Consistoriul eparhial, Consistoriul eparhial monahal și consistoriile protopopești;

(27) asigură disciplina clerului și a celorlalte categorii de personal în eparhia sa, direct sau prin organisme eparhiale competente;

(28) primește plângerile aduse împotriva personalului clerical și neclerical din administrația eparhială, de la protopopiate și parohii, precum și împotriva personalului monahal și dispune măsuri corespunzătoare potrivit prevederilor canonice, statutare și regulamentare bisericești;

(29) în cazuri de vinovăție gravă poate opri de la săvârșirea celor sfinte personalul clerical din eparhia sa și dispune, fără întârziere, cercetarea cazului;

(30) poate aplica preotului sau monahului pedeapsa transferului disciplinar, prin decizie chiriarhală, când se constată că acesta influențează în rău viața parohială sau mănăstirească;

(31) aprobă, într-o ședință a Permanenței Consiliului eparhial, înființarea, organizarea și desființarea asociațiilor și fundațiilor bisericești cu caracter eparhial;

(32) acordă sau retrage binecuvântarea (aprobarea scrisă) pentru înființarea, organizarea și desființarea asociațiilor și fundațiilor cu caracter local, altele decât cele care au fondator unic sau membri asociați unități de cult, precum și pentru filialele asociațiilor și fundațiilor cu caracter național, care au binecuvântarea (aprobarea scrisă a) Sfântului Sinod;

(33) îndrumă și controlează direct și prin sectoarele de resort sau prin delegați modul în care se face administrarea bunurilor eparhiale și ale unităților componente ale eparhiei;

(34) primește rapoartele sectoarelor administrației Centrului eparhial și aprobă sau respinge într-o ședință a Permanenței Consiliului eparhial rapoartele motivate ale acestora, privind bunurile eparhiale sau ale unităților din subordine;

(35) se îngrijește ca unitățile de cult și personalul din eparhie să primească sprijinul financiar alocat de la bugetul de stat, de la bugetele locale și din fondurile proprii ale eparhiei și verifică modul de utilizare a acestuia, potrivit destinației aprobate;

(36) exercită drepturile și îndeplinește îndatoririle prevăzute de Sfintele Canoane, de prezentul statut și de regulamentele bisericești, în baza cărora emite decizii și dispoziții chiriariale, acordă ranguri bisericești și distincții;

(37) îndeplinește și alte atribuții date lui prin Sfintele Canoane, statut și regulamentele bisericești sau prin hotărâri ale Sfântului Sinod.

Art. 89. — (1) Asociațiile și fundațiile menționate la art. 88 alin. (31) și (32) au obligația de a prezenta Centrului eparhial, de două ori pe an (primăvara și toamna), rapoarte privind activitatea desfășurată și, o dată pe an, raportul privind situația financiară.

(2) Centrul eparhial, prin Corpul de control financiar și audit, poate verifica inopinat situația financiară și patrimonială a respectivelor asociații sau fundații, împreună sau separat de cenzor sau comisia de cenzori. În cazul în care constată deficiențe și lipsuri, Centrul eparhial adoptă măsuri pentru remedierea acestora.

C. Adunarea eparhială

Art. 90. — Adunarea eparhială este organism deliberativ pentru toate problemele administrative, culturale, social-filantropice, economice și patrimoniale ale eparhiei.

Art. 91. — (1) Adunarea eparhială se compune din reprezentanții aleși ai clerului și ai credincioșilor, în proporție de o treime clerici și două treimi mireni, cu o viață morală și religioasă demnă de un creștin, care au candidat cu binecuvântarea (aprobarea scrisă a) ierarhului locului. Pentru activitate potrivnică Bisericii, mandatele acestora se revocă de Adunarea eparhială, la propunerea chiriariului.

(2) Membrii mireni în Adunarea eparhială se aleg de către delegații consiliilor parohiale, constituiți în colegii electorale mirenești, pe circumscriptții.

(3) Membrii clerici în Adunarea eparhială se aleg de către toți preoții și diaconii în funcție, constituiți în colegii electorale preoțești, pe circumscriptții.

(4) Membrii Adunării eparhiale, clerici și mireni, se aleg pe termen de 4 ani. Ei pot fi aleși pentru cel mult două mandate.

(5) Numărul membrilor aleși ai Adunării eparhiale este de 30.

(6) Președintele Adunării eparhiale este arhiepiscopul sau episcopul, iar în caz de vacanță, locșitorul desemnat canonic și statutar.

(7) Episcopul-vicar sau arhierul-vicar este membru de drept al Adunării eparhiale, cu vot deliberativ.

Art. 92. — Atribuțiile Adunării eparhiale sunt următoarele:

(1) susține interesele și drepturile Bisericii și ale eparhiei, conform prevederilor canonice, statutare și regulamentare bisericești;

(2) veghează la respectarea, în cuprinsul eparhiei, a măsurilor cu caracter unitar prevăzute de statut, de regulamentele bisericești și de hotărârile organismelor bisericești centrale privitoare la administrarea bunurilor mobile și imobile ale unităților de cult din întreaga eparhie, precum și a altor bunuri patrimoniale, culturale și epitropești ale acestora;

(3) promovează activitățile educaționale, culturale, social-filantropice, misionare ale eparhiei și identifică mijloace și resurse economico-financiare pentru susținerea acestora;

(4) delegă un cleric și 2 mireni, dintre membrii Adunării eparhiale, ca reprezentanți eparhiali, în Adunarea Națională Bisericească;

(5) alege membrii consiliului eparhial, la propunerea chiriariului;

(6) alege pe cei 3 membri ai consistoriului eparhial și pe cei 2 supleanți, la propunerea chiriariului;

(7) la propunerea chiriariului, desemnează unu sau doi clerici, după caz, pentru a fi aprobați de Sinodul mitropolitan ca membri ai Consistoriului mitropolitan;

(8) aprobă raportul general anual întocmit de Consiliul eparhial și hotărăște măsuri pentru o bună desfășurare a activităților eparhiei;

(9) aprobă contul de execuție bugetară și bilanțul financiar-contabil al eparhiei, al instituțiilor și fundațiilor sale, precum și măsuri pentru asigurarea bunurilor bisericești;

(10) aprobă bugetul general al eparhiei, al instituțiilor și fundațiilor eparhiale;

(11) hotărăște cu privire la modul de administrare a bunurilor eparhiei, precum și ale instituțiilor și fundațiilor eparhiale, în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare;

(12) exercită și alte atribuții date prin prezentul statut și regulamentele bisericești.

Art. 93. — (1) Adunarea eparhială se întrunește în ședință anuală de lucru, în primul trimestru al anului, iar în ședințe extraordinare, ori de câte ori este nevoie.

(2) Convocarea Adunării eparhiale, cu precizarea ordinii de zi, se face de către președinte, cu cel puțin 14 zile calendaristice înainte de data fixată pentru ședință, iar în cazuri excepționale, în cel mai scurt timp posibil.

(3) Adunarea eparhială este statutar constituită cu prezența a două treimi din membrii săi și hotărăște valabil cu votul a jumătate plus unu din numărul membrilor prezenți.

(4) Procesul-verbal al lucrărilor Adunării eparhiale este semnat de președinte și de secretarii Adunării eparhiale și se păstrează la secretariatul eparhiei.

Art. 94. — Pentru studierea și formularea propunerilor asupra problemelor ce urmează a fi supuse deliberării, Adunarea eparhială alege, la începutul fiecărui mandat de 4 ani, dintre membrii clerici și mireni, 5 comisii de lucru permanente, care vor avea câte un președinte și un raportor din mijlocul lor, desemnați de plen, la propunerea președintelui. Comisiile Adunării eparhiale sunt:

- a) Comisia administrativ-bisericească;
- b) Comisia culturală și educațională;
- c) Comisia economică, bugetară și patrimonială;
- d) Comisia social-filantropică;
- e) Comisia organizatorică, juridică și de validare.

D. Consiliul eparhial

Art. 95. — Consiliul eparhial este organism executiv al Adunării eparhiale și are în competență problemele bisericești administrative, culturale, social-filantropice, economice, patrimoniale și fundamentale pentru întreaga eparhie.

Art. 96. — (1) Consiliul eparhial se compune din 9 membri, 3 clerici și 6 mireni, aleși pe termen de 4 ani de Adunarea eparhială dintre membrii ei. Ei pot fi aleși pentru cel mult două

mandate. Pentru activitate potrivnică Bisericii, mandatele acestora se revocă de Adunarea eparhială, la propunerea chiriarhului.

(2) Președintele Consiliului eparhial este chiriarhul, iar, în caz de vacanță, locțiitorul desemnat canonic și statutar.

(3) Episcopul-vicar sau arhiereul-vicar este membru de drept al Consiliului eparhial, cu vot deliberativ.

(4) Din încredințarea chiriarhului, ședințele Consiliului eparhial pot fi prezidate și de către episcopul-vicar, respectiv de arhiereul-vicar. În această situație, procesul-verbal al lucrărilor este supus aprobării chiriarhului.

(5) Vicarul eparhial, consilierii eparhiali, inspectorul eparhial, secretarul eparhial, exarhul, consilierul juridic și contabilul-șef sunt membri permanenți ai Consiliului eparhial, cu vot consultativ. Conducătorii instituțiilor de învățământ teologic din eparhie participă la lucrări în calitate de invitați.

(6) Secretarul eparhial este și secretar al Consiliului eparhial și întocmește procesul-verbal al lucrărilor.

Art. 97. — (1) Consiliul eparhial se întrunește la convocarea președintelui de două ori pe an sau ori de câte ori este nevoie.

(2) Consiliul eparhial este legal constituit cu prezența a cel puțin două treimi din numărul membrilor săi și ia hotărâri cu votul a jumătate plus unu din numărul membrilor prezenți.

Art. 98. — Consiliul eparhial exercită în timpul dintre ședințele Adunării eparhiale atribuțiile acestea prevăzute de art. 92 alin. (1), (2), (3) și (11), precum și următoarele atribuții:

(1) întocmește darea de seamă anuală asupra activității Cancelariei și sectoarelor Administrației eparhiale, a instituțiilor și fundațiilor eparhiale;

(2) întocmește și prezintă Adunării eparhiale contul de execuție bugetară și bilanțul financiar-contabil al eparhiei, al instituțiilor și fundațiilor sale și propune măsuri de asigurare a bunurilor bisericești;

(3) întocmește bugetul general anual al eparhiei, al instituțiilor și fundațiilor sale;

(4) sprijină catehizarea copiilor, tinerilor și adulților și ia măsuri pentru procurarea mijloacelor materiale necesare susținerii programelor culturale și educativ-religioase în eparhie;

(5) îngrijește de bunul mers al instituțiilor de învățământ teologic și al școlilor profesionale din eparhie, în conformitate cu prevederile statutare și regulamentare bisericești;

(6) înființează, organizează și supraveghează activitatea editurii și tipografiei eparhiale, a atelierelor de lumânări și pentru producerea veșmintelor și a obiectelor de cult, precum și a magazinelor pentru desfacerea acestora și a produselor achiziționate de la tipografia și atelierelor Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă;

(7) hotărăște înființarea de fonduri eparhiale destinate ajutorării parohiilor sărace, acordării de burse tinerilor care se pregătesc în instituțiile de învățământ, precum și sprijinirii programelor locale de asistență social-filantropică și cultural-misionară;

(8) hotărăște în privința înstrăinării în orice mod (vânzare, schimb, donație, cedare de drepturi litigioase etc.) a bunurilor imobile ale unităților bisericești din eparhie, cu excepția bunurilor sacre care sunt inalienabile;

(9) stabilește normele (instrucțiunile) de administrare ale bunurilor bisericești eparhiale, în materiile care nu sunt stabilite prin prezentul statut, regulamente sau hotărâri ale organismelor superioare bisericești;

(10) verifică respectarea prevederilor statutare și regulamentare bisericești cu privire la alegerile de membri mireni și clerici în organismele bisericești deliberative și executive;

(11) confirmă, suspendă sau dizolvă Consiliul parohial, la sesizarea preotului și la propunerea motivată a protopopului, dispunând instituirea unui consiliu interimar până la noi alegeri;

(12) verifică, aprobă, respinge sau modifică hotărârile organismelor parohiale, în conformitate cu prevederile art. 55 alin. (10) din prezentul statut;

(13) exercită și alte atribuții care îi sunt date prin statut, regulamente sau prin hotărâri ale organismelor centrale bisericești și ale Adunării eparhiale.

E. Permanența Consiliului eparhial

Art. 99. — Între ședințele Consiliului eparhial funcționează Permanența Consiliului eparhial.

Art. 100. — (1) Permanența Consiliului eparhial se compune din chiriarh, ca președinte, episcopul-vicar sau arhiereul-vicar, vicarul eparhial, consilierii eparhiali, inspectorul eparhial, secretarul eparhial, exarhul, consilierul juridic și contabilul-șef, ca membri. În caz de vacanță, prezidează locțiitorul desemnat canonic și statutar.

(2) Permanența Consiliului eparhial se întrunește, de regulă, săptămânal, la convocarea chiriarhului sau a delegatului său.

(3) Din încredințarea chiriarhului, Permanența Consiliului eparhial poate fi prezidată de episcopul-vicar, arhiereul-vicar, vicarul eparhial sau de unul dintre consilierii eparhiali. În acest caz, procesul-verbal al lucrărilor este supus aprobării chiriarhului.

(4) Secretarul eparhial este și secretar al ședințelor Permanenței Consiliului eparhial și întocmește procesul-verbal al lucrărilor.

(5) Hotărârile Permanenței Consiliului eparhial se iau cu votul majorității membrilor prezenți și sunt aduse la îndeplinire de Cancelaria și sectoarele Administrației eparhiale, potrivit competențelor date prin statut și regulamentele bisericești.

Art. 101. — Permanența Consiliului eparhial exercită atribuțiile Consiliului eparhial în perioada dintre ședințele acestuia, cu excepția celor prevăzute de art. 98 alin. (1), (2), (3), (8), și (12), precum și următoarele atribuții:

(1) examinează și definitivează dările de seamă anuale privind activitățile Cancelariei și sectoarelor Administrației eparhiale, ale instituțiilor și fundațiilor eparhiale;

(2) analizează și definitivează contul de execuție bugetară și bilanțul financiar-contabil al eparhiei, al instituțiilor și fundațiilor sale;

(3) prezintă Consiliului eparhial, spre verificare și avizare, proiectul bugetului general al eparhiei, al instituțiilor și fundațiilor sale;

(4) face propuneri privind planurile de activitate ale editurii și tipografiei eparhiale, precum și ale atelierelor eparhiale și mănăstirești;

(5) aprobă înființarea, desființarea, delimitarea și schimbarea întinderii teritoriale a protopopiatelor, ținând seama de cerințele misionar-pastorale locale, de situarea dintr-o zonă geografică, precum și de posibilitățile economice de funcționare;

(6) aprobă înființarea, desființarea și delimitarea teritorială a parohiilor, precum și transformarea filiilor în parohii, ținând seama de cerințele misionar-pastorale locale, de situarea parohiilor și filiilor dintr-o zonă geografică, precum și de posibilitățile economice de funcționare;

(7) aprobă clasificarea pe categorii a parohiilor, în conformitate cu prevederile art. 47 din prezentul statut;

(8) definitivează notarea anuală a preoților, la propunerea protopopului, într-o ședință de lucru din prima lună a anului următor perioadei evaluate;

(9) hotărăște în privința modului de administrare a bunurilor mobile și imobile ale eparhiei, ale instituțiilor și fundațiilor eparhiale;

(10) aprobă înființarea și organizarea de instituții cu caracter economic, cu sau fără personalitate juridică, distincte de instituțiile administrative ale eparhiei sau de unitățile

subordonate, pentru susținerea activităților misionar-pastorale și social-filantropice ale acestora, în condițiile prezentului statut, ale regulamentelor bisericești și legislației în vigoare;

(11) aprobă înființarea, organizarea, funcționarea și desființarea Casei de ajutor reciproc eparhiale, eventuala divizare sau fuzionare, precum și statutul acesteia, concordant cu Regulamentul caselor de ajutor reciproc ale clerului și salariaților bisericești, de pe lângă eparhii, aprobat de Sfântul Sinod;

(12) administrează fondurile eparhiale, ale instituțiilor și fundațiilor eparhiale destinate ajutorării parohiilor sărace, acordării de burse tinerilor care se pregătesc în instituțiile de învățământ, precum și sprijinirii programelor locale de asistență social-filantropică și cultural-misionară;

(13) administrează bunurile mobile și imobile ale eparhiei, ale instituțiilor culturale, social-filantropice și fundaționale eparhiale, în conformitate cu hotărârile Adunării eparhiale;

(14) verifică și aprobă raportul anual privind situația bunurilor mobile și imobile aflate în proprietatea sau folosința unităților de cult din eparhie (inventar, stare fizică etc.), întocmit de sectorul de resort;

(15) se îngrijește de păstrarea, întreținerea, repararea, construcția și punerea în valoare a bunurilor mobile și imobile eparhiale;

(16) stabilește normele de administrare ale bunurilor bisericești eparhiale, în materiile care nu sunt stabilite prin prezentul statut, regulamente sau hotărâri ale organismelor superioare bisericești;

(17) aprobă propunerea ecleziarhului privind înzestrarea și dotarea Catedralei eparhiale cu odoare, veșminte și mobilier necesar;

(18) asigură buna funcționare și întreținerea reședinței chiriarhale, a reședinței episcopului sau arhierelui vicar, a casei arhieresti a arhierelui pensionar sau retras, precum și cheltuielile necesare acestora;

(19) aprobă proiectele de investiții în limita bugetului anual al eparhiei;

(20) aprobă proiectele de buget și rapoartele economico-financiare ale protopopiatelor, ale parohiilor și ale mănăstirilor;

(21) face demersuri către autoritățile publice centrale și locale pentru obținerea de sprijin destinat susținerii activităților pastoral-misionare, culturale și social-filantropice ale eparhiei și unităților sale, restaurării monumentelor bisericești, precum și construirii de noi biserici în cuprinsul eparhiei;

(22) întocmește raportul către Consiliul eparhial privind inventarul protopopiatelor, parohiilor și mănăstirilor;

(23) verifică și aprobă inventarul bunurilor mobile și imobile ale eparhiei, ale instituțiilor și fundațiilor eparhiale, întocmit de sectorul de resort, pe care îl prezintă anual Adunării eparhiale și Sinodului mitropolitan;

(24) hotărăște în privința acceptării donațiilor de bunuri imobile, legatelor și sponsorizărilor și cumpărării de bunuri în favoarea eparhiei sau unităților bisericești din eparhie;

(25) referă, pentru Consiliul eparhial, în privința folosului înstrăinării în orice mod (vânzare, schimb, donație, cedare de drepturi litigioase etc.) a bunurilor imobile ale unităților bisericești din eparhie, cu excepția bunurilor sacre care sunt inalienabile;

(26) pune în aplicare hotărârea Sinodului Mitropolitan în legătură cu înstrăinarea în orice mod (vânzare, schimb, donație, cedare de drepturi litigioase etc.) a bunurilor imobile bisericești ale Centrului eparhial, ale instituțiilor și fundațiilor eparhiale, cu excepția bunurilor sacre care sunt inalienabile;

(27) solicită în scris protopopiatelor inventarierea bunurilor oficiilor protopopești și aprobă componența comisiei de inventariere a bunurilor oficiilor protopopești;

(28) decide cu privire la contestațiile făcute împotriva hotărârilor organismelor parohiale;

(29) ia măsuri și controlează, prin delegați, ca unitățile componente bisericești din subordine să administreze în mod legal și unitar bunurile bisericești;

(30) exercită și alte atribuții care îi sunt date prin statut, regulamente sau prin hotărâri ale Adunării eparhiale și ale Consiliului eparhial.

Art. 102. — Hotărârile Adunării eparhiale, ale Consiliului eparhial și ale Permanenței Consiliului eparhial devin executorii după confirmarea lor în scris de către chiriarhul locului. În caz de neconfirmare, chiriarhul dispune rediscutarea problemei.

F. Cancelaria și Administrația eparhială

Art. 103. — În exercitarea atribuțiilor sale, chiriarhul este ajutat de un episcop-vicar sau de un arhieru-vicar, potrivit rangului eparhiei (arhiepiscopie sau episcopie), de Cancelaria și Administrația eparhială.

Art. 104. — (1) Episcopii-vicari și arhierii-vicari sunt membri de drept ai organismelor deliberative și executive eparhiale, iar, în cadrul Administrației eparhiale, au atribuțiile ce le sunt delegate, prin decizie, de chiriarhi, cu aprobarea Sfântului Sinod. Ei poartă, cu aprobarea Sfântului Sinod, titluri legate de eparhiile respective ori, după caz, titluri speciale, hotărâte de Sfântul Sinod.

(2) Episcopii-vicari și arhierii-vicari au îndatorirea pastorală și misionară de a fi prezenți în cuprinsul eparhiei, cel puțin trei zile pe săptămână, iar lunar să aducă la cunoștința chiriarhului lor, prin rapoarte de activitate liturgică, pastorală și de inspecție pe teren, lucrarea desfășurată ca delegat al chiriarhului, în relațiile eparhiei cu instituțiile de stat, cu organizații și persoane particulare care sprijină activitatea eparhiei, formulând propuneri de rezolvare a problemelor sesizate.

Art. 105. — (1) Vicarul eparhial, consilierii eparhiali, inspectorul eparhial și secretarul eparhial se numesc prin decizie chiriarhală, pe o perioadă de 4 ani, într-o ședință de lucru a Permanenței Consiliului eparhial, ținându-se seama de următoarele criterii: media generală de licență în teologie — minimum 8,50, fără impedimente canonice sau condamnări penale și având o activitate deosebită liturgică, administrativ-pastorală, misionară și culturală.

(2) Personalul din Administrația și Cancelaria eparhială (vicarul eparhial, consilierii eparhiali, inspectorul eparhial, exarhul, consilierul juridic, contabilul-șef și secretarul eparhial), precum și protopopii pot fi numiți, prin decizie chiriarhală, pentru un nou mandat de 4 ani, doar dacă în cursul celor 4 ani de activitate au primit calificativul maxim cu ocazia evaluărilor periodice.

(3) Vicarul eparhial, consilierii eparhiali, inspectorul eparhial și secretarul eparhial au atribuții stabilite, prin decizie, de chiriarh. Ei participă fără drept de vot la ședințele Adunării eparhiale, iar la ședințele Permanenței Consiliului eparhial, cu vot deliberativ. Clericii din Cancelaria și Administrația eparhială pot fi numiți slujitori la parohii direct (fără concurs) de către chiriarh.

Art. 106. — (1) Din încredințarea chiriarhului, Cancelaria eparhială pregătește, împreună cu vicarul eparhial și sectoarele Administrației eparhiale, lucrările organismelor deliberative și executive eparhiale și duce la îndeplinire hotărârile acestora.

(2) Cancelaria eparhială are următoarele servicii și compartimente: cabinetul chiriarhului, secretariatul, oficiul canonic-juridic, corpul de inspecție bisericească, biroul de comunicații și relații cu publicul, registratură, arhivă.

(3) Vicarul eparhial are, în principal, atribuții de protocol, reprezentare și relații cu instituții și organizații care sprijină activitățile eparhiei. În acest sens, el activează ca delegat al chiriarhului, căruia îi prezintă raport scris despre modul de îndeplinire a activităților încredințate.

Art. 107. — (1) Corpul de inspecție bisericească al chiriarhului este încadrat cu următorul personal, numit de chiriarh într-o ședință de lucru a Permanenței Consiliului eparhial:

a) Un inspector eparhial bisericesc, numit în condițiile art. 105 alin. (1) din prezentul statut, cu atribuții generale de inspecție bisericească și de acuzator la Consistoriul eparhial și la Consistoriul mitropolitan pentru dosarele instrumentate de către acesta, judecate în apel sau recurs;

b) Un inspector pentru instituțiile de învățământ preuniversitar teologic (seminarii teologice liceale, școli de cântăreți bisericești/școli de arte și meserii), având competențe în domeniile liturgic, duhovnicesc și administrativ-gospodăresc;

c) Exarhul mănăstirilor numit dintre arhimandriți sau protosingheli, cu atribuții generale de îndrumare, de inspecție, de control la mănăstiri și de referent pentru problemele mănăstirești. Acesta poate conduce și Sectorul Exarhatul mănăstirilor.

(2) Membrii Corpului de inspecție bisericească al chiriarhului își desfășoară activitatea din dispoziția acestuia, potrivit atribuțiilor prevăzute de statut, de regulamentele bisericești și de legislația civilă în vigoare.

Art. 108. — (1) Administrația eparhială duce la îndeplinire hotărârile organismelor deliberative și executive centrale și eparhiale, prin următoarele sectoare de activitate:

- a) Sectorul administrativ-bisericesc;
- b) Sectorul învățământ și activități cu tineretul;
- c) Sectorul cultural și comunicații media;
- d) Sectorul social-filantropic și misionar;
- e) Sectorul economic-financiar;
- f) Sectorul patrimoniu și construcții bisericești;
- g) Sectorul Exarhatul mănăstirilor;
- h) Control financiar și audit intern.

(2) În funcție de cerințele pastorale și administrative locale, Permanența Consiliului eparhial poate înființa și alte sectoare de activitate.

(3) În cadrul sectoarelor Administrației eparhiale pot funcționa următoarele servicii și compartimente: bibliotecă, muzeu, personal-resurse umane, contabilitate, tehnic, editură, tipografie, ateliere, precum și altele, potrivit cerințelor locale specifice.

(4) Administrația eparhială este condusă de chiriarh, ajutat de episcopul-vicar sau arhiereul-vicar, împreună cu vicarul eparhial și consilierii eparhiali.

Art. 109. — (1) În Cancelaria și Administrația eparhială este încadrat, pe funcții de execuție, personal de specialitate, clerical, monahal și neclerical. Acesta este numit, transferat și promovat de chiriarh în ședință a Permanenței Consiliului eparhial.

(2) Consilierii eparhiali împreună cu personalul de specialitate studiază și întocmesc referate asupra problemelor ce urmează a fi dezbătute de organismele deliberative eparhiale sau a fi rezolvate de chiriarh.

(3) Toate categoriile de personal clerical, monahal și neclerical menționate la art. 105 alin. (1), art. 107 alin. (1) și la alin. (1) din prezentul articol se sancționează și se revocă de către chiriarh, într-o ședință a Permanenței Consiliului eparhial, pentru activitate necorespunzătoare sau abateri disciplinare.

SECȚIUNEA a VI-a

A. Mitropolia

Art. 110. — (1) Sub raport canonic și administrativ, episcopii și arhiepiscopiile sunt grupate în mitropolii.

(2) Mitropoliile din interiorul și din afara granițelor țării sunt conduse de către un mitropolit.

B. Sinodul mitropolitan

Art. 111. — (1) Mitropolitul, împreună cu arhiepiscopii, episcopii, precum și episcopii-vicari și arhiereii-vicari de la eparhiile sufragane alcătuiesc Sinodul mitropolitan.

(2) Sinodul mitropolitan coordonează activitățile comune ale eparhiilor din mitropolie, în limitele înscrise în Sfintele Canoane, precum și în normele statutare și regulamentare în vigoare.

(3) Sinodul mitropolitan veghează ca pe cuprinsul mitropoliei, prin consultare și cooperare ierarhică, să fie apărute și promovate credința ortodoxă, unitatea liturgică și disciplina canonică a clerului și monahilor, precum și întrajutorarea frățească între eparhii.

(4) Sinodul mitropolitan este autoritatea canonică disciplinară locală pentru ierarhii din mitropolie (mitropolit onorific, arhiepiscop, arhiepiscop onorific, episcop, episcop-vicar, arhiereu-vicar) în ceea ce privește abaterile acestora.

(5) Sinoadele mitropolitane se pot întruni în ședințe comune pentru a elabora și a aplica planuri de cooperare permanentă la nivel pastoral-misionar, social-filantropic și cultural de interes regional, despre care vor informa Sfântul Sinod în scris.

Art. 112. — (1) Sinodul mitropolitan este prezidat de mitropolit, care îl convoacă ori de câte ori este nevoie.

(2) În caz de vacanță a mitropolitului, Sinodul mitropolitan este prezidat de Patriarhul României sau ierarhul desemnat de acesta canonic și statutar.

(3) Sinodul mitropolitan al Mitropoliei Munteniei și Dobrogei, în situația examinării acuzațiilor (sesizărilor) referitoare la un ierarh din mitropolie, este prezidat de unul dintre arhiepiscopii din mitropolie desemnat de Patriarhul României.

(4) Sinodul mitropolitan ia hotărâri cu votul a jumătate plus unu din numărul membrilor prezenți.

(5) Lucrările Sinodului mitropolitan se pregătesc de către personalul clerical de conducere, respectiv consilier eparhial și secretar eparhial, desemnați de mitropolit, iar hotărârile acestuia se păstrează distinct în arhiva eparhiei de reședință a mitropolitului, împreună cu procesele-verbale ale ședințelor.

Art. 113. — Pe lângă atribuțiile enumerate mai sus, Sinodul mitropolitan are și următoarele atribuții:

(1) propune Sfântului Sinod înființarea de noi eparhii, modificarea teritorială și schimbarea titulaturii eparhiilor din mitropolie, în consultare cu Adunarea eparhială, ținând seama de cerințele pastoral-misionare, de posibilitățile economice de funcționare, precum și de organizarea administrativ-teritorială a Statului, după o consultare prealabilă a mitropolitului și ierarhului eparhiot cu Patriarhul României și a Patriarhiei Române cu instituțiile administrației publice centrale, care au competențe în domeniul cultelor, privind posibilitatea de susținere materială a noilor eparhii;

(2) hotărăște în legătură cu înstrăinarea în orice mod (vânzare, schimb, donație, cedare de drepturi litigioase etc.) a bunurilor imobile bisericești ale centrelor eparhiale și ale instituțiilor și fundațiilor eparhiale din mitropolie, cu excepția bunurilor sacre care sunt inalienabile;

(3) analizează și avizează solicitările venite de la eparhiile sufragane privind canonizarea de sfinți, proiectele de texte liturgice și icoane pentru cinstirea acestora și înaintează Sfântului Sinod propunerile sale;

(4) aprobă tematicile cursurilor pentru obținerea de către personalul clerical a gradelor profesionale (definitiv și gradul II), organizate de unitățile de învățământ universitar teologic din mitropolie, aprobate de Sfântul Sinod;

(5) avizează, prin consultare deschisă, urmată de vot secret consultativ, propunerile chiriarhilor eparhiilor din mitropolie pentru alegerea episcopilor-vicari și arhiereilor-vicari de către Sfântul Sinod;

(6) aprobă, la solicitarea scrisă a chiriarhului, înființarea, desființarea și transformarea mănăstirilor de călugări în mănăstiri de călugărițe sau a mănăstirilor de călugărițe în

mănăstiri de călugări, precum și ridicarea schiturilor la rang de mănăstiri, în condițiile art. 75 alin. (1) din prezentul statut;

(7) aprobă propunerile eparhiilor sufragane privind componența Consistoriului mitropolitan și desemnează reprezentanții mitropoliei în Consistoriul Superior Bisericesc și în Consistoriul Superior Bisericesc Monahal;

(8) aprobă, modifică sau respinge hotărârile propuse de Consistoriul mitropolitan pentru cauzele privind depunerea din slujirea clericală;

(9) validează sau invalidează hotărâri ale Consiliilor eparhiale din cuprinsul mitropoliei privind înstrăinarea în orice mod (vânzare, schimb, donație, cedare de drepturi litigioase etc.) a bunurilor imobile (clădiri sau terenuri) eparhiale;

(10) exercită și alte atribuții date lui prin Sfintele Canoane, prin prezentul statut și regulamentele bisericești sau prin hotărâri ale Sfântului Sinod.

C. Mitropolitul

Art. 114. — (1) Mitropolitul este conducătorul canonic al unei mitropolii, exercită drepturile și îndeplinește îndatoririle prevăzute de Sfintele Canoane, de tradiția bisericească și de prezentul statut.

(2) Titulatura mitropolitului este cea a arhiepiscopiei pe care o păstorește și a mitropoliei pe care o conduce.

(3) El poartă ca semn distinctiv cruce pe culion, cu camilafcă neagră.

(4) Mitropolitul are următoarele atribuții:

a) convoacă și prezidează Sinodul mitropolitan;

b) prezidează ședința Sfântului Sinod pentru alegerea de arhiepiscopi și episcopi sufragani;

c) hirotonește, împreună cu alți ierarhi, pe arhiepiscopii și episcopii sufragani, iar pe episcopii-vicari și arhierii-vicari de la eparhiile din mitropolie, împreună cu chiriarhii acestora;

d) emite gramata mitropolitană pentru întronizarea arhiepiscopilor și episcopilor sufragani și îi întronizează;

e) numește locuitori de arhiepiscopi și episcopi, în caz de vacanță, la eparhiile sufragane;

f) efectuează vizite canonice (statutare) în eparhiile din mitropolie, la invitația chiriarhilor acestora;

g) exercită dreptul de a primi apel și dreptul de devoluțiune în eparhiile sufragane pentru restabilirea ordinii canonice și administrative;

h) convoacă sinaxele (consfăturile) stareților și duhovnicilor de la mănăstirile din eparhiile sufragane cel puțin o dată la 3 ani;

i) prezidează comisia mitropolitană de pictură bisericească, constituită din 3—5 membri, pictori/restauratori de pictură bisericească autorizați;

j) primește acuzațiile (sesizările) privind mitropoliții onorifici, arhiepiscopii, arhiepiscopii onorifici, episcopii, episcopii-vicari și arhierii-vicari de la eparhiile din mitropolie, și, în consultare cu Patriarhul României, le înaintează Sinodului Permanent printr-o adresă scrisă, solicitând examinarea acestora în vederea trimerii în judecata Consistoriului Arhieresc Prim;

k) sesizează Sinodul mitropolitan în situația unor presupuse abateri atribuite ierarhilor din mitropolie, pentru clarificarea cazului;

l) emite decizia mitropolitană de numire a președintelui Consistoriului mitropolitan și a Consistoriului mitropolitan monahal. Comunică Patriarhiei Române numele clericilor de mir, ale exarhilor de mănăstiri și ale altor clerici din rândul cinului monahal din mitropolie, desemnați de Sinodul mitropolitan pentru a fi membri titulari sau supleanți în Consistoriul Superior Bisericesc și în Consistoriul Superior Bisericesc Monahal;

m) aprobă, modifică sau respinge hotărârile propuse de Consistoriul mitropolitan și de Consistoriul mitropolitan monahal pentru cauzele privind caterisirea;

n) exercită și alte atribuții prevăzute de Sfintele Canoane, de prezentul statut și regulamentele bisericești sau de hotărâri ale Sfântului Sinod.

PARTEA a II-a

Despre cler

CAPITOLUL I

Învățământul teologic pentru pregătirea clerului. Predarea religiei. Școlile confesionale

Art. 115. — (1) Pregătirea personalului bisericesc din toate categoriile se face în următoarele unități de învățământ teologic integrate în învățământul de stat preuniversitar și universitar:

a) școli de cântăreți bisericești (școli de arte și meserii);

b) seminarii teologice liceale;

c) facultăți de teologie.

(2) În funcție de cerințele specifice, Biserica Ortodoxă Română poate organiza și unități proprii de învățământ teologic, de cercetare științifică-teologică și pentru formare profesională, precum și alte unități de învățământ proprii (preșcolar, primar, gimnazial și liceal), în condițiile prevăzute de lege.

(3) Instituțiile de învățământ teologic sunt destinate pregătirii personalului de cult, a profesorilor de religie, a altor specialiști necesari activității religioase și sociale a Bisericii, precum și a aceluia care doresc formare teologică, în condițiile prevăzute de lege, de prezentul statut și de regulamentele bisericești.

Art. 116. — (1) Unitățile de învățământ preuniversitar teologic integrate în învățământul de stat, respectiv școlile de cântăreți bisericești și seminariile teologice liceale, se înființează, organizează și desființează de către eparhiile pe teritoriul cărora vor funcționa, cu avizul sinoadelor mitropolitane și aprobarea Sfântului Sinod, în condițiile prevăzute de lege.

(2) Planurile și programele pentru învățământul preuniversitar teologic se avizează de sinoadele mitropolitane și se aprobă de Sfântul Sinod, cu respectarea prevederilor legale.

Art. 117. — (1) Unitățile de învățământ universitar teologic, respectiv facultățile de teologie, se înființează, organizează și desființează de către eparhiile pe teritoriul cărora vor funcționa, cu aprobarea Sfântului Sinod, în condițiile prevăzute de lege.

(2) Planurile și programele pentru învățământul universitar teologic se elaborează de unitățile de învățământ și se aprobă de Sfântul Sinod, cu respectarea prevederilor legale.

Art. 118. — (1) Modul de organizare și funcționare, profilurile și specializările, echivalarea și recunoașterea diplomelor de studii obținute în străinătate, admiterea și durata cursurilor în unitățile de învățământ preuniversitar și universitar teologic se stabilesc prin regulamente-cadru și hotărâri ale Sfântului Sinod, în condițiile prevăzute de lege.

(2) Personalul didactic și de conducere din unitățile de învățământ teologic integrate în învățământul de stat se recunoaște de către ministerul de resort, în condițiile prevăzute de lege și de protocoalele încheiate între Biserica Ortodoxă Română și ministerul de resort, cu acordul prealabil al chiriarhului eparhiei pe raza cărora acestea funcționează. Personalul didactic clerical poate funcționa și la parohie, cu aprobarea chiriarhului.

(3) Unitățile de învățământ preuniversitar și universitar teologic se află în jurisdicția canonică a Sfântului Sinod și a chiriarhului locului și în subordinea administrativă a autorităților și instituțiilor competente prevăzute de lege.

(4) Inspecția unităților de învățământ teologic în domeniile liturgic, duhovnicesc și administrativ-gospodăresc, precum și controlul gestiunii bunurilor unităților de învățământ teologic care aparțin Bisericii se exercită prin organisme abilitate ale eparhiilor pe raza cărora acestea funcționează, cu respectarea prevederilor statutare și regulamentare bisericești.

(5) Admiterea candidaților pentru școlarizare în unitățile de învățământ teologic de toate gradele se face numai cu binecuvântarea (aprobarea scrisă a) chiriarhului locului.

Art. 119. — (1) Eparhiile au responsabilitatea predării religiei în învățământul de stat, particular și confesional, în centrele de plasament proprii, precum și în cele organizate de instituții publice sau particulare.

(2) Planurile și programele pentru predarea religiei se aprobă de către Sfântul Sinod.

(3) Personalul didactic care predă religia în unitățile de învățământ de stat și particular se numește cu acordul (aprobarea scrisă a) chiriarhului fiecărei eparhii.

(4) Preotul paroh împreună cu profesorul de religie au responsabilitatea asigurării asistenței religioase în unitățile de învățământ din cuprinsul parohiei.

(5) În cazul în care un cadru didactic, cleric sau laic, dintre cei care predau disciplina Religie, săvârșește abateri de la doctrina și morala Bisericii, în urma cercetării, chiriarhul îi poate retrage acordul (aprobarea scrisă) de a preda religia, fapt care duce la desfacerea contractului individual de muncă. Această dispoziție este comună și pentru personalul didactic din unitățile de învățământ preuniversitar, universitar teologic și confesional.

Art. 120. — Cu binecuvântarea (aprobarea scrisă a) chiriarhului locului și aprobarea Sfântului Sinod, eparhiile și unitățile de cult dependente de acestea au dreptul de a înființa și administra forme de învățământ confesional de toate nivelurile, profilurile și specializările, în conformitate cu prevederile prezentului statut, cu regulamentele bisericești și în condițiile legii.

Art. 121. — (1) Sfântul Sinod aprobă solicitările facultăților de teologie, însoțite de acordul senatelor universitare, pentru organizarea doctoratului în teologie, în condițiile prevăzute de lege.

(2) Sfântul Sinod aprobă și comunică ministerului de resort, pentru acord, facultățile de teologie atestate pentru organizarea cursurilor și examenelor în vederea perfecționării și obținerii gradelor profesionale și didactice (definitiv, II și I) de către personalul clerical și de către cadrele didactice care predau Religia sau discipline teologice în învățământul preuniversitar teologic.

(3) Cadrele didactice din rândul personalului clerical, care predau Religia sau discipline teologice în învățământul preuniversitar, li se echivalează ca grade profesionale în preoție gradele didactice (definitiv, II și I) obținute în învățământ.

CAPITOLUL II

Recrutarea personalului bisericesc

SECȚIUNEA I

Numirea personalului bisericesc din parohii

Art. 122. — Cântăreții bisericești (cantorii), dascălii (cateheții), paracliserii, clopotarii și întreg personalul neclerical se numesc de către chiriarh, într-o ședință a Permanenței Consiliului eparhial, la propunerea preotului paroh și a Consiliului parohial. Pentru motive de indisciplină, aceștia pot fi sancționați sau revocați în condițiile prevăzute de art. 148—150 din prezentul statut.

Art. 123. — (1) Preoții și diaconii slujitori se recrutează dintre doctorii, absolvenții de masterat și licențiații facultăților de teologie, specializarea Teologie pastorală, care au susținut examenul de capacitate preoțească.

(2) Preoții și diaconii sunt numiți la parohie de chiriarh, într-o ședință a Permanenței Consiliului eparhial, cu respectarea prevederilor statutare și regulamentare bisericești.

(3) Numirea și transferarea preoților și a diaconilor la parohii se fac prin concurs, cu excepțiile prevăzute de art. 39 alin. (1), art. 105 alin. (2), art. 124 alin. (5) și art. 125 alin. (3).

(4) Pentru a putea fi numiți, candidații la posturile de preot și diacon trebuie să corespundă condițiilor canonice, statutare și regulamentare bisericești.

(5) Hirotesia întru citeț și ipodiaton și hirotonia întru diacon și preot se fac numai pe seama unui altar din cuprinsul eparhiei.

(6) Într-o parohie, prezența frecventă a unor clerici de mir sau de mănăstire din afara parohiei, pentru activități pastorale și misionare, este îngăduită numai cu aprobarea scrisă a chiriarhului locului.

(7) Raportul între personalul clerical și Centrul eparhial este unul de slujire și misiune liber asumată, conform mărturisirii (declarației) solemne publice rostite și semnate de către fiecare candidat înaintea hirotoniei întru preot. La începerea activității pastorale în unitatea pentru care a fost numit, personalul bisericesc primește din partea chiriarhului o decizie prin care se reglementează drepturile și îndatoririle ce-i vor reveni.

(8) Fără binecuvântarea (aprobarea scrisă a) chiriarhului locului nu este îngăduit preoților, diaconilor și călugărilor să înființeze, să fie membri sau să participe în asociații, fundații și organizații de orice tip.

(9) Este interzis clericilor și călugărilor să înființeze sau să facă parte din organizații de tip sindical.

(10) În Biserica Ortodoxă Română, statutul de cleric și cel de monah este incompatibil cu exercitarea oricăror activități personale (private) cu caracter economic, financiar și comercial, direct sau prin interpuși, activități care contravin moralei creștine și aduc prejudicii spirituale și materiale Bisericii.

(11) Primirea sau reprimirea clericilor dintr-o altă Biserică Ortodoxă autocefală în Biserica Ortodoxă Română se face cu acordul scris al Chiriarhului eparhiei unde este (re)primit și cu aprobarea scrisă a Patriarhului României.

Art. 124. — (1) La parohiile din mediul urban (municipii și orașe), preoții se numesc prin concurs, dintre doctorii, absolvenții de masterat și licențiații în teologie. Aceștia sunt datori să aibă minimum cinci ani de vechime în cler și să promoveze examenul de selecționare pentru parohiile din mediul urban.

(2) La parohiile din mediul rural (comune și sate), preoții și diaconii se numesc prin concurs dintre doctorii în teologie, absolvenții de masterat și licențiații în teologie care au promovat examenul de capacitate preoțească. În cazul preoților care solicită transferul, aceștia sunt datori să aibă cel puțin cinci ani de la ultimul transfer.

(3) În cazul în care la unele parohii din mediul rural nu se prezintă candidați care întrunesc condițiile prevăzute la alineatul precedent, pot fi numiți și absolvenți de seminar care au susținut examenul de capacitate.

(4) În situații misionare urgente, transferul preoților se poate face o singură dată și după o perioadă mai mică de cinci ani de la ultimul transfer, dacă aceștia au calități și merite deosebite.

(5) În situații misionare urgente din mediul urban sau rural, chiriarhul poate numi sau transfera, fără concurs, un preot într-un post vacant.

Art. 125. — (1) Promovarea examenelor pentru obținerea gradelor profesionale (definitiv, II și I) dă dreptul preoților și diaconilor de a concura sau a solicita transferul pentru ocuparea de posturi în parohii de categorii superioare. Cursurile și examenele pentru obținerea gradelor profesionale (definitiv, II și I) sunt obligatorii ca formă continuă de perfecționare a pregătirii clericului și se desfășoară potrivit metodologiei, la instituțiile de învățământ universitar teologic, care se aprobă de către Sfântul Sinod.

(2) Doctorii în teologie, absolvenții de masterat, licențiații în teologie, absolvenții de seminar teologic liceal, citeții și ipodiatonii teologi nu pot fi hirotesii sau hirotonii într-o altă eparhie fără documentele de ieșire canonică din eparhia de care aparțin.

(3) Personalul clerical și neclerical din mănăstiri, de la catedralele episcopale, arhiepiscopale, mitropolitane și patriarhale se numește direct (fără concurs) de către chiriarhi.

SECȚIUNEA a II-a

Alegerea ierarhilor în Biserica Ortodoxă Română

Art. 126. — (1) Alegerea de Patriarh al României, mitropolit, arhiepiscop și episcop eparhial se face, prin vot secret, de către Sfântul Sinod, după consultarea clerului și mirenilor din organismele bisericești, în termen de cel mult 60 de zile de la vacantarea scaunului respectiv sau de la înființarea unei noi eparhii.

(2) Sfântul Sinod, în cazul alegerilor de ierarhi, este constituit statutar cu prezența a trei pătrimi dintre membrii săi.

(3) Ședința Sfântului Sinod pentru alegerea de Patriarh al României, mitropolit, arhiepiscop și episcop eparhial are loc după ce s-a îndeplinit procedura de consultare prevăzută de prezentul statut.

(4) În vederea întocmirii listei de candidați eligibili pentru ocuparea scaunelor vacante de mitropoliți, arhiepiscopi și episcopi eparhioți, niciun ierarh eparhial nu poate fi desemnat candidat pentru alegere la o altă eparhie, într-o perioadă mai scurtă de 7 ani de la data întronizării în eparhia pe care o păstorește, nici dacă are vârsta peste 70 de ani, nici nu poate trece la o eparhie de același rang. Eventuala excepție la întocmirea listelor de candidați eligibili, motivată doar de apărarea credinței ortodoxe și de situații de urgență misionară la eparhiile din țară și din afara granițelor țării, se aprobă, prin vot secret, de către Sfântul Sinod, cu două treimi din voturile valide, îndată după vacantarea unei eparhii sau înființarea uneia noi.

A. Alegerea Patriarhului României

Art. 127. — (1) Pentru slujirea, demnitatea și răspunderea de Patriarh al României este eligibil oricare dintre mitropoliții, arhiepiscopii și episcopii eparhioți în funcțiune, cetățeni români, care sunt doctori sau licențiați în teologie și s-au impus în conștiința Bisericii și a societății prin dragoste față de Dumnezeu și de Biserică, viață curată, cultură teologică, demnitate eclesială, zel misionar și simț gospodăresc, având o vechime de cel puțin 7 ani de slujire ca ierarh eparhial, la data alegerii de Patriarh. Lista eligibililor se întocmește de Cancelaria Sfântului Sinod pe baza Condiției Sfinte a hirotoniei arhierilor și constituie buletin de vot consultativ.

(2) Pentru alegerea Patriarhului României, Sfântul Sinod, prezidat de mitropolitul cu cea mai mare vechime în slujirea arhierescă și care anunță public, în deschiderea ședinței, că nu acceptă să fie propus pentru candidatură, stabilește, prin consultare deschisă urmată de vot secret consultativ, o listă de 2 candidați dintre chiriarhii eligibili, cu motivarea fiecărei propuneri, după cum urmează:

a) președintele de ședință, ajutat de secretarul Sfântului Sinod, verifică dacă buletinele de vot sunt șampilate și conțin numele chiriarhilor eligibili, cu excepția cazului în care vreunul s-ar retrage de pe listă;

b) La apelul secretarului de ședință, fiecare votant primește un buletin de vot, sărută Sfânta Evanghelie și, mergând în cabina de votare, cu frică de Dumnezeu și dragoste de Biserică, bifează pe buletin numele celui pe care îl consideră vrednic să fie ales. Înainte de a părăsi cabina, fiecare votant împătorește buletinul de vot în 4, în așa fel încât ștampila să fie vizibilă;

c) Apoi, fiecare votant depune buletinul în prima urnă;

d) Votarea este obligatorie. Buletinele de vot nebifate, bifate incorect sau cu adăugiri sunt voturi nule și nu se iau în considerare la constatarea rezultatului votării;

e) Președintele numără buletinele de vot, trecându-le din prima urnă în cea de-a doua. Numărul buletinelor trebuie să fie egal cu acela al votanților prezenți;

f) Președintele desface fiecare buletin din cea de-a doua urnă, citește cu voce tare numele bifat și îl depune în prima urnă. În acest timp, secretarul înscrie într-o listă voturile sub numele respective, rostite de președinte;

g) Secretarul, după ce a verificat dacă numărul voturilor este egal cu cel al buletinelor, semnează lista întocmită în ordinea numărului de voturi obținute și o predă președintelui. Acesta o citește cu voce tare, după care o semnează;

h) În caz de egalitate de voturi între mai mulți candidați, se va organiza o nouă votare la care participă doar aceștia, până când vor rezulta primii 2 eligibili care au obținut cele mai multe voturi;

i) În urma votului secret consultativ, pe lista candidaților sunt înscrisi, în ordinea dipticelor, primii 2 eligibili care au obținut cele mai multe voturi.

(3) În numele și pe baza listei stabilite de Sfântul Sinod, Sinodul Permanent, prezidat în condițiile alin. (2), se consultă, într-o ședință specială, cu membrii clerici și mireni din Adunarea Națională Bisericească și cu membrii Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei Bucureștilor, la care se adaugă decanul Facultății de teologie și directorul Seminarului teologic din Arhiepiscopia Bucureștilor care, împreună, formează Colegiul Național Consultativ. Consultarea are loc la sediul Patriarhiei Române, la data stabilită de loțiitorul de Patriarh al României împreună cu Sinodul Permanent.

(4) Lista celor 2 candidați eligibili care au obținut cele mai multe voturi în cadrul consultărilor din Sfântul Sinod este prezentată Colegiului Național Consultativ, de către președinte, care solicită opinia acestuia privind menținerea listei cuprinzând numele celor 2 candidați sau completarea ei motivată cu încă un candidat eligibil.

a) Dacă votul deschis al Colegiului este pozitiv, adică jumătate plus unu din voturile valide, se va trece la votarea secretă pentru a se obține încă un candidat din lista candidaților eligibili; fiecare votant va propune doar un nume din lista candidaților eligibili;

b) Votarea se face cu respectarea procedurii prevăzute de alin. (2) lit. b)—h), cu adaptările adecvate;

c) Președintele, ajutat de secretar și de 2 bărbați de încredere desemnați din rândul membrilor clerici și mireni ai Colegiului Național Consultativ, verifică dacă buletinele de vot sunt șampilate și conțin numele chiriarhilor eligibili, în ordinea dipticelor, stabiliți prin votul secret consultativ al celor prezenți;

d) În cadrul votării secrete consultative se vor exprima prin vot numai membrii organismelor bisericești participanți la ședința specială. Membrii Sinodului Permanent nu votează. Numele candidatului care a obținut jumătate plus unu din voturile valide, după una sau mai multe votări, va fi adăugat de Sfântul Sinod pe lista cu cei 2 candidați, stabilită anterior consultării.

Art. 128. — (1) Lucrările Sfântului Sinod pentru alegerea Patriarhului României sunt deschise și închise de către loțiitorul de Patriarh și sunt prezidate de către ierarhul eparhial cu cea mai mare vechime în slujirea arhierescă, în ordinea dipticelor, dintre mitropoliții, arhiepiscopii și episcopii eparhioți, așa cum rezultă din Condiția Sfântă a hirotoniei arhierilor.

(2) Pentru desfășurarea votării, pe durata ședinței, președintele de ședință este asistat, ca bărbați de încredere, de primii 2 episcopi-vicari sau arhieriei-vicari cu cea mai mare vechime în slujirea arhierescă. Secretar de ședință este episcopul-vicar sau arhierul-vicar cu cea mai nouă hirotonie. Aceștia 4 alcătuiesc Biroul Sfântului Sinod.

(3) Cei 2 asistenți ai președintelui le arată celor prezenți că cele două urne sunt goale. Buletinele de vot poartă pe unul din colțuri ștampila Sfântului Sinod. Pe fiecare buletin de vot sunt înscrise, în ordinea dipticelor, numele celor 2 sau 3 candidați

nominalizați în urma consultărilor din Sfântul Sinod și din Colegiul Național Consultativ, completat conform prevederilor art. 127 alin. (2)—(4).

(4) Votarea se desfășoară în conformitate cu procedura prevăzută de art. 127 alin. (2) lit. b)—h) din prezentul statut, cu adaptările adecvate.

(5) Patriarh ales al României devine candidatul care a obținut două treimi din totalul voturilor valide. Dacă niciunul dintre candidați nu a întrunit numărul necesar de voturi, se organizează o nouă votare, la care participă primii 2 candidați care au întrunit cel mai mare număr de voturi. Este ales cel care a obținut două treimi din totalul voturilor valide. Votarea se repetă până la obținerea de către unul dintre candidați a majorității de două treimi din voturile valide.

(6) Rezultatul alegerii se consemnează într-un proces-verbal la care se anexează buletinele voturilor exprimate. Președintele anunță solemn numele celui ales, după care conducerea ședinței îi este predată loțiitorului de Patriarh al României, spre a o încheie.

B. Alegerea mitropolitului

Art. 129. — (1) Eligibil pentru slujirea, demnitatea și răspunderea de mitropolit este oricare dintre mitropoliții onorifici, arhiepiscopii, arhiepiscopii onorifici sau episcopii eparhioți membri ai Sfântului Sinod, care sunt doctori sau licențiați în teologie și s-au distins prin dragoste față de Dumnezeu și de Biserică, viață curată, cultură teologică, demnitate eclesială, zel misionar, simț gospodăresc și care, la data alegerii de mitropolit, au o vechime de cel puțin 7 ani de la data întronizării în eparhia pe care o păstoresc și au vârsta de până la 70 de ani. În situația în care numărul ierarhilor eparhioți care îndeplinesc condițiile de eligibilitate menționate la art. 126 alin. (4) coboară la minimum 4 sau scaunul vacant de mitropolit se află în afara granițelor țării, pe lista candidaților eligibili sunt incluși, după consultarea prealabilă a chiriarhilor lor, episcopi-vicari patriarhali, episcopi-vicari și arhieriei-vicari. Lista ierarhilor eligibili se întocmește de către Cancelaria Sfântului Sinod cu respectarea prevederilor art. 126 alin. (4), se aprobă și se comunică de către Patriarhul României mitropoliei vacante. Nerespectarea acestei liste duce la anularea de către Sfântul Sinod a propunerii Sinodului mitropolitan.

(2) Pentru alegerea de mitropolit, Sinodul mitropolitan, prezidat de Patriarhul României sau de loțiitorul desemnat canonic și statutar de acesta, stabilește, prin consultare deschisă urmată de vot secret consultativ, o listă de 2 candidați dintre ierarhii eligibili, în ordinea dipticelor, cu motivarea fiecărei propuneri. Votarea se desfășoară în conformitate cu procedura prevăzută de art. 127 alin. (2) lit. b)—i) din prezentul statut, cu adaptările adecvate. Secretarul Sinodului mitropolitan este episcopul-vicar sau arhierul-vicar cu cea mai nouă hirotonie, care nu se află pe lista ierarhilor eligibili. În situația neîntrunirii acestei condiții, secretarul ședinței este desemnat episcopul eparhiot cu cea mai nouă hirotonie, care nu se află pe lista ierarhilor eligibili.

(3) După consultarea prevăzută la alineatul precedent, Sinodul mitropolitan se consultă, într-o ședință specială, cu membrii Adunării eparhiale ai eparhiei vacante la care se adaugă membrii clerici și mireni din celelalte eparhii ale mitropoliei respective, delegați în Adunarea Națională Bisericească. La ședință participă, de asemenea, un decan și un director de la unitățile de învățământ teologic din mitropolie, desemnați de Patriarhul României sau loțiitorul de mitropolit, cu consultarea ierarhilor din mitropolie. Consultarea are loc la sediul mitropoliei vacante, la data stabilită de Patriarhul României sau loțiitorul desemnat canonic și statutar de acesta.

(4) În numele și pe baza listei stabilite de Sinodul mitropolitan, în cadrul consultării deschise cu Adunarea eparhială și cu delegații de drept, Patriarhul României sau

loțiitorul desemnat de acesta expune cerințele pastorale ale mitropoliei vacante și prezintă lista celor 2 candidați eligibili care au obținut cele mai multe voturi în cadrul consultării din Sinodul mitropolitan, apoi solicită opinia Adunării eparhiale și a delegaților de drept privind menținerea listei cuprinzând numele celor 2 candidați sau completarea ei motivată cu încă un candidat dintre ierarhii eligibili care întrunesc condițiile prevăzute de alin. (1), respectând procedura prevăzută de art. 127 alin. (2) lit. b)—h), cu adaptările adecvate, astfel:

a) Dacă votul deschis al Adunării eparhiale și al delegaților de drept este pozitiv, adică jumătate plus unu din voturile valide, se va trece la votarea secretă pentru a se obține încă un candidat din lista candidaților eligibili; fiecare votant va propune doar un nume din lista candidaților eligibili;

b) Votarea se face cu respectarea procedurii prevăzute de art. 127 alin. (2) lit. b)—h), cu adaptările adecvate;

c) Președintele, ajutat de secretarul cleric și secretarii mireni permanenți ai Adunării eparhiale sau, în caz de absență, de alte persoane desemnate de președinte din rândul membrilor clerici și mireni ai Adunării eparhiale, verifică dacă buletinele de vot sunt ștampilate și conțin numele candidaților eligibili, în ordinea dipticelor, stabiliți prin votul secret consultativ al celor prezenți;

d) În cadrul votării secrete consultative se exprimă prin vot numai membrii Adunării eparhiale și delegații de drept participanți la ședința specială. Numele candidatului care a obținut jumătate plus unu din voturile valide, după una sau mai multe votări, este adăugat la lista întocmită de Sinodul mitropolitan;

(5) Lista întocmită de Sinodul mitropolitan, completată în urma consultării prevăzute de alin. (3)—(4), va fi înaintată Sfântului Sinod cu proces-verbal.

(6) Sfântul Sinod, primind lista candidaților eligibili, întocmită, în ordinea dipticelor, în conformitate cu prevederile alin. (1)—(4), examinează motivarea fiecărei propuneri de candidați, în vederea confirmării. În cazul în care, în urma discuțiilor, se consideră necesar, prin vot deschis, cu jumătate plus unu din voturile valide, Sfântul Sinod dispune completarea listei cu încă un candidat eligibil dintre cei care întrunesc condițiile prevăzute de alin. (1), în conformitate cu procedura înscrisă la alin. (4), cu adaptările adecvate.

(7) Lucrările Sfântului Sinod pentru alegerea mitropolitului sunt prezidate de către Patriarhul României.

(8) În vederea alegerii mitropolitului de către Sfântul Sinod, pe buletinul de vot se vor înscrie, în ordinea dipticelor, numele celor 2, 3 sau 4 ierarhi eligibili propuși prin vot secret consultativ de Sinodul mitropolitan, de clericii și mireni participanți la consultare, precum și de către Sfântul Sinod.

(9) Alegerea mitropolitului de către Sfântul Sinod se desfășoară în conformitate cu modalitatea de votare prevăzută de art. 128 alin. (2)—(3) și art. 127 alin. (2) lit. b)—h), cu adaptările adecvate.

(10) Mitropolit ales devine candidatul care a obținut jumătate plus unu din totalul voturilor valide. Dacă niciunul dintre candidați nu a întrunit numărul necesar de voturi, se organizează o nouă votare, la care participă primii 2 candidați care au întrunit cel mai mare număr de voturi. Este ales cel care a întrunit jumătate plus unu din totalul voturilor valide. În caz de paritate, decid sorții.

(11) Rezultatul alegerii se consemnează într-un proces-verbal la care se anexează buletinele voturilor exprimate. Președintele anunță solemn numele celui ales, după care încheie ședința de lucru.

C. Alegerea arhiepiscopului sau episcopului eparhiot

Art. 130. — (1) Pentru slujirea, demnitatea și răspunderea de arhiepiscop sunt eligibili episcopii eparhioți, episcopii-vicari patriarhali, episcopii-vicari și arhieriei-vicari, care au vârsta cuprinsă între minimum 35 de ani și cel mult 70 de ani, sunt doctori sau licențiați în teologie și s-au distins prin dragoste față de

Dumnezeu și Biserică, viață curată, cultură teologică, demnitate eclesială, zel misionar și simț gospodăresc. Lista ierarhilor eligibili se întocmește de către Cancelaria Sfântului Sinod cu respectarea prevederilor art. 126 alin. (4), se aprobă și se comunică de către Patriarhul României mitropoliei în care se află eparhia vacantă. Nerespectarea acestei liste duce la anularea de către Sfântul Sinod a propunerii Sinodului mitropolitan.

(2) Pentru slujirea, demnitatea și răspunderea de episcop eparhiot sunt eligibili episcopii-vicari patriarhali, episcopii-vicari și arhierii-vicari, arhimandriții și preoții văduvi (prin deces), care întrunesc condițiile prevăzute de alin. (1) și (4).

(3) Episcopii-vicari patriarhali, episcopii-vicari și arhierii-vicari pot fi propuși pentru demnitatea de episcop eparhiot după consultarea prealabilă a chiriarhului lor sau a locțiitorului acestuia, în caz de vacanță a scaunului chiriarhal, iar arhimandriții și preoții văduvi (prin deces), numai la propunerea scrisă și motivată a chiriarhului eparhiei de care aparțin aceștia sau a locțiitorului acestuia, în caz de vacanță a scaunului chiriarhal. Episcopii-vicari și arhierii-vicari de la eparhiile vacante sunt înscrși, de drept, în lista ierarhilor eligibili pentru alegerile în vederea ocupării scaunelor chiriarhale de la eparhiile în care aceștia își desfășoară activitatea.

(4) În scopul aprobării de către Sfântul Sinod a candidaților eligibili pentru demnitatea de episcop eparhiot, episcop-vicar patriarhal, episcop-vicar și arhieriu-vicar, arhimandriții sau preoții văduvi (prin deces) trebuie să întrunească următoarele condiții:

a) au vârsta de cel puțin 35 de ani, o viață duhovnicească aleasă și prezintă recomandarea duhovnicului pentru slujirea arhierescă;

b) au dat dovadă, în mod constant, de ascultare față de chiriarh și de fidelitate față de Centrul eparhial;

c) sunt doctori, absolvenți de masterat sau cel puțin licențiați în teologie, cu media minimă de 8,50;

d) au publicat cel puțin o carte sau 10 studii teologice științifice de minimum 10 pagini, fiecare, redactate cu onestitate academică;

e) au cel puțin 5 ani de slujire liturgică și de activitate administrativă la Centrul eparhial sau în învățământul teologic ori în cadrul unei mănăstiri sau în alte activități misionare încredințate de Chiriarhul lor;

f) sunt buni cunoscători a cel puțin unei limbi moderne de circulație internațională;

g) sunt buni oratori, au capacitate de comunicare deosebită și spirit de lucru în echipă.

(5) În cazuri excepționale, de urgență pastorală și misionară, cu precădere privind eparhiile din afara granițelor țării sau în situații similare din țară, Sfântul Sinod poate aproba derogări de la condițiile prevăzute de alin. (4) lit. d), e) și f).

(6) Propunerea de candidați dintre arhimandriții sau preoții văduvi (prin deces) trebuie să fie însoțită de recomandarea scrisă a chiriarhului eparhiei de care aceștia aparțin, de curriculum vitae și de memoriul de activitate.

(7) Pentru alegerea arhiepiscopului sau a episcopului eparhiot, Sinodul mitropolitan, prezidat de mitropolitul locului, stabilește, prin consultare deschisă urmată de vot secret consultativ, în ordinea dipticelor sau a rangurilor bisericești, o listă de 2 candidați, ierarhi eligibili sau alte persoane care întrunesc condițiile prevăzute de alin. (1)—(6), cu motivarea fiecărei propuneri. Votarea se desfășoară în conformitate cu procedura prevăzută de art. 127 alin. (2) lit. b)—i) din prezentul statut, cu adaptările adecvate. Secretarul Sinodului mitropolitan este episcopul-vicar sau arhieriu-vicar cu cea mai nouă hirotonie, care nu se află pe lista ierarhilor eligibili. În situația neîntrunirii acestei condiții, secretarul ședinței este desemnat

episcopul eparhiot cu cea mai nouă hirotonie, care nu se află pe lista ierarhilor eligibili.

(8) După consultarea prevăzută la alineatul precedent, Sinodul mitropolitan se consultă, într-o ședință specială, cu membrii Adunării eparhiale ai eparhiei vacante, la care participă un decan și un director de la instituțiile de învățământ teologic din cuprinsul eparhiei, desemnați de mitropolit. Consultarea are loc la sediul mitropoliei, la data stabilită de mitropolit în acord cu ierarhii din mitropolia respectivă, informând despre aceasta pe Patriarhul României.

(9) În numele și pe baza listei stabilite de Sinodul mitropolitan, în cadrul consultării deschise cu Adunarea eparhială și cu delegații de drept, mitropolitul expune cerințele pastorale ale eparhiei vacante și prezintă lista celor 2 candidați eligibili care au obținut cele mai multe voturi în cadrul consultării din Sinodul mitropolitan, apoi solicită opinia Adunării eparhiale și a delegaților de drept privind menținerea listei cuprinzând numele celor 2 candidați sau completarea ei motivată cu încă un candidat dintre ierarhii eligibili sau dintre arhimandriții și preoții văduvi (prin deces), care întrunesc condițiile prevăzute de alin. (1)—(6), respectând procedura prevăzută de art. 127 alin. (2) lit. b)—h), cu adaptările adecvate, astfel:

a) Dacă votul deschis al Adunării eparhiale și al delegaților de drept este pozitiv, adică jumătate plus unu din voturile valide, se va trece la votarea secretă pentru a se obține încă un candidat din lista candidaților eligibili; fiecare votant va propune doar un nume din lista candidaților eligibili;

b) Votarea se face cu respectarea procedurii prevăzute de art. 127 alin. (2) lit. b)—h), cu adaptările adecvate;

c) Președintele, ajutat de secretarul cleric și secretarii mireni permanenți ai Adunării eparhiale sau, în caz de absență, de alte persoane desemnate de președinte din rândul membrilor clerici și mireni ai Adunării eparhiale, verifică dacă buletinele de vot sunt ștampilate și conțin numele candidaților eligibili, stabiliți prin votul secret consultativ al celor prezenți;

d) În cadrul votării secrete consultative se exprimă prin vot numai membrii Adunării eparhiale și delegații de drept participanți la ședința specială. Numele candidatului care a obținut jumătate plus unu din voturile valide, după una sau mai multe votări, este adăugat la lista întocmită de Sinodul mitropolitan.

(10) Lista întocmită de Sinodul mitropolitan, completată în urma consultării prevăzute de alin. (8)—(9), este înaintată Sfântului Sinod cu proces-verbal.

(11) Sfântul Sinod, primind lista candidaților eligibili, în ordinea dipticelor și a rangurilor bisericești, întocmită în conformitate cu prevederile alin. (1)—(9), examinează motivarea fiecărei propuneri de candidați, în vederea confirmării. În cazul în care, în urma discuțiilor, se consideră necesar, prin vot deschis, cu jumătate plus unu din voturile valide, Sfântul Sinod dispune completarea listei cu încă un candidat eligibil dintre cei care întrunesc condițiile prevăzute de alin. (1)—(6), potrivit procedurii înscrise la alin. (9), cu adaptările adecvate.

(12) În cazul candidaților înscrși pe listă, care nu sunt arhierii, înaintea alegerii, Sfântul Sinod dispune cercetarea lor canonică privind: canoanele care se referă la demnitatea și activitatea arhierescă, prevederile statute referitoare la atribuțiile Sfântului Sinod, atribuțiile ierarhilor eparhioți, atribuțiile episcopilor-vicari patriarhali, episcopilor-vicari și arhierilor-vicari, prioritățile pastorale și misionare ale Bisericii Ortodoxe Române și principalele activități aflate în desfășurare în Biserică.

(13) Lucrările Sfântului Sinod pentru alegerea arhiepiscopului sau a episcopului eparhiot sunt deschise și închise de către Patriarhul României și sunt prezidate de către mitropolitul locului. În caz de absență motivată sau vacanță a scaunului mitropolitan, alegerea este prezidată de Patriarhul României.

(14) În vederea alegerii arhiepiscopului sau a episcopului eparhiot de către Sfântul Sinod, pe buletinul de vot se înscriu, în ordinea dipticelor și a rangurilor bisericești, numele celor 2, 3 sau 4 candidați propuși prin vot secret consultativ de Sinodul mitropolitan, de clericii și mireni participanți la consultare, precum și de către Sfântul Sinod.

(15) Alegerea arhiepiscopului sau a episcopului eparhiot de către Sfântul Sinod se desfășoară în conformitate cu modalitatea de votare prevăzută de art. 128 alin. (2)—(3) și art. 127 alin. (2) lit. b)—h), cu adaptările adecvate.

(16) Arhiepiscop sau episcop eparhiot ales devine candidatul care a obținut jumătate plus unu din totalul voturilor valide. Dacă niciunul dintre candidați nu a întrunit numărul necesar de voturi, se organizează o nouă votare, la care participă primii 2 candidați care au întrunit cel mai mare număr de voturi. Este ales cel care a întrunit jumătate plus unu din totalul voturilor valide. În caz de paritate, decid sorții.

(17) Rezultatul alegerii se consemnează într-un proces-verbal la care se anexează buletinele voturilor exprimate. Președintele anunță solemn numele celui ales, după care predă conducerea ședinței Patriarhului României.

D. Alegerea episcopilor-vicari patriarhali, episcopilor-vicari și arhierilor-vicari

Art. 131. — (1) Alegerea episcopilor-vicari patriarhali, episcopilor-vicari și arhierilor-vicari se face prin votul secret al Sfântului Sinod, cu jumătate plus unu din totalul voturilor valide. În acest scop, Patriarhul României, mitropolitii, arhiepiscopii și episcopii eparhioți propun 2 candidați dintre arhimandriții sau dintre preoții văduvi (prin deces), care întrunesc condițiile prevăzute de art. 130 alin. (1)—(6), chiar și din alte eparhii, cu acordul prealabil al chiriarhilor eparhiilor de care aceștia aparțin canonic. În situația unei stringente necesități pastorale și în scop misionar, la solicitarea chiriarhului eparhiei pentru care se organizează alegeri, pot fi propuși și arhierii-vicari și episcopii-vicari de la alte eparhii, cu acordul prealabil al chiriarhilor eparhiilor în care activează în prezent.

(2) Episcopii-vicari patriarhali se aleg, prin vot secret, de către Sfântul Sinod, la propunerea Patriarhului României, făcută în consultare cu Sinodul Permanent.

(3) Episcopii-vicari și arhierii-vicari de la eparhii se aleg, prin vot secret, de către Sfântul Sinod, la propunerea chiriarhului, făcută în consultare cu Sinodul mitropolitan.

(4) Propunerea candidaților de episcop-vicar la arhiepiscopii și de arhieriu-vicar la episcopii, precum și înființarea posturilor aferente, se pot face numai cu respectarea prevederilor art. 88 alin. (11) din prezentul statut.

(5) Propunerile Patriarhului României pentru alegerea episcopilor-vicari patriarhali, precum și propunerile chiriarhilor pentru alegerea episcopilor-vicari și arhierilor-vicari se fac în cadrul consultării deschise cu organismele bisericești menționate la alin. (2)—(3), iar hotărârea se ia prin vot secret consultativ, respectând procedura prevăzută de art. 127 alin. (2) lit. b)—h), cu adaptările adecvate.

(6) Candidații pentru funcțiile de episcop-vicar patriarhal, episcop-vicar și arhieriu-vicar trebuie să îndeplinească condițiile prevăzute de art. 130 alin. (4) și vor fi examinați canonic în conformitate cu prevederile art. 130 alin. (12) și pe baza dosarului de candidare care cuprinde: curriculum vitae, acte de stare civilă, acte de studii, acte de hirotonie, memoriul de activitate, binecuvântarea (aprobarea scrisă a) chiriarhului.

(7) Ședința Sfântului Sinod pentru alegerea de episcop-vicar patriarhal, episcop-vicar și arhieriu-vicar este prezidată de Patriarhul României. Alegerea se desfășoară în condițiile art. 127 alin. (2) lit. b)—h), cu adaptările adecvate.

(8) Niciun candidat nu poate fi ales dacă nu a obținut jumătate plus unu din voturile valide și dacă nu a întrunit un număr de voturi egal cu o treime din numărul ierarhilor prezenți.

În această situație, conform art. 127 alin. (2) lit. b)—g), Sfântul Sinod, prin vot secret consultativ, va desemna un nou candidat dintre arhimandriții sau preoții văduvi (prin deces), care întrunesc condițiile prevăzute de art. 130 alin. (1)—(6). Numele celui desemnat se adaugă pe buletinul de vot alături de candidatul care, la votarea precedentă, a întrunit cel mai mare număr de voturi, deși nu a obținut majoritatea necesară. Votarea se desfășoară potrivit art. 127 alin. (2) lit. b)—h) și se repetă până la obținerea unui rezultat pozitiv.

E. Alegerea ierarhilor de la eparhiile ortodoxe române din afara granițelor țării

Art. 132. — (1) Alegerea mitropoliților, arhiepiscopilor și episcopilor de la eparhiile ortodoxe române din afara granițelor țării se face de către Sfântul Sinod din cei unu sau doi candidați propuși de Adunarea eparhială a eparhiei vacante, conform statutului de organizare și funcționare al acesteia, aprobat de Sfântul Sinod. În cazul în care Adunarea eparhială propune un singur candidat, iar acesta nu este ales de Sfântul Sinod, Adunarea eparhială va propune Sfântului Sinod un al doilea candidat.

(2) Episcopii-vicari și arhierii-vicari de la eparhiile ortodoxe române de peste hotare se aleg, prin vot secret, de către Sfântul Sinod, la propunerea chiriarhului, făcută în consultare cu Sinodul mitropolitan sau cu organismele eparhiale prevăzute în propriile statute de organizare și funcționare aprobate de Sfântul Sinod și în acord cu prevederile prezentului statut.

F. Hirotonia și întronizarea

Art. 133. — (1) Întronizarea se face potrivit rânduielilor canonice și după datinile Bisericii Ortodoxe Române. Numele celor aleși se comunică Președintelui României, prim-ministrului și instituției administrației publice centrale de resort. Întronizarea ierarhilor eparhioți din afara granițelor României va fi adusă la cunoștința principalelor autorități civile și bisericești din țările respective.

(2) Gramata de întronizare este emisă de către Sfântul Sinod pentru Patriarhul României (gramata sinodală), de către Patriarhul României pentru mitropoliți și pentru ierarhii eparhiilor care sunt sub autoritatea directă a Patriarhiei Române (gramata patriarhală) și de către mitropolit pentru arhiepiscopii și episcopii din mitropolie (gramata mitropolitană). Pentru episcopii-vicari patriarhali, episcopii-vicari și arhierii-vicari, Președintele Sfântului Sinod emite actul patriarhal de confirmare a alegerii.

(3) În cazul când cel ales nu este arhieriu, el va fi hirotonit de către mitropolitul locului împreună cu cel puțin alți 2 arhierii, și numai după aceea poate primi gramata de întronizare sau actul de confirmare, după caz.

SECȚIUNEA a III-a

Despre încetarea activității clericale

Art. 134. — (1) Activitatea clericilor încadrați în Biserica Ortodoxă Română poate înceta în următoarele situații:

- a) deces;
- b) pensionare pe motiv de vârstă sau boală;
- c) retragerea pentru binele Bisericii.

(2) Pensionarea preoților și diaconilor, pe motiv de vârstă sau boală, atunci când sunt îndeplinite condițiile legale, se aprobă de chiriarh într-o ședință a Permanenței Consiliului eparhial, cu precizarea locului de îmbisericire.

(3) Pensionarea la cerere a ierarhilor, pe motiv de vârstă sau boală, atunci când sunt îndeplinite condițiile legale, se aprobă de Sfântul Sinod, cu stabilirea titulaturii și a drepturilor de care vor beneficia (domiciliu, îmbisericire, sprijin financiar, logistic și medical).

(4) Cererile de retragere pentru totdeauna din activitatea clericală a preoților și diaconilor se aprobă de către chiriarh prin decizie chiriarhală, în care se precizează că solicitantul a redevenit laic.

(5) Cererile ierarhilor de retragere din funcție pentru binele Bisericii se aprobă de Sfântul Sinod, cu stabilirea condițiilor privind domiciliul și sprijinul financiar necesar.

SECȚIUNEA a IV-a

Despre vacanțe

Art. 135. — (1) În caz de vacanță a scaunului de Patriarh al României, locotenența patriarhală îi revine de drept primului ierarh din ordinea prevăzută de art. 12 alin. (2) din prezentul statut; când se constată indisponibilitate sau refuz, următorului, și așa mai departe.

(2) La vacantarea scaunului de mitropolit, arhiepiscop și episcop eparhiot sau la înființarea unei noi eparhii, Patriarhul României, pentru mitropolii, și mitropolii, pentru eparhiile sufragane, vor numi locțiitor până la întronizarea noilor titulari.

(3) Pe durata vacanței, locțiitorul de Patriarh al României, de mitropolit, de arhiepiscop și de episcop eparhiot rezolvă doar problemele curente ale eparhiei vacante, respectiv ale Administrației Patriarhale, în cazul locțiitorului de Patriarh, fără dreptul de a desființa structurile (instituții și posturi) bisericești și de a înstrăina sau de a schimba destinația bunurilor bisericești.

(4) În caz de vacanțe la protopopiate, parohii și mănăstiri, chiriarhii vor lua măsuri pentru asigurarea suplinirii până la numirea noilor titulari.

CAPITOLUL III

SECȚIUNEA I

Asistența religioasă în Biserica Ortodoxă Română

Art. 136. — (1) Biserica Ortodoxă Română, prin eparhiile sale, are responsabilitatea asigurării asistenței religioase și a personalului bisericesc aferent desfășurării acesteia în parohii, în armată, în sistemul penitenciar, în unități medicale, în așezăminte de asistență socială și în unități de învățământ, în condițiile prevăzute de lege, de protocoalele sau acordurile încheiate cu autoritățile publice sau cu alte persoane juridice.

(2) Normele generale de asistență religioasă în aceste unități, cu caracter unitar în întreaga Biserică Ortodoxă Română, se aprobă de către Sfântul Sinod, cu respectarea condițiilor prevăzute de lege.

(3) Personalul clerical din aceste domenii de activitate se recrutează, cu acordul scris al chiriarhului locului, dintre doctorii, absolvenții de masterat și licențiații în teologie, cu respectarea prevederilor statutare și regulamentare bisericești, în condițiile legii.

(4) Îndrumarea pastoral-misionară și jurisdicția canonic-disciplinară a personalului clerical din aceste unități aparțin în exclusivitate eparhiilor pe raza cărora activează preoții respectivi.

Art. 137. — (1) Numirea, transferarea și revocarea personalului clerical care asigură asistența religioasă în unitățile prevăzute de art. 136 alin. (1) se fac cu acordul comun al eparhiei și al unității angajatoare, cu respectarea prevederilor statutare și regulamentare bisericești, în condițiile prevăzute de lege.

(2) Preoții, diaconii și cântăreții bisericești de la parohii au îndatorirea de a acorda asistență religioasă tuturor categoriilor de credincioși din unitățile militare, penitenciare, unitățile medicale, de asistență socială și din unitățile de învățământ de pe raza parohiilor lor, ori de câte ori vor fi solicitați.

SECȚIUNEA a II-a

Asistența socială și medicală în Biserica Ortodoxă Română

Art. 138. — (1) Sistemul de asistență socială și medicală al Bisericii Ortodoxe Române este integrat și funcționează în cadrul structurilor sale administrativ-organizatorice sau în organizații social-filantropice patronate de Biserică.

(2) Biserica Ortodoxă Română, prin unitățile sale componente locale și centrale (parohia, mănăstirea, protopopiatul, vicariatul, eparhia, mitropolia și Patriarhia), precum și prin organizațiile neguvernamentale care funcționează cu aprobarea autorităților bisericești competente, asigură servicii sociale și medicale, acreditate conform legislației în vigoare.

(3) Personalul care își desfășoară activitatea în așezămintele de asistență socială ale Bisericii se recrutează, în primul rând, dintre absolvenții facultăților de teologie, specializarea teologie-asistență socială, iar cel din așezămintele de asistență medicală din rândul personalului specializat, în condițiile legii.

(4) Beneficiarii serviciilor sociale și medicale oferite în cadrul Bisericii Ortodoxe Române sunt persoane, grupuri și comunități aflate în situații de dificultate, fără discriminare.

(5) Furnizorii de servicii sociale și medicale din cadrul Bisericii Ortodoxe Române, prevăzuți la alin. (2), își desfășoară activitatea socială și medicală în nume propriu sau prin parteneriate cu instituțiile specializate ale statului, ale administrației locale sau ale organizațiilor neguvernamentale.

(6) Furnizorii de servicii sociale și medicale pot înființa și administra cabinete medicale, centre de diagnostic și tratament, unități spitalicești cu internare de zi și continuă, farmacii cu regim închis și deschis, precum și centre de recuperare și îngrijiri paleative, cu respectarea prevederilor prezentului statut și a legislației bisericești și civile în vigoare.

Art. 139. — (1) Strategia și planurile de acțiune în domeniul asistenței sociale și medicale bisericești se aprobă de către Sfântul Sinod, iar la nivelul eparhiilor, de către Permanența Consiliului eparhial.

(2) Elaborarea strategiei și a planurilor de acțiune în domeniul asistenței sociale și medicale bisericești se realizează de către Sectorul social-filantropic, care funcționează atât la nivelul Administrației Patriarhale, cât și la cel al eparhiilor.

Art. 140. — (1) Lăcașurile de cult din instituțiile amintite la art. 136 alin. (1) din prezentul statut funcționează, de regulă, ca subunități de cult (paraclise), cu sau fără personalitate juridică, arondate protopopiatelor pe teritoriul cărora se află.

(2) Eparhiile vor reglementa statutul administrativ-juridic al acestor subunități de cult prin acorduri încheiate cu instituțiile în cadrul cărora funcționează și care le administrează, cu respectarea prevederilor art. 185 alin. (2) din prezentul statut.

(3) Finanțarea activității în domeniul social și medical se asigură din resursele proprii ale furnizorilor de servicii sociale și medicale, din subvenții de la bugetul de stat și de la bugetele locale, din donații și sponsorizări obținute în condițiile prevăzute de lege, din subscripții publice, din fonduri nerambursabile și din venituri provenite din orice alte surse care nu contravin legislației în vigoare sau prevederilor prezentului statut.

SECȚIUNEA a III-a

Despre conferințele clerului

Art. 141. — (1) Preoții și diaconii, inclusiv cei din mănăstiri, precum și cei care acordă asistență religioasă în unitățile menționate la art. 136 alin. (1) sunt obligați să participe la conferințele pastoral-misionare semestriale, de primăvară și de toamnă, precum și la conferințele administrative lunare, ca formă continuă de perfecționare a pregătirii profesionale, după absolvirea unei școli teologice.

(2) Conferințele pastoral-misionare semestriale și conferințele administrative lunare au caracter teoretic și practic pentru realizarea următoarelor scopuri:

- a) apărarea învățăturii de credință și a moralei ortodoxe;
- b) perfecționarea continuă în domeniul liturgic și administrativ-bisericesc;
- c) aprofundarea și împlinirea cunoștințelor teologice de bază;

- d) perfecționarea ca predicatori și duhovnici;
- e) întărirea cooperării și solidarității dintre parohii;
- f) însușirea de noi metode în activitatea misionar-pastorală;
- g) cunoașterea problemelor actuale ale vieții creștine și căutarea de soluții adecvate.

(3) Pentru una dintre conferințele pastoral-misionare semestriale, care are caracter unitar în întreaga Biserică Ortodoxă Română, tema dezbaterii se stabilește anual de Sfântul Sinod, iar pentru a doua, tema se stabilește de fiecare eparhie potrivit cerințelor misionar-pastorale locale.

(4) Referatele susținute în cadrul conferințelor pastoral-misionare semestriale, apreciate în mod pozitiv de Centrul eparhial, se pot publica în revistele eparhiale.

Art. 142. — (1) Perioadele de desfășurare și modalitățile de organizare ale conferințelor pastoral-misionare semestriale se stabilesc de fiecare centru eparhial.

(2) Conferințele administrative se organizează lunar, pe protopopiate, de către fiecare eparhie, și au ca tematică subiecte de interes local misionar-pastoral, liturgic-duhovnicesc și administrativ, economic-financiar și altele.

Art. 143. — În scopul perfecționării profesionale și al cunoașterii problemelor actuale ale vieții și activității bisericești generale și locale, centrele eparhiale organizează anual, pe protopopiate, conferințe ale cântăreților (cantorilor) și dascălilor (cateheților) bisericești.

Art. 144. — Conferințele pastoral-misionare semestriale, conferințele administrative lunare și conferințele cântăreților (cantorilor) și dascălilor (cateheților) bisericești vor fi prezidate de chiriarh sau de delegatul acestuia.

SECȚIUNEA a IV-a

Distincțiile bisericești

Art. 145. — Pentru activitate deosebită în domeniul lucrării bisericești, sub raport liturgic, didactic, misionar-pastoral, cultural-publicistic, social, gospodăresc-edilitar sau administrativ-economic, diaconii de mir pot primi rangul bisericesc onorific de arhidiacon, iar preoții de mir pot primi următoarele ranguri bisericești onorifice:

- a) sachelar;
- b) iconom;
- c) iconom stavrofor.

Art. 146. — (1) Rangul de sachelar se acordă de către chiriarh preoților care au o activitate bisericească bogată. Sachelarul poartă ca semn distinctiv brâu albastru.

(2) Rangul de iconom se acordă de chiriarh, într-o ședință a Permanenței Consiliului eparhial, preoților sachelari, care au o activitate bisericească remarcabilă. Iconomul poartă ca semn distinctiv brâu roșu, iar la serviciile religioase, bederniță.

(3) Rangul de iconom stavrofor se acordă de chiriarh, într-o ședință a Permanenței Consiliului eparhial, preoților iconomi, care au o activitate bisericească excepțională. Iconomul stavrofor poartă ca semn distinctiv cruce pectorală, brâu roșu, iar la serviciile religioase, bederniță.

(4) Rangul de arhidiacon se acordă de chiriarh, într-o ședință a Permanenței Consiliului eparhial, diaconilor din rândul clerului de mir, cu dreptul de a purta cruce pectorală.

(5) În caz de abateri grave, aceste distincții pot fi retrase de către chiriarh direct sau în baza unei hotărâri consistoriale.

Art. 147. — (1) Protopopii, în timpul funcționării lor în această calitate, poartă ca semn distinctiv cruce pectorală, brâu și culion roșu, iar la serviciile religioase, bederniță.

(2) Vicarul eparhial, consilierii eparhiali și inspectorii eparhiali cu funcții de conducere de la eparhii, precum și inspectorii cu funcții de conducere de la Patriarhia Română, pe durata funcționării lor în aceste calități, poartă ca semn distinctiv cruce pectorală, brâu și culion ciclamen.

(3) Vicarul administrativ patriarhal, vicarii patriarhali, consilierii patriarhali și inspectorul general bisericesc de la Patriarhia Română, pe durata funcționării lor în aceste calități, poartă ca semn distinctiv cruce pectorală, brâu și culion violet.

(4) Cadrele didactice din învățământul preuniversitar și universitar teologic pot fi recompensate pentru activitatea lor cu ranguri acordate de chiriarh.

Art. 148. — (1) Pentru recompensarea morală a strădaniilor și rezultatelor activității unor personalități, clerici și mireni, din țară și de peste hotare, în diferite domenii ale vieții bisericești sau publice în sprijinul Bisericii, Patriarhul României acordă următoarele diplome de onoare, ordine și distincții patriarhale:

a) distincțiile și diplomele omagiale și comemorative anuale;

b) Diploma de onoare „Sfântul Apostol Andrei — Ocrotitorul României”, clericilor și mirenilor cu o activitate bogată pe tărâm pastoral-misionar, administrativ-bisericesc, didactic-educativ și social-filantropic, al promovării dialogului interortodox, intercreștin și interreligios;

c) Ordinul „Anton Pann” pentru mireni (însoțit de insignă) și Ordinul „Macarie Protopsaltul” pentru clerici (însoțit de cruce pectorală) cu o activitate deosebită în promovarea muzicii bisericești, dar și a celei de inspirație folclorică;

d) Ordinul „Sanctus Stephanus Magnus”, cu gramată, pentru clerici (însoțit de cruce pectorală) și mireni cu o activitate remarcabilă în apărarea și promovarea valorilor creștine și în slujirea Bisericii Ortodoxe;

e) Ordinul „Sfinții Martiri Brâncoveni”, cu gramată, pentru ierarhi (însoțit de engolpion), pentru clerici (însoțit de cruce pectorală), pentru mireni (însoțit de cruce insignă), cu o activitate deosebită în apărarea și slujirea dreptei credințe, precum și în promovarea culturii și spiritualității românești;

f) Ordinul „Crucea Maria Brâncoveanu”, cu gramată, pentru cinstirea femeii creștine, cu activitate deosebită în slujirea rodnică și folositoare a Bisericii și a societății;

g) Ordinul „Sfântul Ioan Gură de Aur”, cu gramată, pentru ierarhi (însoțit de engolpion), pentru clerici (însoțit de cruce pectorală), pentru mireni (însoțit de cruce insignă), cu o activitate deosebită în apărarea și slujirea dreptei credințe, precum și în promovarea valorilor familiei creștine și a filantropiei;

h) Ordinul „Sfinții Împărați Constantin și Elena”, cu gramată, pentru clerici (însoțit de cruce pectorală) și mireni cu o activitate deosebită în apărarea și promovarea valorilor creștine, în slujirea Bisericii Ortodoxe, precum și în susținerea dialogului interortodox și intercreștin;

i) Ordinul „Sfântul Antim Ivireanul”, cu gramată, pentru ierarhi (însoțit de engolpion), pentru clerici (însoțit de cruce pectorală), pentru mireni (însoțit de cruce insignă), cu o activitate deosebită în apărarea și slujirea dreptei credințe, precum și în promovarea culturii și artei creștine;

j) Ordinul „Sfântul Apostol Andrei — Ocrotitorul României”, cu gramată, pentru ierarhi (însoțit de engolpion), pentru clerici (însoțit de cruce pectorală) și mireni (clasa I — aurit, cu cocardă, clasa a II-a — argintat, clasa a III-a — bronz), unor mari personalități bisericești și civile, din țară și de peste hotare, pentru a recompensa moral strădaniile și rezultatele activității de excepție în diferite domenii ale vieții bisericești sau civile în sprijinul Bisericii;

k) Distincția onorifică „Crucea Patriarhală” pentru clerici și mireni, cu gramată, pentru activitate excepțională și îndelungată pe tărâm pastoral-misionar, administrativ-bisericesc, didactic-educativ și social-filantropic, al promovării dialogului interortodox, intercreștin și interreligios.

(2) La nivelul eparhiilor, prin hotărâre a Permanenței Consiliului eparhial, se pot institui distincții arhiepiscopale sau episcopale, cu gramată, pentru clerici și mireni, după rangul eparhiei, iar la mitropolii, prin hotărâre a Sinodului mitropolitan, se pot institui distincții mitropolitane, cu gramată, pentru clerici

și mireni. Numele și imaginea distincțiilor eparhiale și mitropolitane vor fi comunicate Cancelariei Sfântului Sinod, care va ține evidența tuturor distincțiilor din cadrul Bisericii Ortodoxe Române. La instituirea acestor distincții se va avea în vedere, cu prioritate, cinstirea sfinților români.

(3) Acordarea distincțiilor patriarhale, mitropolitane și eparhiale se va face pe bază de recomandare scrisă și motivată însoțită de curriculum-vitae al celui propus.

(4) Descrierea distincțiilor se aprobă de către organismul bisericesc care le instituie, respectiv: Sfântul Sinod pentru diplomele, ordinele și distincțiile patriarhale, Sinodul mitropolitan pentru distincțiile mitropolitane și Permanența Consiliului eparhial pentru distincțiile eparhiale.

CAPITOLUL IV Disciplina clerului

Art. 149. — (1) În conformitate cu Sfintele Canoane și tradiția Bisericii Ortodoxe Române, din încredințarea organismului de autoritate (episcop sau sinod de episcopi), exercitarea puterii de judecată se face prin consistoriu, care instrumentează și propune hotărâri spre aprobare respectivului organism de autoritate.

(2) Pentru cauzele de judecată ale personalului bisericesc clerical de mir și monahal, în activitate sau pensionat, precum și pentru întreg personalul neclerical, în probleme ce privesc abateri de natură administrativă, morală și dogmatică, funcționează următoarele consistorii:

1. De judecare în fond a cauzei:
  - a) Consistoriul disciplinar protopopesc;
  - b) Consistoriul eparhial;
  - c) Consistoriul eparhial monahal.
2. De judecare în apel:
  - a) Consistoriul mitropolitan;
  - b) Consistoriul mitropolitan monahal.
3. De judecare în recurs:
  - a) Consistoriul Superior Bisericesc;
  - b) Consistoriul Superior Bisericesc Monahal.

(3) Cauzele de judecată bisericească se introduc pe rolul instanțelor disciplinare și de judecată cu aprobarea chiriarhului — în cazul consistoriilor protopopești și eparhiale, a mitropolitului — în cazul consistoriilor mitropolitane, și a Patriarhului României — în cazul Consistoriului Superior Bisericesc.

Art. 150. — (1) Consistoriul disciplinar protopopesc este instanța disciplinară și de judecată pentru personalul neclerical și organismul de împăcare pentru neînțelegerile ivite în rândul personalului bisericesc, precum și între parohieni și preot.

(2) Consistoriul disciplinar protopopesc funcționează pe lângă fiecare protopopiat, cu aprobarea chiriarhului, și este format dintr-un președinte cleric și trei membri, dintre care doi membri clerici, numiți pe termen de patru ani, de către chiriarh, dintre preoții din protopopiat, cu cel puțin gradul II, doctori, absolvenți de masterat sau licențiați în teologie, care au cunoștințe canonice și juridice, precum și un membru din rândul cântăreților bisericești din protopopiat. Consistoriul disciplinar protopopesc are un grefier desemnat de președinte și numit de chiriarh.

(3) Când sunt judecate cazuri ale preoților, membrul mirean (cântărețul) nu participă la ședința de judecată.

(4) Dacă, prin hotărârea dată de Consistoriul disciplinar protopopesc, părțile nu s-au declarat împăcate, cazul se transferă, în ultimă instanță, la Consistoriul eparhial.

(5) Hotărârile Consistoriului disciplinar protopopesc privind cântăreții bisericești sunt definitive, după aprobarea lor de către chiriarh, și nu pot fi atacate cu recurs la Consistoriul eparhial, cu excepția celor care prevăd pedeapsa destituirii acestora.

Art. 151. — (1) Consistoriul eparhial este instanță disciplinară și de judecată pentru abaterile și delictele clerului de mir, care judecă și propune chiriarhului spre aprobare, hotărâri privind sancționarea acestora. Hotărârile Consistoriului eparhial devin definitive după aprobarea lor de către chiriarh.

(2) Când se judecă numai cazuri ale personalului neclerical, în care s-a aplicat pedeapsa destituirii, la ședință participă și un cântăreț bisericesc numit de chiriarh, la propunerea protopopului, altul decât cel care face parte din Consistoriul disciplinar protopopesc.

(3) Hotărârile Consistoriului protopopesc în cazul destituirii personalului neclerical, atacate cu recurs la Consistoriul eparhial, devin definitive și irevocabile, după ce hotărârea Consistoriului eparhial a fost aprobată de către chiriarh.

(4) Consistoriul eparhial funcționează la fiecare arhiepiscopie și episcopie, din încredințarea chiriarhului, și este format din 3 membri titulari și 2 membri supleanți. Membrii acestui Consistoriu sunt preoți, cu cel puțin gradul II, doctori, absolvenți de masterat sau licențiați în teologie, care au cunoștințe canonice și juridice.

(5) Membrii Consistoriului eparhial se aleg la propunerea chiriarhului de către Adunarea eparhială, pe termen de 4 ani.

(6) Numirea membrilor Consistoriului eparhial, precum și a președintelui, din rândul titularilor, se face prin decizie chiriarhală.

(7) Consistoriul eparhial are un grefier cleric, numit de chiriarh.

Art. 152. — (1) Consistoriul eparhial monahal este instanță disciplinară și de judecată pentru abaterile și delictele clerului monahal, care judecă și propune chiriarhului spre aprobare hotărâri privind sancționarea acestora. Hotărârile Consistoriului eparhial monahal devin definitive după aprobarea lor de către chiriarh.

(2) Consistoriul eparhial monahal funcționează la fiecare arhiepiscopie și episcopie din încredințarea chiriarhului și este format din 3 membri titulari și 2 membri supleanți.

(3) Membrii Consistoriului eparhial monahal sunt desemnați de chiriarh dintre arhimandriții și protosingheli din mănăstirile eparhiei, care s-au remarcat printr-o viață duhovnicească aleasă, doctori, absolvenți de masterat sau licențiați în teologie, care au cunoștințe canonice și juridice.

(4) Numirea membrilor Consistoriului eparhial monahal, precum și a președintelui, din rândul titularilor, se face prin decizie chiriarhală, pe o perioadă de 4 ani.

(5) Consistoriul eparhial monahal are un grefier numit de chiriarh, din rândul clerului monahal de la Centrul eparhial.

Art. 153. — Eparhiile care nu au un număr suficient de monahi pentru a constitui Consistoriul eparhial monahal, cu acordul mitropolitului locului, pot apela la un Consistoriu eparhial monahal al unei eparhii învecinate.

Art. 154. — (1) Consistoriul mitropolitan este instanță disciplinară și de judecată a recursurilor clerului de mir aparținând de eparhiile sufragane mitropoliei, sancționat cu depunerea din treapta preoției, precum și a apelurilor împotriva hotărârilor de caterisire.

(2) Hotărârile Consistoriului mitropolitan privind depunerea din treapta preoției sunt definitive și irevocabile, după aprobarea de către Sinodul mitropolitan. Hotărârile Consistoriului mitropolitan privind apelul împotriva pedepsei caterisirii se aprobă de către mitropolitul locului și pot fi atacate cu recurs la Consistoriul Superior Bisericesc.

(3) Consistoriul mitropolitan funcționează la fiecare mitropolie, din încredințarea Sinodului Mitropolitan, și este format din 3—5 membri titulari și 2 supleanți, aprobați de Sinodul mitropolitan, dintre preoții desemnați de Adunările eparhiale ale eparhiilor din mitropolie (aleși pe o perioadă de 4 ani), alții decât

cei desemnați în consistoriile eparhiale, care îndeplinesc condițiile prevăzute de art. 151 alin. (4) din prezentul statut.

(4) Președintele Consistoriului mitropolitan este numit prin decizie a mitropolitului dintre membrii acestuia, aprobați de Sinodul mitropolitan, iar greșierul este numit tot de mitropolit, din personalul clerical al Centrului eparhial de reședință a mitropoliei.

Art. 155. — (1) Consistoriul mitropolitan monahal este instanță disciplinară și de judecată a recursurilor clerului monahal aparținând de eparhiile sufragane mitropoliei, sancționat cu depunerea din treapta preoției, precum și a apelurilor împotriva hotărârilor de caterisire.

(2) Hotărârile Consistoriului mitropolitan monahal privind depunerea din treapta preoției sunt definitive și irevocabile, după aprobarea de către Sinodul mitropolitan. Hotărârile Consistoriului mitropolitan monahal privind apelul împotriva pedepsei caterisirii se aprobă de mitropolitul locului și pot fi atacate cu recurs la Consistoriul Superior Bisericesc.

(3) Consistoriul mitropolitan monahal funcționează la fiecare mitropolie, din încredințarea Sinodului Mitropolitan, și este format din 3—5 membri titulari și doi supleanți, numiți de mitropolit dintre arhimandriții și protosinghelii recomandați de eparhiile din mitropolie, alții decât cei desemnați în consistoriile eparhiale monahale, care îndeplinesc condițiile prevăzute de art. 152 alin. (3) din prezentul statut.

(4) Președintele Consistoriului mitropolitan monahal este numit prin decizie a mitropolitului dintre membrii acestuia, aprobați de Sinodul mitropolitan, iar greșierul este numit tot de mitropolit, din personalul clerical monahal al Centrului eparhial de reședință a mitropoliei.

Art. 156. — (1) Consistoriul Superior Bisericesc și Consistoriul Superior Bisericesc Monahal sunt cele mai înalte instanțe disciplinare și de judecată pentru clerul de mir sau monahal, care judecă recursurile împotriva hotărârilor de caterisire pronunțate de un consistoriu eparhial sau consistoriu eparhial monahal și menținute de un consistoriu mitropolitan, respectiv de un consistoriu mitropolitan monahal. Hotărârile Consistoriului Superior Bisericesc și ale Consistoriului Superior Bisericesc Monahal privind recursurile împotriva pedepsei caterisirii sunt definitive și irevocabile, după aprobarea lor de către Sfântul Sinod.

(2) Consistoriul Superior Bisericesc funcționează la Patriarhia Română și este format din 6 membri titulari și câte un supleant pentru fiecare dintre aceștia, preoți având gradul I, desemnați de sinoadele mitropolitane din țară, alții decât cei desemnați în consistoriile eparhiale sau mitropolitane, care îndeplinesc condițiile prevăzute de art. 151 alin. (4) din prezentul statut.

(3) Consistoriul Superior Bisericesc Monahal funcționează la Patriarhia Română și este format din 6 membri titulari, din rândul exarhilor de mănăstiri, desemnați de sinoadele mitropolitane din țară, alții decât cei desemnați în consistoriile eparhiale sau mitropolitane monahale, care îndeplinesc condițiile prevăzute de art. 152 alin. (3) din prezentul statut.

(4) În cazul judecării recursurilor în materie de caterisire pronunțate de un consistoriu eparhial și menținute de un consistoriu mitropolitan din afara granițelor țării, la ședințe participă, în calitate de membru, și un cleric desemnat de Sinodul mitropolitan, în condițiile prevăzute de alin. (2).

(5) Președintele Consistoriului Superior Bisericesc și președintele Consistoriului Superior Bisericesc Monahal sunt numiți prin decizie a Patriarhului României dintre membrii titulari aprobați de Sfântul Sinod, iar greșierii sunt numiți de Patriarh din personalul Cancelariei Sfântului Sinod.

Art. 157. — Pentru atitudine părtinitoare în exercitarea funcției lor în consistorii, membrii oricărui consistoriu pot fi revocați de către autoritatea care i-a numit sau confirmat.

Art. 158. — (1) Hotărârile instanțelor de judecată sunt puse în aplicare de către autoritatea bisericească investită în acest scop.

(2) Hotărârile instanțelor de judecată devin executorii din momentul aprobării lor de către chiriarh, mitropolit, Sinodul mitropolitan sau Sfântul Sinod, după caz, conform art. 14 alin. (17) și (18), art. 88 alin. (26), art. 113 alin. (8) și art. 114 alin. (4) lit. m) din prezentul statut.

(3) Hotărârile instanțelor superioare de judecată bisericească (Consistoriul mitropolitan, Consistoriul mitropolitan monahal, Consistoriul Superior Bisericesc) au caracter obligatoriu în toate eparhiile Bisericii Ortodoxe Române. În situația în care o astfel de hotărâre nu este acceptată în eparhia din care provine clerul sancționat, chiriarhul locului este îndatorat să prezinte, în scris, motivele acestui refuz, în fața Sinodului mitropolitan pentru cazuri de depunere din treaptă și în fața Sfântului Sinod pentru cazuri de caterisire, care vor stabili modalitățile de aplicare a hotărârii instanței de judecată bisericească.

(4) În baza autonomiei cultelor, prevăzută de lege, și a competențelor specifice lor, instanțele de judecată bisericească soluționează probleme de disciplină internă, iar hotărârile instanțelor bisericești la toate nivelurile nu sunt atacabile în fața instanțelor civile.

Art. 159. — (1) Pentru cauzele de judecată ale ierarhilor Bisericii Ortodoxe Române funcționează următoarele Consistorii arhieresti:

- a) de judecare în fond a cauzei: Consistoriul Arhieresc Prim;
- b) de judecare în apel: Consistoriul Arhieresc Ultim.

(2) Consistoriul Arhieresc Prim este alcătuit din 5 membri și 2 supleanți propuși de Sinodul Permanent și aprobați de Sfântul Sinod pentru un mandat de 4 ani, cu posibilitatea de a fi realeși, dintre ierarhii eparhioți cu o deosebită competență și corectitudine administrativă. Doi dintre cei 5 membri ai Consistoriului Arhieresc Prim sunt aleși dintre mitropoliți, unul fiind președinte, iar celălalt vicepreședinte.

(3) Consistoriul Arhieresc Ultim este alcătuit din 13 membri și 2 supleanți propuși de Sinodul Permanent și aprobați de Sfântul Sinod pentru un mandat de 4 ani, cu posibilitatea de a fi realeși, dintre ierarhii eparhioți cu o deosebită competență și corectitudine administrativă. Trei dintre cei 13 membri ai Consistoriului Arhieresc Ultim sunt aleși dintre mitropoliți, unul fiind președinte, iar ceilalți doi vicepreședinți.

(4) Ierarhul din țară, cel mai nou în slujirea de eparhioț, îndeplinește responsabilitățile de greșier al Consistoriului arhieresc.

(5) Ierarhii eparhioți care sunt membri în Consistoriul Arhieresc Prim nu pot fi desemnați membri și în Consistoriul Arhieresc Ultim.

(6) Ierarhii eparhioți din Comisia canonică, juridică și pentru disciplină nu pot fi membri ai Consistoriilor arhieresti.

Art. 160. — În caz de urgență pastorală, potrivit prevederilor Sfintelor Canoane, chiriarhul poate hotărî singur sancțiuni disciplinare pentru personalul bisericesc din eparhie, conform Regulamentului autorităților canonice disciplinare și al instanțelor de judecată ale Bisericii Ortodoxe Române.

Art. 161. — (1) Personalul bisericesc trimis în fața instanțelor de judecată bisericească în calitate de acuzat poate fi asistat în fața tuturor instanțelor bisericești de un apărător ales de acuzat din lista de apărători bisericești, numiți prin decizie chiriarhală din rândul celor admiși în urma examenului pentru apărători bisericești.

(2) Ierarhul trimis în fața instanțelor de judecată bisericească în calitate de acuzat își prezintă singur apărarea sau poate fi asistat de un alt ierarh, membru al Sfântului Sinod, care nu face parte din instanțele de acuzare și de judecată arhieresti.

Art. 162. — (1) Sfântul Sinod aprobă sau respinge cererile de iertare ale preoților și diaconilor sancționați prin caterisire care, după recurs, a rămas definitivă și irevocabilă, dacă aceștia, timp de mai mulți ani, au dat sau nu dovadă de pocăință și îndreptare.

(2) Sfântul Sinod aprobă sau respinge cererile de iertare ale ierarhilor sancționați prin caterisire sau depunere (destituire) din slujirea arhierescă, care, după recurs, a rămas definitivă și irevocabilă, dacă aceștia, timp îndelungat, au dat sau nu dovadă de pocăință și îndreptare.

(3) Sinodul mitropolitan aprobă sau respinge cererile de iertare ale preoților și diaconilor sancționați prin depunerea (destituirea) din slujirea clericală care, după recurs, a rămas definitivă și irevocabilă, dacă aceștia, timp de mai mulți ani, au dat sau nu dovadă de pocăință și îndreptare.

(4) Cererile de revizuire a sentințelor de caterisire a preoților și diaconilor, bine motivate, însoțite de actele necesare, vor fi adresate Președintelui Sfântului Sinod, care le poate trimite spre rejudecare Consistoriului Superior Bisericesc, respectiv Consistoriului Superior Bisericesc Monahal, iar cele de revizuire a sentințelor de depunere (destituire) din slujirea clericală a preoților și diaconilor, bine motivate, însoțite de actele necesare, vor fi adresate mitropolitului locului, care le poate trimite spre rejudecare Consistoriului mitropolitan, respectiv Consistoriului mitropolitan monahal, dacă sunt îndeplinite condițiile regulamentare.

(5) Cererile de revizuire a sentințelor de caterisire sau de depunere (destituire) din slujirea arhierescă a ierarhilor, bine motivate, însoțite de actele necesare, vor fi adresate Președintelui Sfântului Sinod, care le poate trimite spre rejudecare Consistoriului Arhieresc Ultim, dacă sunt îndeplinite condițiile regulamentare.

PARTEA a III-a

Instituții bisericești cu scop misionar

Art. 163. — În Biserica Ortodoxă Română funcționează ca instituții cu scop misionar:

A. Institutul Biblic și de Misiune Ortodoxă cu patrimoniu distinct, având sectoarele: editură, tipografie și ateliere, la nivelul central al Patriarhiei Române;

B. Instituții media: posturi de radio și televiziune, centre și birouri de presă, agenții de știri, edituri, cotidiene și periodice etc., la nivelul Patriarhiei Române și al eparhiilor;

C. Centre sociale, medicale, culturale și educaționale;

D. Casa de ajutor reciproc a clerului și salariaților bisericești, la fiecare eparhie.

A. *Institutul Biblic și de Misiune Ortodoxă*

Art. 164. — (1) Institutul Biblic și de Misiune Ortodoxă este condus de Patriarhul României, iar fiecare dintre sectoarele lui este condus de un director sub îndrumarea unui episcop-vicar patriarhal sau a unui consilier patriarhal coordonator. Hotărârile privind bunul mers al Institutului se iau în ședințe ale Permanenței Consiliului Național Bisericesc, prezidate de Patriarhul României sau delegatul său.

(2) Produsele Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă se distribuie eparhiilor, parohiilor, mănăstirilor și credincioșilor prin magazinele bisericești eparhiale.

(3) Editura și tipografia Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă au exclusivitate în privința editării, tipăririi și difuzării Sfintei Scripturi, a cărților de cult și acatistelor, a manualelor de teologie și a manualelor de religie, care se vor tipări numai cu aprobarea Sfântului Sinod.

Art. 165. — (1) Eparhiile pot organiza singure edituri și tipografii, precum și ateliere de pictură și de confecționat icoane, de țesătorie și croitorie de veșminte preoțești, de broderie, de țesut covoare, de lumânări, mobilier bisericesc etc., pentru a împlini în exclusivitate cerințele unităților de cult din eparhie.

(2) La propunerea temeinic motivată a chiriarhilor și după obținerea avizului Comisiei de Pictură Bisericească, în scopul păstrării, promovării și apărării unității de credință și artistice bisericești, Sfântul Sinod aprobă sau respinge funcționarea atelierelor de pictură bisericească din eparhii (ale centrelor eparhiale, mănăstirilor și parohiilor, de grup și particulare).

Art. 166. — Sfântul Sinod aprobă anual calendarul bisericesc pe baza textului elaborat de Cancelaria Sfântului Sinod, care se tipărește la tipografia Institutului Biblic și tipografiile eparhiale, cu respectarea dreptului de copy-right, iar difuzarea se face în condițiile stabilite anual de Sfântul Sinod, numai în cuprinsul fiecărei eparhii.

Art. 167. — Institutul Biblic și de Misiune Ortodoxă, precum și eparhiile care au tipografii și ateliere proprii sunt obligate să ia măsurile necesare pentru respectarea prevederilor legale în vigoare privind dreptul exclusiv al Bisericii de a produce și a valorifica obiectele și bunurile necesare activității de cult.

Art. 168. — Pentru susținerea activităților pastoral-misionare, cultural-educative și social-filantropice, Biserica Ortodoxă Română, prin unitățile sale de cult, poate desfășura activități economico-gospodărești.

B. *Instituții media*

Art. 169. — (1) La nivelul Patriarhiei Române și al eparhiilor pot funcționa, sub directa îndrumare a chiriarhului, instituții media (posturi de radio și de televiziune, centre și birouri de presă, agenții de știri, edituri, cotidiene și periodice etc.), a căror activitate se aprobă de organismele bisericești abilitate, în condițiile legii.

(2) În scopul păstrării, promovării și apărării unității de credință, a unității vieții bisericești și pentru coordonarea misiunii ortodoxe românești, precum și pentru a evita dublarea cheltuielilor prin acțiuni care se suprapun în același teritoriu, înființarea și desființarea de noi instituții media scrise (reviste, ziare și periodice oficiale) și audiovizuale (radio, televiziune și altele) ale Patriarhiei Române și ale centrelor eparhiale se fac cu aprobarea Sfântului Sinod, la propunerea temeinic motivată a Patriarhului României sau a chiriarhilor eparhiilor din țară și din afara granițelor țării, pe baza unui studiu bine fundamentat misionar și economic.

C. *Centre sociale, medicale, culturale și educaționale*

Art. 170. — La nivelul Patriarhiei Române și al eparhiilor se pot înființa și organiza, sub directa îndrumare a chiriarhului, centre sociale, medicale, culturale și educaționale, în conformitate cu prevederile statutare, regulamentare și legale în vigoare.

D. *Casa de ajutor reciproc a clerului și salariaților bisericești*

Art. 171. — Casele de ajutor reciproc ale clerului și salariaților bisericești din eparhii au ca scop acordarea de împrumuturi și ajutoare membrilor lor, la cererea acestora, iar activitatea lor se va desfășura potrivit propriului regulament.

PARTEA a IV-a

Dispoziții diverse

A. *Dispoziții privind patrimoniul bisericesc*

Art. 172. — (1) Totalitatea bunurilor care se află în proprietatea parohiilor, schiturilor, mănăstirilor, protopopiatelor, vicariatelor, episcopioilor, arhiepiscopioilor, mitropoliilor și Patriarhiei Române, asociațiilor și fundațiilor constituite de Biserica, bisericilor fundamentale și fondurile destinate unui scop bisericesc constituie bunuri bisericești și fac parte din patrimoniul bisericesc.

(2) Bunurile aflate în folosința unităților de cult au regimul bunurilor bisericești și se evidențiază în registre separate, cu menționarea documentelor în baza cărora se exercită dreptul de folosință.

Art. 173. — (1) Din punctul de vedere al destinației lui, patrimoniul bisericesc cuprinde bunuri sacre și bunuri comune.

(2) Bunurile sacre, respectiv cele care prin sfințire sau binecuvântare sunt destinate exclusiv și direct cultului, sunt inalienabile, insesizabile și imprescriptibile. Proprietatea asupra bunurilor sacre este exclusiv bisericească, iar cedarea folosinței poate fi acordată pe un termen de până la 3 ani, cu posibilitatea de reînnoire.

(3) Sunt bunuri sacre cele care prin sfințire sau binecuvântare sunt destinate cultului divin, precum: lăcașurile de cult (catedrale, biserici, paraclise, capele etc.), odoarele și veșmintele bisericești, cărțile de ritual, cimitirele etc.

(4) Sunt asimilate cu bunurile sacre și beneficiază de același regim juridic și casa parohială, vatra parohială și mănăstirească, incinta Centrului eparhial, a Centrului patriarhal, reședințele chiriarhale, chiliile mănăstirilor și ale schiturilor, muzeele de artă sacră (bisericești), bunurile de patrimoniu, bunurile prețioase, cu valoare artistică, istorică sau datorită materialului din care sunt confecționate, precum picturile, sculpturile, țesăturile artistice, miniaturile, cărțile rare, documentele, lucrările din materiale scumpe etc.

(5) Bunurile comune sunt cele destinate întreținerii bisericilor, a slujitorilor ei, operelor culturale, de caritate și asistență socială și medicală, precum și pentru îndeplinirea celorlalte scopuri ale Bisericii.

(6) Bunurile comune destinate întreținerii bisericilor și slujitorilor bisericești, operelor culturale, de asistență socială, medicală și filantropică, precum și îndeplinirii celorlalte scopuri ale Bisericii sunt: așezămintele și instituțiile culturale, social-medice, filantropice și economice, terenurile agricole, pădurile, pășunile, viile, livezile, grădinile, drepturile patrimoniale, creanțele, acțiunile, fondurile, titlurile de valoare, averea în numerar și alte garanții bancare.

(7) Terenurile agricole (arabil, pășune, islaz, livadă etc.) și pădurile unităților de cult ale Bisericii Ortodoxe Române vor fi folosite conform dispozițiilor stabilite de organismele bisericești competente.

(8) Normele generale și obligatorii privitoare la asigurarea bunurilor unităților bisericești din cuprinsul Patriarhiei Române se aprobă de Sfântul Sinod.

(9) Apartenența unui bun la categoria bunurilor sacre, în caz de îndoială, se stabilește de către Sinodul mitropolitan.

(10) În cazul unui bun care este în proprietatea sau în folosința Patriarhiei Române, apartenența sa la categoria bunurilor sacre, în caz de îndoială, se stabilește de către Sinodul Permanent.

(11) Înstrăinarea în orice mod (vânzare, schimb, donație, cedare de drepturi litigioase etc.) a bunurilor imobile ale unităților bisericești din eparhie, cu excepția bunurilor sacre care sunt inalienabile, se aprobă de Consiliul eparhial, iar acceptarea donațiilor, legatelor, sponsorizărilor și cumpărarea de bunuri în favoarea eparhiei sau a unităților bisericești din eparhie, precum și transmiterea folosinței bunurilor imobile bisericești (închiriere, comodat, arendare etc.), a grevării cu sarcini sau afectării de servituți a acestora se aprobă de către Permanența Consiliului eparhial.

(12) Cu aprobarea prealabilă a Sinodului mitropolitan, Consiliul eparhial ia hotărâri în legătură cu înstrăinarea în orice mod (vânzare, schimb, donație, cedare de drepturi litigioase etc.) a bunurilor imobile bisericești ale Centrului eparhial, ale instituțiilor și fundațiilor eparhiale.

(13) Ori de câte ori, în documente privitoare la drepturi reale asupra bunurilor bisericești, se vorbește de mitropolie ca proprietar, prin aceasta se înțelege arhiepiscopia unde este sediul mitropoliei și organismele de conducere și reprezentare ale arhiepiscopiei respective.

(14) Ori de câte ori, în documente privitoare la drepturi reale asupra bunurilor bisericești, se utilizează pentru proprietar denumiri care nu mai sunt în uz (epitropia, eforia etc.), prin aceasta se înțelege actuala persoană juridică bisericească, căreia îi revine de drept patrimoniul respectiv; în cazul în care identificarea acesteia nu mai este posibilă, dreptul de proprietate revine Centrului eparhial sub jurisdicția căruia s-a aflat.

(15) Pentru îndeplinirea unor obiective misionar-pastorale și social-filantropice la nivel de eparhii, prin aprobarea adunărilor eparhiale, unele proprietăți ale parohiilor și mănăstirilor pot fi administrate în mod unitar și solidar de organismul eparhial abilitat în acest scop.

Art. 174. — (1) Fondurile arhivistice și bibliotecile mănăstirilor, parohiilor, protopopiatelor, episcopioilor, arhiepiscopioilor, mitropoliilor și ale Patriarhiei Române sunt proprietatea exclusivă a acestora, nu pot fi înstrăinate, grevate sau urmărite și au regimul juridic al arhivelor și bibliotecilor private.

(2) Organizarea și funcționarea fondurilor arhivistice și a bibliotecilor unităților administrative bisericești se fac potrivit prevederilor statutare și regulamentare bisericești și normelor legale în vigoare.

Art. 175. — În cazul desființării unei unități de cult sau a unei biserici fundamentale, proprietatea asupra întregului ei patrimoniu se transmite unității de cult superioare ierarhic ce va dispune de acesta cu titlu de proprietar al respectivului patrimoniu bisericesc. Patrimoniul bisericesc fără stăpân revine eparhiei în a cărei jurisdicție teritorială se află.

Art. 176. — Patrimoniul fundațiilor și asociațiilor bisericești cu personalitate juridică constituite de Biserică este proprietatea acestora și se administrează de Biserică în limita și în condițiile actelor constitutive și conform dispozițiilor prezentului statut.

Art. 177. — Bunurile care fac obiectul apurturilor de orice fel — contribuții, donații, succesiuni, legate —, precum și orice alte bunuri intrate în patrimoniul unităților componente ale Bisericii Ortodoxe Române, din țară și din afara granițelor țării, nu pot face obiectul revendicării lor ulterioare.

Art. 178. — (1) Biserica Ortodoxă Română și părțile ei componente pot deține în proprietate bunuri în străinătate a căror situație se reglementează potrivit prevederilor statutare și regulamentare proprii și legislației statelor pe teritoriul cărora se află respectivele proprietăți.

(2) Situația bunurilor bisericești sau similare din străinătate, proprietate a statului român, date în administrare eparhiilor ortodoxe române din afara granițelor țării și unităților lor, precum și reprezentanțelor și comunităților Patriarhiei Române din străinătate, se va reglementa, la cerere, prin acorduri bilaterale între Patriarhia Română, unitatea interesată și statul român.

Art. 179. — (1) Dobândirea, înstrăinarea, grevarea și administrarea patrimoniului bisericesc, controlul și verificarea gestionară se desfășoară în conformitate cu prevederile statutare și regulamentare în vigoare. Forma definitivă a acestor acte este cea aprobată de Permanența Consiliului Național Bisericesc, de Permanența Consiliului eparhial sau de Sinodul mitropolitan, în conformitate cu prevederile prezentului statut.

(2) Actele juridice având ca obiect bunurile din patrimoniul bisericesc, încheiate cu încălcarea prevederilor prezentului statut, sunt lovite de nulitate absolută.

B. Dispoziții cu privire la edificiile bisericești și cimitirele parohiale

I. Edificiile bisericești

Art. 180. — Bisericile sunt:

- a) parohiale și filii;
- b) de cimitir;
- c) fundamentale;
- d) izolate;
- e) paraclise;

- f) catedrale;
- g) de mănăstiri;
- h) din străinătate;

i) din armată, sistemul penitenciar, unități medicale, așezăminte de asistență socială, unități de învățământ etc.

Art. 181. — (1) Bisericile parohiale sunt proprietatea parohiei, sunt integrate patrimoniului eparhiei și stau sub jurisdicția și controlul autorității arhiepiscopiei sau episcopiei. Dacă într-o parohie sunt mai multe biserici, chiriarhul o desemnează pe cea de căpetenie ca biserică parohială.

(2) În municipiile-reședință eparhială, ca și în municipiile-reședință de județ, chiriarhul va stabili catedrala. Acolo unde există episcop-vicar sau arhieru-vicar, chiriarhul îi va încredința acestuia o biserică de slujire.

(3) În eparhia sa, chiriarhul poate desemna unele biserici ca paraclise chiriarhale, după rangul eparhiei pe care o păstorește.

(4) Se consideră anexe ale lăcașului de cult și urmează regimul juridic al acestuia următoarele construcții: clopotnița, cancelaria parohială, agheasmatarul, capela mortuară, casa parohială cu dependențele sale, muzeul eparhial, mănăstiresc sau parohial, incinta pentru aprins lumânări, pangarul, troița, magazia pentru depozitat diverse obiecte de cult, așezământul cu caracter social-filantropic, arhondaricul, chilia, trapeza, orice incintă pentru desfășurarea activităților cu caracter administrativ-bisericesc, reședința chiriarhului, precum și altele asemenea. Prin *așezământ cu caracter social-filantropic* se înțelege căminul de copii, azilul de bătrâni, cantina socială sau orice altă incintă destinată unei activități asemănătoare, iar prin *așezământ cu caracter medical* se înțeleg cele menționate la art. 138 alin. (6) din prezentul statut.

Art. 182. — Bisericile din cimitire se află în administrarea parohiilor, a mănăstirilor, a protopopiatelor sau în directă dependență de Centrul eparhial.

Art. 183. — (1) Bisericile fundaționale, întemeiate pe baza actelor de fundații, se conduc potrivit acelor acte de către chiriarh sau delegatul său. Ele stau sub jurisdicția și controlul autorității arhiepiscopiei și episcopiei din punct de vedere religios, administrativ-patrimonial și gestionar ca și bisericile parohiale, supunându-se aceluiași drepturi și obligații față de eparhie.

(2) Actele de fundație ale acestor biserici vor fi puse întotdeauna în acord cu dispozițiile prezentului statut de către autoritățile bisericești. În caz contrar, biserica, cu toate bunurile ei mobile și imobile, trece în administrarea eparhiei.

(3) Dacă o asociație sau fundație bisericească cu scop social-filantropic, medical ori cultural-educational se desființează, întregul ei patrimoniu trece în proprietatea eparhiei pe teritoriul căreia se află.

Art. 184. — O biserică, imediat după sfințirea ei, trece în proprietatea și în folosința unității de cult din cadrul eparhiei pe teritoriul căreia a fost edificată, cu tot terenul și clădirile afectate ei, și stă sub dispozițiile prezentului statut, ținându-se seama și de actele de fundație. Eventualele condiții testamentare contrare prezentului statut se vor considera nule.

Art. 185. — (1) Bisericile izolate care nu se află pe un teritoriu locuit de vreo așezare omenească aparțin eparhiei pe teritoriul căreia se află și sunt în grija și administrarea acelei eparhii.

(2) Bisericile și edificiile monumente istorice cu caracter religios aparțin, de asemenea, eparhiei pe teritoriul căreia se află și se administrează de către aceasta.

Art. 186. — (1) Paraclisele de la reședințele eparhiale și cele din eparhie sunt sub autoritatea directă a chiriarhului, iar cele de la mănăstiri sub autoritatea mănăstirii de care aparțin.

(2) Paraclisele, capelele și bisericile din cadrul unităților militare, din sistemul penitenciar, din unitățile medicale, din așezămintele de asistență socială, din unitățile de învățământ și din alte instituții, depind direct de chiriarh, sunt arondate

protopopiatelor pe raza cărora funcționează și nu li se poate schimba destinația de lăcaș de cult al Bisericii Ortodoxe Române.

Art. 187. — Bisericile de orice categorie și clădirile afectate acestora se pot edifica și sfinți doar dacă se află situate pe teren proprietate a Bisericii sau concesionat acestui scop, pe bază de cereri și documente depuse la Centrul eparhial, numai cu aprobarea și binecuvântarea (aprobarea scrisă a) chiriarhului, fie că sunt noi, se recludesc sau se transformă dintr-un alt edificiu.

Art. 188. — (1) Unitățile de cult pot solicita și primi de la autoritățile administrației publice centrale și locale fonduri în vederea construirii, reparării, conservării și întreținerii lăcașurilor de cult și edificiilor bisericești, în condițiile prevăzute de lege.

(2) În privința lăcașurilor de cult și a edificiilor bisericești care fac parte din patrimoniul cultural-național, autoritățile de stat pot efectua lucrări de restaurare și întreținere a acestora, cu consultarea prealabilă a eparhiilor pe raza cărora acestea funcționează.

II. **Cimitirele parohiale, mănăstirești și eparhiale**

Art. 189. — (1) Fiecare parohie și mănăstire au dreptul să dețină sau să înființeze cel puțin un cimitir pentru îngroparea credincioșilor decedați, care este proprietatea parohiei sau a mănăstirii.

(2) Cimitirele parohiale și mănăstirești, ca bunuri sacre destinate exclusiv și direct cultului, sunt insesizabile și imprescriptibile și nu pot fi înstrăinate, schimbate, grevate sau sechestrate.

Art. 190. — (1) Cimitirul se administrează de către Consiliul parohial, Consiliul mănăstiresc sau protopopiat, sub controlul periodic al Centrului eparhial.

(2) La parohie, cimitirul stă sub supravegherea preotului paroh, a episcopului și a Consiliului parohial, iar la mănăstire, a starețului (stareței), care sunt datori a se îngriji de împrejurarea și întreținerea lui.

(3) Locul de veci concesionat rămâne proprietatea parohiei sau a mănăstirii, iar dreptul de concesiune nu poate fi vândut de titular, transmiterea acestuia putând fi făcută doar prin succesiune către soț sau rude până la gradul al IV-lea.

(4) Locuri de înmormântare mai pot fi atribuite și în folosință temporară sau gratuită tot prin hotărârea organismelor parohiale și mănăstirești.

(5) Tarifele și taxele pentru concesionarea și întreținerea locurilor de înmormântare din cimitirele bisericești se vor stabili de Consiliul parohial sau de Consiliul economic al mănăstirii și se vor aproba de Centrul eparhial.

(6) Este interzisă condiționarea ofierii slujbei înmormântării de plata oricărei taxe sau contribuții benevole fixate de organismele parohiale, ca donații din partea familiei pentru întreținerea bisericii parohiale.

Art. 191. — (1) Cimitire parohiale și mănăstirești noi se înființează cu aprobarea Permanenței Consiliului eparhial, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

(2) Centrele eparhiale pot înființa și administra cimitire proprii, prin hotărâri ale Permanenței Consiliului eparhial, în condițiile prevăzute de art. 189 din prezentul statut pentru cimitirele parohiale și mănăstirești, cu adaptările de rigoare.

(3) Cimitirele parohiale, mănăstirești și eparhiale se organizează și funcționează în baza unui regulament aprobat de Sfântul Sinod.

C. **Dispoziții privind cheltuielile bisericești și ajutorul statului**

Art. 192. — Cheltuielile pentru întreținerea și funcționarea unităților de cult, precum și pentru reparații și construcții noi vor fi acoperite din contribuțiile benevole ale credincioșilor, din veniturile unităților de cult obținute din activități proprii și din contribuții de la bugetul de stat, de la bugetul autorităților publice locale și al altor instituții, în condițiile legii.

Art. 193. — Salarizarea personalului bisericesc de conducere, precum și a personalului clerical și neclerical se face conform normelor generale în vigoare în Biserica Ortodoxă Română, prin contribuții de la bugetul propriu al unităților de cult, prin contribuții de la bugetul de stat, de la bugetul administrațiilor publice locale și al altor instituții, în condițiile legii.

Art. 194. — (1) Unitățile de cult ale Bisericii Ortodoxe Române din țară și din afara granițelor țării pot solicita ajutoare financiare de la Patriarhia Română, precum și subvenții de la bugetul de stat și de la bugetele locale pentru sprijinirea unor activități pastorale, spiritual-culturale, sociale și edilitare.

(2) Activitatea unităților de cult ale Bisericii Ortodoxe Române, în calitate de furnizor de servicii sociale și medicale, este recunoscută și sprijinită de stat, scop în care pot fi încheiate parteneriate și acorduri.

D. Dispoziții privind dreptul de succesiune al ierarhilor și al monahilor

Art. 195. — Eparhiile au vocație asupra tuturor bunurilor successorale ale ierarhilor lor.

Art. 196. — Bunurile călugărilor și călugărițelor aduse cu dâșii sau donate mănăstirii la intrarea în monahism, precum și cele dobândite în orice mod în timpul viețuirii în mănăstire, rămân în totalitate mănăstirii de care aparțin și nu pot face obiectul revendicărilor ulterioare.

Art. 197. — Pentru ierarhii pensionați sau retrași, Sfântul Sinod va reglementa drepturile acestora în conformitate cu prevederile statutare și regulamentare bisericești.

E. Dispoziții privind stemele și sigiliile eparhiale

Art. 198. — Patriarhia Română are propriul drapel în următoarea descriere: formă dreptunghiulară, lățimea fiind egală cu două treimi din lungimea sa; culoarea de fond este albă; în centru se află imprimată stema oficială a Patriarhiei Române.

Art. 199. — (1) Stema Patriarhiei Române, precum și stemele mitropoliilor, arhiepiscopioilor și episcopioilor din țară și din afara granițelor țării se aprobă de Sfântul Sinod.

(2) Stema mitropoliei este comună cu stema arhiepiscopiei în care își are reședința.

Art. 200. — (1) Fiecare eparhie are propriul sigiliu pe care este reprezentată stema înconjurată de denumirea acesteia înscrisă la art. 6 din prezentul statut.

(2) Sigiliul mitropoliei este comun cu sigiliul arhiepiscopiei în care își are reședința.

(3) Sfântul Sinod are un sigiliu aflat în păstrarea Cancelariei Sfântului Sinod, care se aplică pe documentele semnate de Patriarhul României în calitate de președinte al organismelor centrale deliberative și executive, pe tomosurile sinodale, pe gramatele și actele sinodale și patriarhale.

(4) Organismele centrale administrative și instituțiile centrale bisericești cu scop misionar cu sectoarele lor, Cancelaria și Administrația eparhială cu sectoarele lor administrative, protopopiatele, parohiile și mănăstirile au propriile sigilii, cu aprobarea autorității superioare bisericești.

F. Dispoziții privind Buletinul Oficial și revistele centrale bisericești

Art. 201. — (1) Patriarhia Română publică următoarele reviste și periodice centrale bisericești: Revista „Biserica Ortodoxă Română”, Buletinul Oficial al Patriarhiei Române; Revista „Ortodoxia” pentru problemele teologice de ordin interortodox, interconfesional și interreligios; Revista „Studii Teologice” a facultăților de teologie ortodoxă; Revista „Vestitorul Ortodoxiei”; Revista „Chemarea Credinței” și cotidianul „Ziarul Lumina”.

(2) Abonarea la revistele centrale bisericești, prevăzute la alineatul precedent, este obligatorie pentru toate unitățile de cult ale Patriarhiei Române.

G. Dispoziții privind incompatibilități în organismele de conducere

Art. 202. — În întreaga Biserică Ortodoxă Română nimeni nu poate fi în același timp:

a) membru al Consiliului eparhial și al Consistoriului eparhial, Consistoriului mitropolitan sau al Consistoriului Superior Bisericesc;

b) vicar eparhial, consilier eparhial, inspector eparhial, secretar eparhial, protopop și membru ales al Adunării eparhiale;

c) vicar eparhial, consilier eparhial, inspector eparhial, secretar eparhial, protopop și membru al consistoriilor bisericești;

d) Nu pot fi aleși membri ai Consistoriului disciplinar protopopes, ai Consistoriului eparhial, ai Consistoriului eparhial monahal, ai Consistoriului mitropolitan, ai Consistoriului mitropolitan monahal și ai Consistoriului Superior Bisericesc cei ce sunt înrudiți între ei sau cu chiriarhul respectiv, până la al patrulea grad de sânge și al doilea de cuscrie;

e) salariat în administrația și controlul bisericesc eparhial și membru în organismele bisericești de disciplină, cu excepția exarhilor de mănăstiri, în situația prevăzută de art. 156 alin. (3) din prezentul statut.

f) La nivelul sectoarelor, unităților și subunităților instituțiilor centrale bisericești, al eparhiilor, al protopopiatelor, al parohiilor și mănăstirilor, precum și în instituțiile de învățământ teologic, nu pot fi angajați în același timp soțul/soția sau rudele până la gradul III (soț/soție, părinte/copii, frați, unchi/nepot), într-o relație ierarhică și/sau funcțională.

Art. 203. — Niciun preot, diacon sau mirean, membru al vreunui organism bisericesc deliberativ, executiv, administrativ, de control și de disciplină bisericească nu poate lua parte la soluționarea următoarelor cauze:

a) a cauzei proprii sau a celor ce le pot aduce pagube ori câștig personal;

b) a cauzelor rudeniilor, până la al patrulea grad de sânge sau al doilea de cuscrie;

c) a cauzelor părinților sau copiilor adoptivi, precum și a cauzelor celor ce stau sub tutoratul sau curatela lor;

d) a cauzelor la care au fost martori, procuratori, experți sau pe care le-au anchetat;

e) a cauzelor la a căror decizie au luat odată parte într-o instanță inferioară.

Dispoziții finale

Art. 204. — (1) Prezentul statut, aprobat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române pe temeiul principiilor și dispozițiilor generale, cuprinse în Sfintele Canoane ale Bisericii Ortodoxe, pentru a determina modalitățile după care Patriarhia Română își reglementează, conduce și administrează lucrarea sa religioasă, misionar-pastorală, cultural-educativă, social-filantropică, fundațională și patrimonială, este și rămâne obligatoriu pentru întreaga Biserică Ortodoxă Română din țară și din afara granițelor țării.

(2) Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române se aplică prin regulamente specifice de activitate care au aceeași autoritate canonică și juridică cu cea a prezentului statut. Regulamentele specifice diverselor domenii de activitate ale Bisericii sunt aprobate de Sfântul Sinod.

(3) Până la elaborarea și aprobarea noilor regulamente, rămân în vigoare prevederile actualelor regulamente, în măsura în care acestea nu contravin prezentului statut.

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2020 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2020 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
 Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
 Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

